

KRZYCZAŁEM: „CHCEMY BIĆ ZOMO”

Krzysztof „Dżawor” Jaworski decyzją ministra kultury i dziedzictwa narodowego zostanie uhonorowany medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Z tej okazji legendarny gitarzysta Harlemu udzielił nam wyjątkowego wywiadu.

Co zmienią
nowe autobusy? **13**

Samochodzik
i rysa na szkle **18-9**

Waga ziarenka
gorczycy **10**

Komplet,
czyli 999 osób **121**

PROMOCJA

BEZPŁATNY
DODATEK W KAŻDY
PONIEDZIAŁEK I PIĄTEK

RELAKS
z Gazetą Olsztyńską

PREZYDENT MA POWODY DO ZADOWOLENIA

51,6 procent badanych pozytywnie oceniło działalność prezydenta Karola Nawrockiego – wynika z sondażu IBRiS zrobionego dla Onetu. Negatywnie działalność prezydenta oceniło zaś 38 procent respondentów.

Na pytanie o ocenę działalności prezydenta odpowiedź „zdecydowanie dobrze” wskazało 38 procent ankietowanych, zaś „raczej dobrze” – 13,6 procent.

Negatywne oceny prezydent dostał od 38 procent respondentów, w tym 23,3 procent ankietowanych wskazało na odpowiedź „zdecydowanie źle”, a 14,7 procent na „raczej źle”. Pozostali respondenci (10,4 procent) wybrali odpowiedź „nie wiem / trudno powiedzieć”.

„W zestawieniu z wcześniejszym sondażem dotyczącym premiera Donalda Tuska Karol Nawrocki wypadł zdecydowanie lepiej. Tusk zebrał zaledwie 39,7 procent ocen pozytywnych, podczas gdy Na-

Fot. PAP

wrocki przekroczył próg 51 procent” – pisze portal. Badanie IBRiS dla Onetu zostało zrealizowane 19-20 września 2025 roku

metodą telefonicznych, standaryzowanych wywiadów kwestionariuszowych wspomaganych komputerowo (CATI). **PAP/RED.**

ROSJA PODPŁYNEŁA

W środę około godziny 6.37 doszło do incydentu w pobliżu rurociągu z gazem. Straż Graniczna przez swoje systemy obserwacyjne zauważyła rosyjski kuter, który zatrzymał się w pobliżu gazociągu – poinformowała rzeczniczka MSWiA Karolina Gałęcka. SG poleciła jednostce opuszczenia rejonu rurociągu, co zostało wykonane.

Reczniczka prasowa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Karolina Gałęcka poinformowała w czwartek podczas konferencji prasowej, że w środę około godziny 6.37 doszło do incydentu w pobliżu rurociągu z gazem. – Straż Graniczna przez swoje systemy obserwacyjne zauważyła rosyjski kuter, który płynął oczywiście z kierunku Rosji – poinformowała. Zaznaczyła, że na około 20 minut zatrzymał się w okolicach rurociągu z gazem. – Dryfował około 300 metrów w okolicach rurociągu z gazem, poprzez który z platformy gaz jest wydobywany na ląd. Dopytwana o lokalizację incydentu odmówiła podania szczegółowych informacji.

PAP/Marcin Bielecki

Port w Szczecinie (zdjęcie ilustracyjne)

Gałęcka przekazała, że Straż Graniczna przez system radiowy skontaktowała się z kutrem z poleceniem natychmiastowego opuszczenia rejonu rurociągu. – Wówczas (jednostka – PAP) dostosowała się do polecenia – powiedziała.

Premier Donald Tusk poinformował w czwartek, że doszło do incydentu w pobliżu portu w Szczecinie. – To są rosyjskie jednostki

i tak naprawdę mamy nowe incydenty w naszym regionie i na Morzu Bałtyckim co tydzień, prawie każdego dnia. Atak lub prowokacja z udziałem dronów była najbardziej spektakularna, jeśli chodzi o stronę polską. Ale tak naprawdę mamy podobne prowokacje również każdego dnia na naszej granicy z Białorusią – powiedział.

PAP/RED.

BĘDZIE NOWY REKORD?

W tym tygodniu oczy świata są zwrócone na Gazę. Po pierwsze, Izrael postanowił zaarrestować na międzynarodowych wodach statki płynące do Gazy z pomocą humanitarną. Po drugie, Izrael zaakceptował plan polityczny prezydenta Trumpa mający zakończyć walki w Gazie. Tym ruchem przerzucano piłeczkę na pole Hamasu, który teraz musi ustosunkować się do propozycji Trumpa. Presja wywierana jest nie tylko przez Zachód, ale również przez państwa arabskie. Gdy piszę te słowa, nie wiadomo, jak sprawa się zakończy.

Z kolei w Stanach Zjednoczonych mamy poważny kryzys polityczny. Mam na myśli tak zwany shutdown, czyli zamknięcie rządu. O co chodzi? Amerykanie w przeciwieństwie do większości państw świata mają ustawowy limit wydatków. Każde przekroczenie limitu wymaga jego ustawowego podniesienia. Jeśli nie ma ustawy, to następuje ograniczenie pracy rządu. Wiele osób pracujących dla państwa idzie na przymusowe urlopy. A ci, których nie da się wysłać na urlopy, często pracują za darmo, licząc, że po zakończeniu shutdownu otrzymają należne wynagrodzenie. Dlaczego republikanie nie uchwalą ustawy, chociaż zarówno w Izbie Reprezentantów, jak i w Senacie mają większość? Ponieważ w Senacie obowiązuje tzw. filibuster, czyli zasada mówiąca, że aby przejść dalej w procedowaniu, w przypadku większości ustaw trzeba mieć 60 głosów. Tymcza-

sem republikanie mają 53 mandaty, demokraci 47, czyli ci ostatni dysponują blokującą mniejszością. Demokraci chcą, aby Trump usiadł z nimi do stołu negocyjacyjnego. Domagają się przede wszystkim odwrócenia cięć w ochronie zdrowia, które republikanie przegłosowali w lipcu. Trump nie chce się na to zgodzić. Walka rozegra się o to, kto przekona opinię publiczną, że to druga strona jest winna ograniczenia działalności państwa, w tym usług publicznych. Dzisiaj nie sposób ocenić, kto okaże się bardziej przekonujący. Z pewnością wynik tej rywalizacji będzie miał bardzo duży wpływ na wyniki wyborów połówkowych do Kongresu, które odbędą się już za rok. Najdłużej shutdown trwał trochę ponad miesiąc. Za pierwszej kadencji Trumpa. Czy teraz będzie nowy rekord?

MARCIN KULASEK, MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

KARTKA Z KALENDARZA

Wikipedia

29 lat temu (3 października 1996 roku) Wisława Szymborska została ogłoszona laureatką Nagrody Nobla w dziedzinie literatury.

WYDAWCA
GALINDIA
Sp. z o.o.
ul. Tracka 7b,
10-364
Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

**DYREKTOR
ZARZĄDZAJĄCY**
Agnieszka
Weder-Gryglewicz

**ZASTĘPCY REDAKTORA
NACZELNEGO**
Michał Podolak,
Igor Hrywna,
Barbara Barczuk

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Zuzanna Leszczyńska
wydawca@gazetaolsztynska.pl

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETAOLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 7b
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dzienniklaski.pl
gazeta@dzienniklaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dzienniklaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dzienniklaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7b
tel. 502 499 539

Zakup nowych autobusów to część wielkiej zmiany w komunikacji miejskiej. Do Olsztyna przyjechały właśnie nowe, ekologiczne i nowoczesne pojazdy. To hybrydy, czyli napędzane silnikiem spalinywym i elektrycznym. Jest osiem 12-metrowych i dwa przegubowe, 18-metrowe. – Odpowiadamy pozytywnie na politykę w zakresie publicznego transportu i stąd zakup hybrydowych autobusów z opcją zakupu dodatkowych 10 sztuk w przyszłym roku, z której chcemy skorzystać. Wiemy już, że podpiszemy tę umowę – mówi Jerzy Roman, prezes Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Olsztynie.

Prezes Roman dodaje, że średni wiek autobusów we flocie MPK wynosi 12,5-13 lat. Najstarsze autobusy mają blisko 20 lat. W całej puli znajduje się 27 pojazdów bez klimatyzacji. – Najwyższy czas, by tę flotę wymienić na nowocześniejszą, bardziej komfortową i bardziej przyjazną i dla pasażerów, i dla środowiska – podkreśla prezes MPK Olsztyn.

Jestem hybrydowy

Autobusy pomieszczą co najmniej 86 pasażerów, oferując minimum 28 miejsc siedzących oraz co najmniej jedno miejsce dla osób na wózkach inwalidzkich. Przegubowce mają mieć od 17,5 do 18,75 metra długości oraz od 2,5 do 2,55 metra szerokości. Zabiorą na pokład co najmniej 135 osób, z czego minimum 40 będzie mogło usiąść. Silnik pojazdu ma spełniać najbardziej rygorystyczną ekologiczną normę emisji Euro VI. – Są to pierwsze autobusy, które zgodnie z obowiązującymi wytycznymi wyposażone są w wiele dodatkowych systemów bezpieczeństwa, które zapewniają większy komfort i bezpieczeństwo kierowcom i pasażerom oraz innym uczestnikom ruchu drogowego. Są to systemy zabezpieczające np. autobusy przed ataka-

Oficjalna prezentacja nowych hybrydowych autobusów MPK Olsztyn

CO ZMIENIA NOWE AUTOBUSY?

Dziesięć ekologicznych, nowoczesnych autobusów będzie wozić pasażerów komunikacji miejskiej. Mają one poprawić komfort i bezpieczeństwo przejazdów.

mi hakerskimi, tzw. martwe pole prawej strony, rozpoznawanie przestrzeni przed autobusem, znaków drogowych, to także rozpoznawanie zmęczenia kierowców – mówi Andrzej Sienkiewicz, dyrektor sprzedaży Solarisa Bus & Coach w Polsce, który wyprodukował hybrydy dla Olsztyna.

Z boku każdego dostarczonego właśnie autobusu widnieje napis „Jestem hybrydowy”. Będą one kierowane na bieżąco na poszczególne trasy.

MPK Olsztyn kupuje elektryki

Niezależnie od tego zakupu miasto zamierza nabyć kolejne pojazdy komunikacji miejskiej. Mają to być pojazdy pełni elektryczne. Ratusz jest właśnie na etapie rozstrzygania przetargu na nie. Jak napisała „Gazeta Olsztyńska”, z planowanej puli sześć to autobusy

z napędem elektrycznym o długości w przedziale od 11,8 metra do 12,2 metra. Kolejne pięć to pojazdy o długości od 17,5 metra do 18,5 metra. Oferowane autobusy muszą być fabrycznie nowe, wyprodukowane nie wcześniej niż w roku dostawy, nieeksploatowane i „nieużywane do badań, testów, prezentacji lub celów o podobnym charakterze”. W pierwszym przypadku autobusy mają zabierać co najmniej 65 pasażerów, w drugim – co najmniej 105. Wszystkie mają być przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych.

Dodatkowo producent takich autobusów ma dostarczyć, zamontować i podłączyć ładowarki elektryczne. Trzy z nich mają pojawić się na terenie zajezdni przy al. Sikorskiego, kolejne pięć w zajezdni przy ul. Kołobrzeskiej. Czas realizacji

całego zamówienia to 17 miesięcy od daty podpisania umowy z potencjalnym producentem. Przetarg obejmuje też opcję rozszerzenia zamówienia o dodatkowe trzy autobusy (dwa 12-metrowe i jeden 18-metrowy) oraz dwie ładowarki dwustanowiskowe. Projekt realizowany jest przy wsparciu unijnych funduszy dla Polski Wschodniej – znacząco okrojonych po decyzji miasta o rezygnacji z blisko 100 milionów złotych. Pojazdy mają spełniać rygorystyczne wymagania. To niskopodłogowa konstrukcja, brak stopni w drzwiach, pełna dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, rampa i wydzielone miejsce dla wózków. To także klimatyzacja, monitoring HD, automat biletowy, tablice i nagłośnienie. Właśnie minął termin składania ofert. Zgłosiła się tylko jednak firma, ale

za to znana na rynku produkcji pojazdów komunikacji publicznej. Chodzi o poznański Solaris, który do Olsztyna dostarczył już w przeszłości tramwaje. Oferta opiewa na około 76 milionów złotych, w tym podstawowe zamówienie ma kosztować około 49 milionów złotych, a dodatkowa opcja – około 27,5 miliona złotych. – Wszystko wskazuje na to, że w 2027 roku co najmniej 15 nowych, elektrycznych, zbudowanych w zupełnie nowej technologii autobusów pojawi się na ulicach Olsztyna – mówi prezes Roman. – Wówczas średni wiek taboru spadnie do średniej krajowej (9-9,5 roku).

Z puli wskazanej przez władze MPK kolejne cztery poza obecnym przetargiem zostaną zakupione ze środków przekazanych przez samorząd województwa.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

g.szydowski@gazetaolsztynska.pl

GIETRZWAŁD SZYKUJE SIĘ NA BIEG ŚWIĘTEGO JAKUBA

W sobotę, 4 października, Gietrzwałd stanie się areną sportowego i duchowego wydarzenia. Odbędzie się premierowa edycja Biegu Świętego Jakuba. Trasa prowadzić będzie malowniczymi terenami Warmii, częściowo szlakiem Camino Polaco, oznakowanym muszlami i kierunkowymi strzałkami. Start i meta znajdują się przy ulicy Kościelnej, w sąsiedztwie Gofrowni Warmińskiej.

Program dnia obejmuje biegi dziecięce (kategorie 6-9 lat i 10-13 lat) oraz główne dystanse: 5 i 10 kilometrów, a także marsz nordic walking. Biuro zawodów rozpocznie wydawanie pakietów o godzinie 9, oficjalne otwarcie zaplanowano na godzinę 10.25, a starty dorosłych ruszą od godziny 11.

Organizatorzy: Fundacja im. Piotra Poleskiego i sprawująca honorowy patronat nad biegiem Konfraternia św. Jakuba Apostoła przy katedrze polowej Wojska Polskiego w Warszawie zapraszają zarówno zarejestrowanych wcześniej uczestników, jak i osoby, które zechcą zgłosić się w dniu imprezy.

— To okazja do tego, by odkryć piękno Camino Polaco. Trasą gietrzwałdzkiego biegu można się zwyczajnie zauroczyć — zachęca Aldona Sas z Konfraterni św. Jakuba Apostoła.

— To premierowa edycja naszego biegu jakubowego w Gietrzwałdzie. Zapraszamy to wspólnego tworzenia jego historii — dodaje Jerzy Szmít, prezes Fundacji im. Piotra Poleskiego. — Zapisy są możliwe także na miejscu w dniu biegu.

JAN BERDYCKI

— Rockman musi się buntować?

— Bez względu na wszystko sztuka powinna krzyczeć. Powinna być ikonicznym emblematem, który jest nie do ruszenia. A muzyka rockowa niejako z założenia jest wyrazem buntu. Sam krzyczałem na koncertach Perfectu: „Chcemy bić ZOMO”.

— Dzisiaj zamiast krzyku i pewnej chropowatości wolimy ładne, plastikowe, nieporysowane opakowania?

— To jest samonakręcający się mechanizm. Nie oszukujmy się, komercyjne radia mają podpisane umowy z komercyjnymi wydawcami. Rączka rączkę myje, a człowiek słucha tego, co słyszy. I często staje się to jego wzorcem. Poza tym gusta można kształtować. Z całym szacunkiem, ale nie rzadko wygląda to tak, że wybieramy dziewczynkę, na komputerze robimy znakomity ślad wokalny, dojrzałemu autorowi zlecamy napisanie piosenki, kompozytorowi kompozycji i dziewczynka śpiewa na przykład o tym, jak pięknie dojrzewa. Produkt jest gotowy. Trzeba go jeszcze tylko opakować w sztuczne zawiniątko.

Powstaje jednak pytanie, ile w tym wszystkim jest prawdy. Jako człowiek starszej daty wolę patrzeć na ring, gdzie chłopaki nie udają, tylko walczą naprawdę.

— Ból jest prawdziwy?

— Jest prawdziwy w tym sensie, że to, co rodzi się w bólach, z trzewi, jest do bólu prawdziwe.

— Słowo ma jeszcze moc?

— Obawiam się, że coraz mniejszą. Ale to nie powód, by załamywać ręce i rezygnować. Jako tata i muzyk wielokrotnie zastanawiałem się, co proponować moim dorastającym córkom, żeby nie zalały ich niedobre, wykreowane sztucznie na komputerach popowe dźwięki. Delikatnie podsuwałem więc Grechutę, Niemenę, Leśmiana czy Iwaszkiewicza. Słowem wszystko to, co jest związane, nomen omen, ze słowem i może uwrażliwiać. Anielka

Krzysztof „Dżawor” Jaworski

i Magda poszły w dwie różne strony: starsza jest bliżej musicalowych sytuacji i marzy o Broadwayu, a młodsza wybrała świat rocka i muzycznych poszukiwań. Ale obydwie, choć nie są zawodowymi muzykami, zostały w ładnym artystycznie świecie. Muzyka tak naprawdę dzieli się tylko na dobrą i złą. Nie ma innego podziału.

Oczywiście wiem, na jakim świecie żyję. I sam brałem udział w komercyjnych projektach, bo dzieci, bo rodzina. Ale zawsze starałem się pracować z ludźmi, którzy dbają o słowo i przekaz.

Najważniejsze bowiem tak naprawdę jest to, co mamy do powiedzenia.

— Wiem, że to trochę moja wina, bo tak pokierowałem naszą rozmowę, ale wydaje mi się, że dopadła cię nostalgia.

— To nie tak. Mentalnie wciąż jestem z młodymi ludźmi, z ich pasjami i chęcią do życia. Jeżeli ktoś ma pasję, to czuje, że żyje. Nawet jeżeli to życie bywa trudne. Ja swoje w pewnej części mam już za sobą, choć mam jeszcze nieodpartą ochotę podjęcia wielu artystycznych wyzwań. Z drugiej strony smutkiem napawa mnie fakt, że siła słowa, o któ-

rym mówiliśmy, jest coraz mniejsza. Pamiętam, jak bodajże w 1997 roku byłem szefem orkiestry festiwalowej Ogólnopolskich Spotkań Zamkowych „Śpiewajmy Poezję”. Wtedy dostanie biletu na koncert graniczyło z cudem. Ludzie gromadzili się na murkach, wokół zamku, na drzewach. Chłonęli słowo.

— Do tego zmierzam. Wrażliwy człowiek nigdy nie będzie do końca szczęśliwy, zwłaszcza w obecnych czasach.

— Nie ma co ukrywać, że przez okulary wrażliwych ludzi świat wygląda inaczej. Zadam ci pytanie: Jak postavimy na scenie pięciu muzyków, to który dostanie wlebek?

— Ten najwrażliwszy.

— Właśnie.

— I zawsze przegra?

— I tak, i nie, bo nie będzie chciał przekroczyć granic brutalności i być może będzie musiał ustąpić. Ale w zamian będzie mieć komfort psychiczny. Moje córki to są bardzo wrażliwe humanistyczne dusze, z naturalnym odruchem pomagania. Ale przyjdzie ten moment, gdy tatuś będzie je prowadził z góry, a one będą musiały radzić sobie same. Ważne tylko, żeby życie ich nie skrzywdziło.

— A skrzywdzi...

— Gratuluję im tego, jakie są, choć wiem, że cza-

sami może będzie bolało. Są ludzie, którzy żerują na osobach wrażliwych, wydawałoby się słabszych.

— Nawet nie słabszych, bo to, że ktoś jest wrażliwy, szlachetny i trzyma się pewnych zasad, bezsprzecznie zasługuje na szacunek. Jednakże w świecie cyników bez skrupułów trzeba liczyć się z tym, że przyzwoitość zostanie zdeptana. Człowiekowi, który zapomina o tym, czym jest sumienie, paradoksalnie jest łatwiej, albowiem nic go nie boli. I gdy dostanie pałę, to może walić nią na oślep bez opamiętania.

— Najwyżej poczuje, że go trochę ręce bolą. Ale żeby nie było tak pesymistycznie, to na dowód tego, że wrażliwość i empatia mają swój ciężar gatunkowy, przytoczę sytuację, która kazała mi dalej pracować i być wytrwałym w tym, co robię. Wiele lat temu na koncercie grupy Harlem podjechał do mnie nastolatek na wózku inwalidzkim. Poprosił o autograf, pogadaliśmy. Uroczy, wspaniały chłopak, który później powiedział mi, że gdy został przykuty do wózka, to chciał zakończyć swoje życie... Ale usłyszał utwór „Kora” z refrenem „prowadzi mnie niewidzialna siła”. I uwierzył, że ta niewidzialna siła będzie go odtąd prowadzić. Gdy

SZTUKA POWINNA KRZYCZEĆ

Wiele lat temu na koncercie grupy Harlem podjechał do mnie nastolatek na wózku inwalidzkim. Poprosił o autograf, pogadaliśmy.

Uroczy, wspaniały chłopak, który później powiedział mi, że gdy został przykuty do wózka, to chciał zakończyć swoje życie... Ale usłyszał utwór „Kora” z refrenem „prowadzi mnie niewidzialna siła”. I uwierzył, że ta niewidzialna

siła będzie go odtąd prowadzić. Gdy to opowiadał, poleciały mi łzy, bo dla mnie to też szczególny utwór, który napisałem po śmierci mojego taty, tak jakby jego ręką. Świadomość, że mój tekst mógł uratować komuś życie, kompletnie mnie rozmontowała. Po takim zdarzeniu jako artysta jestem spełniony – mówi Krzysztof „Dżawor” Jaworski, który decyzją ministra kultury i dziedzictwa narodowego zostanie uhonorowany medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

to opowiadał, poleciały mi łzy, bo dla mnie to też szczególny utwór, który napisałem po śmierci mojego taty, tak jakby jego ręką. Świadomość, że mój tekst mógł uratować komuś życie, kompletnie mnie rozmontowała.

Po takim zdarzeniu jako artysta jestem spełniony

— A z czego jesteś dumny?

— Z córek, bo to są dwie najwspanialsze istoty w moim życiu. Jestem człowiekiem wiary, a miłość to niezwykle uczucie, dzięki któremu można dotknąć nieba.

Jestem szczęśliwy także dlatego, że miałem szansę spotkać wielu fantastycznych ludzi, począwszy od moich rodziców, którzy zawsze we mnie wierzyli. Jestem wdzięczny, że na mojej drodze pojawił się Daniel Dramowicz, dyrektor Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Olsztynie, który wspie-

rał mnie w skończeniu tejże szkoły. Niczym dobry duch był i jest przy mnie Bogusław Chrabota, człowiek renesansu, dziennikarz, pisarz, poeta, który gra na gitarze, śpiewa i robi milion innych wspaniałych rzeczy. Nie mogę nie wymienić Tomka Sucheckiego i Wojtka Korzeniewskiego, którzy wspierali mnie managersko, aczkolwiek nie tylko. Ale spotkałem też Tomka Żukowskiego, z którym poznaliśmy się po prostu na ulicy. Zaczepił mnie, pogadaliśmy i postanowiliśmy zrobić coś fajnego zarówno dla miasta, jak i samych siebie. Z czasem się zaprzyjaźniliśmy.

Wiesz, ja zawsze byłem ideowcem i chciałem robić rzeczy, które są ważne dla mnie, ale rzeczywistość pokazała, że były też ważne dla innych. I są w życiu takie piękne dni, gdy człowiek zostaje doceniony, gdy po czynach poznaje

prawdziwych przyjaciół. Mówię o Tomku Żukowskim, który zaproponował mnie do odznaczenia, z powodu którego dzisiaj rozmawiamy. To niesamowite, bo z pokorą przyjmuję życie.

— Parafrazując Zbigniewa Hołdysa, „Dżawor” wciąż ma ten sam power co trzydzieści lat temu? Gdyby wysiadła elektrociepłownia Siekierki w Warszawie, to można by tobą zasilić całe miasto?

— Nie mnie to oceniać, ale trzydzieści parę lat doświadczenia zawodowego robi swoje. To jest rozwój i coś, co pozwoliło mi spojrzeć inaczej na siebie i docenić to, co mam. Z wiekiem na pewno nabrałem dystansu do życia. Jak byłem młody, to byłem zazdiora, aczkolwiek myślę, że emocjonalny zostanę już do końca swych dni.

Gdy w 1993 roku z Ryskiem Wolbachem, Jarkiem Zdankiewiczem i Stasiem Czeczotem zakładaliśmy Harlem, byliśmy już ludźmi doświadczonymi. Wcześniej z grupą Babsztyl zagrałem setki koncertów: Szwecja, Niemcy, cała Polska. Ale to był swego rodzaju poligon, to nie było do końca moje. Pamiętam ten moment, gdy siedząc w mieszkaniu na ulicy Grunwaldzkiej w Olsztynie, już wiedziałem, jaką chcę iść drogą. Rysiek Wolbach napisał wówczas świetny tekst „Stąd do nieba” i zabrał się ze mną.

Na przestrzeni lat były różne ważne dla mnie wydarzenia, jak chociażby solowa płyta („Mucha” z 1996 roku – red.) z Jasiem Dąbrowskim, Stasiem Czeczotem, Marcinem Gajko i Jarkiem Zdankiewiczem, wspaniale nagrana przez mojego przyjaciela Leszka Kamińskiego.

— Dużo popełniłeś w życiu błędów?

— Jak człowiek jest młody, to często brakuje mu pokory. Taki byłem. Coś nagrałem, ktoś mnie pochwalił i czułem, że jest

Fot. Materiał nadesłany

super. Człowiek był pewny siebie i wierzył, że wszystko przyjdzie samo. Ale to tak nie działa, ponieważ w życiu cały czas trzeba walczyć. Walczyć w tym sensie, że musisz się nieustannie uczyć i zdobywać nowe doświadczenia. Nawet proponować siebie innym, żeby zauważyli. Młodym ludziom chcę powiedzieć: Walczcie. Wychodźcie ze swoimi propozycjami, bo być może zostanie to zauważone w najmniej oczekiwanym dla was momencie.

— Chociaż nie uczysz od lat, to widzę, że wciąż masz pedagogiczne zacięcie.

— Pedagogiem czuję się nieustannie, a w moich uczniach dostrzegam siebie. Widząc sukces bliskich mi ludzi, cieszę się razem z nimi, bo mam poczucie, że dołożyłem do tego całości. To, że miałem uczniów, którzy potem zakładali własne szkoły, jak Marcin Stanczewski, Bogdan Sitko, Marcin Gajko (wybitny realizator dźwięku) czy Marcin Wądołowski (uznana postać świata jazzu), napawa mnie dumą, o którą wcześniej pytałeś. Gdy widzę, że ktoś napisał pracę dypl-

omową z tego, co w życiu robiłem, to jest to piękny sygnał. Czuję po prostu, że ta moja droga ma sens, że odbija się w innych. Piotruś „Pancur” Pankowski z Eneja czy Gabriel Kościńiewicz to w pewnym stopniu moje muzyczne dzieci, które zawsze będą mogły na mnie liczyć.

— Jesteś trudnym nauczycielem czy wyrozumiałym tatą?

— Idąc na koncert młodych ludzi, staram się widzieć ich rozwój. Jeżeli mogę doradzić, to doradzę, a jeżeli mogę tylko pokłaskać, to pokłaskuję i głośno pokrzyczę. Pamiętam, gdy jako stromowany siedemnastolatek stanąłem przed Alkiem Mroźkiem. Życie pisze jednak nieprzewidywalne scenariusze, bo wiele lat później występowałem jako tzw. gwiazda gitary na Thanks Jimi Festival, gdzie biliśmy gitarowy rekord świata. Akompaniował mi... Alek Mroźek. Na bankiecie podszedłem do niego i podziękowałem mu za to, że tu jestem.

— By osiągnąć sukces, poza talentem trzeba mieć mnóstwo szczęścia?

— Ależ oczywiście. Zdolnych ludzi jest cały świat, dlatego czasem trzeba stanąć na rogu określonej ulicy o określonej godzinie. Mnie też kiedyś powierzono duży ogólnopolski projekt, ale wcześniej ktoś musiał podjąć decyzję, że stawia na młodego człowieka z zapalem i energią. I musiał podjąć ryzyko, bo zapal i energia mogą nie wystarczyć.

Coś ci jeszcze powiem à propos tej walki dotyczącej prezentowania siebie. Moim marzeniem zawsze było, by mój utwór zaśpiewała Grażyna Łobaszewska. Napisałem więc piosenkę, zdobyłem kontakt do pani Grażyny, bo wcześniej się nie znaliśmy, i zadzwoniłem. Przedstawiłem się, mówię, kim jestem i że napisałem utwór, który chciałbym, by ona uświetniła swoim głosem. Po krótkiej konwersacji słyszę: „Dobrze, proszę wysłać tekst i muzykę na maila”. Na drugi dzień dzwoni pani Grażyna i pyta: „Gdzie io której?”

— Miałeś poczucie złapania Pana Boga za nogi?

— Słuchaj dalej. Pani Grażyna zaproponowała mi napisanie całej płyty, natomiast ja miałem wówczas trudny okres w życiu i, cholera, nie odezwałem się. Po jakimś czasie spotkaliśmy się i Grażyna mówi: „Nie rozumiem, dlaczego zamilkłeś i wpadłeś jak kamień w wodę”. Odpowiadam: „Mam kłamać czy powiedzieć prawdę?”. „Powiedz prawdę” – mówi Grażyna. No więc mówię: „Zapomniałem” (śmiech). Ale później wyjaśniliśmy sobie wszystko, przy okazji pięknie rozmawiając o życiu.

— To ty nieodpowiedzialny człowiek jesteś (śmiech).

— Ja jestem humanistyczna dusza. Świat technologii mnie przeraża, dlatego jak mam ściągnąć aplikację na telefon, to krwawię i potrzebuję pomocy (śmiech).

— Ale rozumiem, że to cię nie zraża i dalej próbujesz, czyli poniekąd ryzykujesz. Ryzyko w życiu się optaca?

— Bywa opłacalne. Na trzydziestolecie NSZZ So-

lidarność odbył się wielki koncert, przed którym dostałem bardzo trudny do opracowania w nuty tekst. I pamiętam, że tu, w Olsztynie, pociąłem go po swojemu. A to była ryzykowna sprawa, bo chodziło o słowa wielkiego Leszka Aleksandra Moczulskiego. Skorygowaliśmy to z Bogusiem Chrabotą i zadzwoniliśmy do mistrza z pytaniem, czy może dojść do takiej a nie innej operacji na jego tekście. Mistrz zgodził się i tak skomponowałem utwór „Obudź się, kraju mój”, w którym Mietek Szcześniak z chórem wykonali interpretację słów Leszka Aleksandra Moczulskiego.

— A bliski jest ci duch transgresji, każący przekraczać kolejne granice? Mówię o skrajnych sytuacjach, gdy „artysta” próbuje zaszokować, a właściwie zniesmaczyć, i np. jak pani Nieznańska wiesza genitalia na krzyżu...

— Trudno, może będę konserwatywny, ale na pewno prawdziwy w tym, co myślę. Powiem tak: są granice smaku. I jeżeli coś razi uczucia innych, to nie jest to dobry smak. Takie przekraczanie nie jest moje. Natomiast czym innym jest przekraczanie granic budowanych przez lata. Z perspektywy sztuki to nawet nie jest wyzwanie, tylko konieczność.

Trzeba odrzucać toksyczne sytuacje i ludzi, którzy zaturowają i nie pozwalają się rozwijać.

— Odrzucić, czyli walczyć z nimi?

— Odrzucić i omijać, a nawet uciekać. Ale zrozumiałem to dopiero niedawno. Bardzo długo pozostawałem ufnym, a właściwie to nadal jestem, bo są ludzie, którym można zaufać, którym możesz podać pin do karty kredytowej. Natomiast jak ktoś cię zawiedzie, to przeżywasz i jak mawia moja córka Anielka, zmiata cię z planszy.

— Podpisałbyś się zatem pod słowami z „Modlitwy o wschodzie słońca”:

„Każdy Twój wyrok przyjmę twardy \ Przed mocą Twoją się ukorzę \ Ale chroń mnie

Panie od pogardy \ Od nienawiści strzeż mnie Boże”?

— Bezdyskusyjnie. Ale wiesz co, złymi ludźmi nie można się za bardzo przejmować, bo oni sami giną później z własnej ręki. Chcę myśleć o tych, za których gotów jestem wskoczyć w ogień, i nie pozostawać bez wiary, że najlepsze jeszcze przed nami.

Pięknie dziękuję za ten wywiad i czekam na was w życiu.

MICHAŁ MIESZKO PODOLAK

**TOMASZ ŻUKOWSKI
O PRYZNANIU
KRZYSZTOFOWI
„DŻAWOROWI”
JAWORSKIEMU MEDALU
„ZASŁUŻONY KULTURZE
GLORIA ARTIS”**

Podczas jubileuszowego koncertu zespołu Czerwony Tulipan, który oglądałem z moim przyjacielem Krzyszkiem Jaworskim, kiedy prezydent Olsztyna Robert Szewczyk wręczał artystom medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, to pojawiła się refleksja: „A dlaczego nie »Dżawor«?”. Przecież Krzysztof „Dżawor” Jaworski to wybitny gitarzysta, od lat związany z Olsztynem, którego dorobek artystyczny bez wątpienia zasługuje na najwyższe uznanie. Dlatego jako Forum Liderów złożyliśmy wniosek do Ministerstwa Kultury o przyznanie odznaczenia Krzysztofowi Jaworskiemu. Z ogromną radością mogę dziś ogłosić, że ministerstwo pozytywnie rozpatrzyło wniosek i medal „Gloria Artis” został przyznany. Krzysztof Jaworski to nie tylko znakomity muzyk, ale też jeden z najlepszych gitarzystów w Polsce, którego osiągnięcia są powodem do dumy dla Olsztyna.

NOWY PORTAL WAWA.INFO

— Czy Skowycze i bohaterowie „Pieśni łaciących krów” mogliby istnieć także współcześnie?

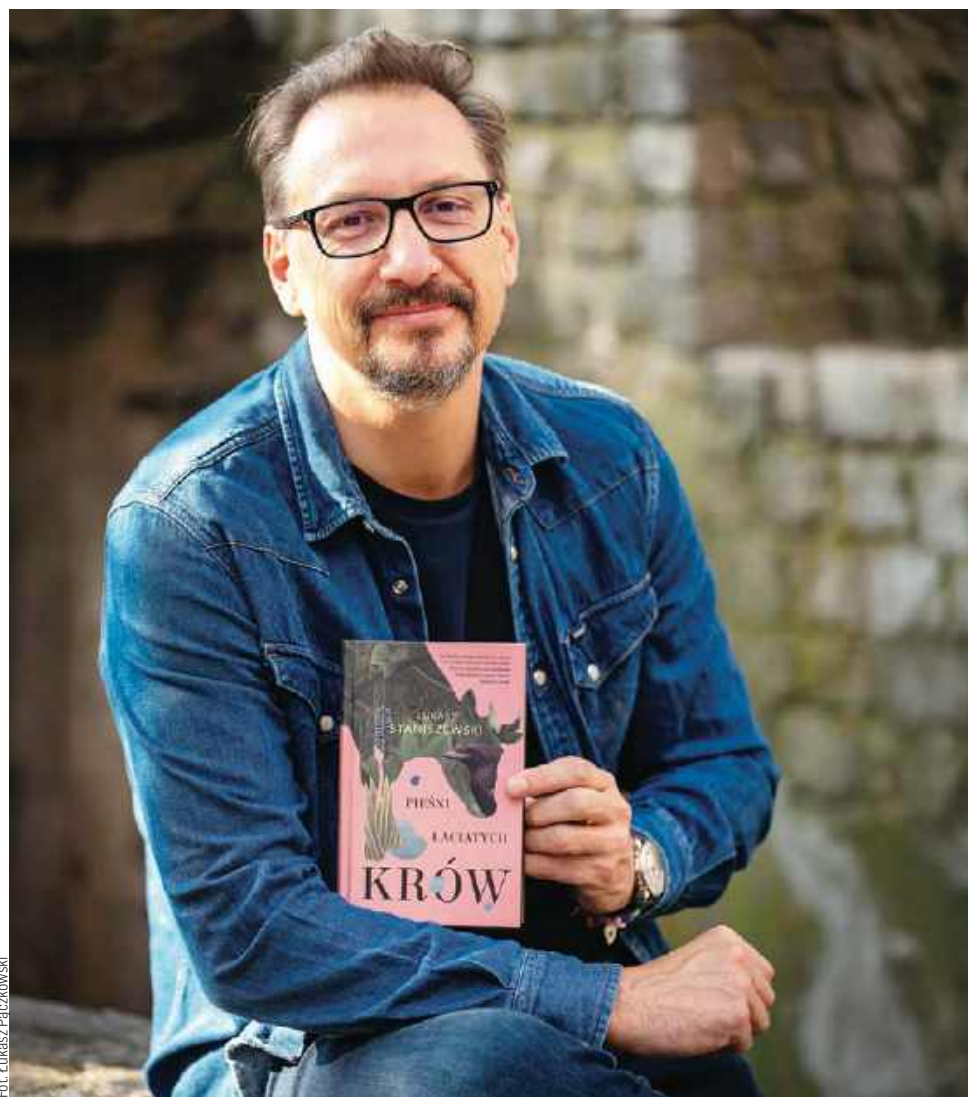
— Nie lubię być zależny od czasu, przypisywać czegoś do konkretnej daty, bo to od razu narzuca znaczenie i kontekst. Tym bardziej że opowieści o Warmii zawsze wiążą się z historią. Dotychczasowe książki o tym regionie często są wtórne i schematyczne, skupione głównie na II wojnie światowej, opisane z dokładnością do miejsca i dnia. Brakowało mi historii o współczesnym człowieku stąd. Dlatego nie umiejscawiam akcji w czasie — to mój celowy zabieg, by nie opowiadać kolejnej wersji historii, ale stworzyć uniwersalną opowieść.

— A jaka jest twoja opowieść o Warmii?

— Bardzo intymna i emocjonalna. Warmia wymyka się jednoznacznym definicjom, nawet naukowcom czy historykom trudno ją opisać. Każdy robi to przez pryzmat własnej wrażliwości, doświadczeń, tego, co jest mu bliskie. Kluczem jest sam tytuł książki „Pieśni łaciących krów”. Najpierw trzeba uwierzyć, że takie pieśni istnieją, a dopiero potem można je usłyszeć. To mój sposób na opisywanie Warmii — intuicyjnie i emocjonalnie.

— To czym dla ciebie jest Warmia?

— Nie lubię tego pytania, bo odpowiedź zawsze jest osobista. Dla mnie Warmia wiąże się z miłością — w wielu jej odsłonach. To choćby miłość do dzieci, stąd dedykacja. Ale to też coś kruchego, co łatwo utracić. Właśnie motyw utraty, albo jej groźby, jest głównym wątkiem książki. Chciałem, żeby moi bohaterowie zdążyli docenić to, kim są i gdzie żyją, zanim coś im to odbierze. To osobiste, ale i uniwersalne — mądrość doceniania życia, zanim będzie za późno. Każdy w obliczu utraty zachowuje się inaczej, dla każdego ważne jest coś innego. Zastanawiam się czasem, co sam zabrałbym do tego symbolicznego wozu. Pamiętam obrazy wysied-

Lukasz Staniszewski

leń: ludzie brali pierzyny, które w czasie tułaczki okazywały się bezużyteczne. „Pieśni łaciących krów” są więc opowieścią o tęsknocie, utracie, wyzwalaniu się i dochodzeniu do własnej tożsamości. To także pieśń o naturze — tej warmińskiej, która nas otacza, i tej ludzkiej, w nas samych.

— W książce pojawia się Bernard Witten, wręcz antybohater, a jednak to on ratuje świat. Nie wierzysz, że człowiek może być na wskroś zły?

— Nie, bo mój bohater tak naprawdę nie jest zły. Choć wbrew sobie sprowadza do domu dwójkę dzieci, kieruje nim większa siła, której ulega. Czasem to po prostu chęć uniknięcia pretensji żony. Żeby ocalić świat, musi przekroczyć własną naturę. A to już pytanie do czytelnika, czy każdy z nas jest zdolny do takiej zmiany.

— W tle opowieści pojawia się koniec świata,

Spotkanie z Łukaszem Staniszewskim w Starym Ratuszu WBP (ul. Stare Miasto 33) w Olsztynie już we wtorek, 7 października, o godzinie 17. Rozmowę poprowadzi Robert Lesiński. Wstęp wolny.

dzisiaj coraz bardziej realny z powodu kryzysu klimatycznego.

— Idzie wiele osób nadal w niego nie wierzy. A przecież nasz osobisty koniec

świata przychodzi zazwyczaj niepostrzeżenie. To dzień, w którym robimy coś po raz ostatni, nawet o tym nie wiedząc. Jak wygląda pierwszy dzień suszy? Może to właśnie dziś. Paradoksalnie często zapowiada ją wielki deszcz. Zmiana nadchodzi stopniowo, a my jej nie dostrzegamy. Żyjemy w czasach, gdy wielu ludzi woli wierzyć w teorie spiskowe, a głos zyskują ci, którzy oderwali się od rzeczywistości. To kryzys rozumu. Weźmy chociażby zimny sierpień. Sceptycy pytają: „Gdzie tu globalne ocieplenie?”. W mojej opowieści deszcz jest zapowiedzią suszy, w którą nikt w Skowycach nie chce uwierzyć. Główny bohater, budując zbiornik na wodę, uchodzi za szaleńca. Tak samo dziś wielu lekceważy pierwsze oznaki katastrofy. Chciałem pokazać, że koniec świata zaczyna się od czegoś z pozoru błahego.

ŚWIAT DUCHOWY NADAL JEST NAM POTRZEBNY

Łukasz Staniszewski, olsztynianin, autor powieści „Pieśni łaciących krów”, łączy w swojej opowieści lokalne wierzenia, realizm magiczny i refleksję nad kryzysem klimatycznym. — Chciałem pokazać, że koniec świata zaczyna się od czegoś z pozoru błahego — mówi.

— W książce obok ludzi pojawiają się dyduki, babki, duchy i diabły. Dlaczego?

— Bo świat duchowy nadal jest nam potrzebny — pomaga nam opowiadać rzeczywistość. W Skowycach religia przeplata się z ludowymi wierzeniami. Do dziś powtarza się: „Bóg tak chciał”. Dzięki temu łatwiej wytłumaczyć nieszczęścia, które nas spotykają, a tam, gdzie pojawia się logika, pojawia się też poczucie bezpieczeństwa. Dla mnie ważne jest również to, że wiara w duchy daje nam poczucie, że nie jesteśmy sami. To sposób na oswojenie samotności.

— To, że „Pieśni łaciących krów” powstały właśnie teraz, też nie jest przypadkiem?

— Na pewno inspiruje mnie rzeczywistość. Susza świetnie pasowała do tej opowieści — na Warmii jej nie widać, bo mamy jeziora i rzeki, a jednak istnieje. Fascynują mnie kontrasty: nasza wiara w sprawczość i jednocześnie bezradność. To historia o apokalipsie, która przychodzi niepostrzeżenie.

KATARZYNA
JANKÓW-MAZURKIEWICZ

ŁUKASZ STANISZEWSKI

— pisarz, dramaturg i autor słuchowisk radiowych. Zadebiutował w 2020 roku zbiorem „Małe grozy” — magiczno-realistyczną podróżą po Warmii, pełną duchów, zmysłowości i potęgi natury. Jego słuchowiska, w tym nagradzane „Ślady na śniegu”, „Zachwyceni” czy „Cebula”, były emitowane przez Polskie Radio i zdobywały wyróżnienia na festiwalach teatralnych, m.in. Dwa Teatry w Sopocie i Zamościu. Píše także dla teatru — jego dramaty wystawiano m.in. w Teatrze im. Mickiewicza w Częstochowie („Cebula”), Teatrze im. Jaracza w Olsztynie („Ołowiany ptaszek”) czy Teatrze im. Sewruka w Elblągu („Stoń”). Jest laureatem wielu nagród literackich i teatralnych, m.in. Nagrody im. Byrskich, wyróżnień Instytutu Teatralnego oraz konkursów prozatorskich. Inspiruje się Warmią — miejscem, gdzie profanum przemienia się w sacrum. Jego najnowsza książka „Pieśni łaciących krów” (Znak Literanova) to liryczna opowieść o końcu świata i złym człowieku, który ten świat ratuje.

Naprawdę nazywał się Zbigniew Tomasz Nowicki. Urodził się 1 stycznia 1929 roku w Łodzi — idę o zakład, że tak naprawdę przyszedł na świat w owej Łodzi w ostatnich dniach 1928 roku. Przede wszystkim był dziennikarzem — pamiętam, jak zazdrościłam mu tego fachu i książkę pod tytułem „Pozwolenie na przywóz lwa”, zmienionym następnie na „Pierwsza przygoda Pana Samochodzika”, bez żalu, kompleksów i pretensji do losu przeczytałam dopiero wtedy, gdy sama zaczęłam uprawiać ten piękny zawód.

Oczywiście, jak już padło to powyżej, największą sławę przyniosła mu seria powieści dla młodzieży o przygodach Pana Samochodzika, muzealnika z żyłką detektywistyczną. Ojciec był archiwistą, a matka — nauczycielką. W 1940 roku Niemcy przesiedlili całą rodzinę Nowickich do Słupi Skierniewickiej, gdzie jako nastolatek pracował fizycznie. Po wojnie, w styczniu 1945 r. powrócił z rodziną do ich przedwojennego mieszkania w Łodzi i niebawem rozpoczął naukę w Liceum Ogólnokształcącym nr 3 tamże.

Wcześniej zadebiutował. Już w 1946 roku, mając 17 lat, napisał pierwszą powieść dla młodzieży „Związek poszukiwaczy skarbów”, która była publikowana w odcinkach w tygodniku „Przyjaciół”.

Drukował też wiersze w „Kuźnicy” i w „Szpilkach”.

Studia rozpoczął w 1948 roku w łódzkiej Państwowej Wyższej Szkole Filmowej w Łodzi, rok później otrzymał stypendium i zaczął studiować scenopisarstwo w Wszechzwiązkowym Państwowym Instytucie Kinematografii w Moskwie. Ale już w 1950 roku usunięto go z tych studiów karnie i odesłano do Polski. Podobno za czyn opisany jako „postawa antystalinowska”. Wtedy też w „Czytelniku” wstrzymano druk jego pierwszej książki

SAMOCHODZIK I RYSA NA SZKLE

Dobrze. Może i on nie był człowiekiem krystalicznie czystym, pytanie tylko, kto z nas jest... Dobrze, może i on czerpał garściami i z życia, i z systemu, w jakim przyszło mu przeżyć większość ze swoich 65 lat. Ale nawet gdy pamięta się o wszystkich jego niechlubnych kartach, i tak nie można Zbigniewowi Nienackiemu odmówić dwóch cech: umiejętności bardzo ładnego pisanie i fenomenu popularności, który przeżył autora już ponad 30 lat.

Krzyż templariuszy na murze zamku w Radzynie Chełmińskim, wykonany na potrzeby serialu „Samochodzik i templariusze”

„Chłopcy”. Pisarza usunięto ze studiów, a ojca wyrzucono z pracy.

Do szkoły filmowej już go nie przyjęto. Otrzymał etat redaktora w „Głosie Robotniczym”, gdzie pracował do 1958 roku. To wtedy ukuł swój pseudonim — Zbigniew Nienacki. I poszło!

W 1957 roku wydał powieść „Uroczysko”, którą do końca uważał za swój właściwy debiut. W 1960 roku był „Skarb Atanaryka”, a rok później wspomniane „Pozwolenie na przywóz lwa”, „Worek Judaszów” oraz „Laseczka i tajemnica”. W 1964 roku pierwszy raz światło dzienne ujrzała

„Wyspa Złoczyńców” — oficjalny początek serii książek o Panu Samochodziku, ale imo ją pierwsza z jakże wielu przygód z Panem Samochodzikiem inie tylko...!

W tym samym roku za „Podniesienie” (1963) i „Worek Judaszów” otrzymał nagrodę miasta Łodzi. Kolejny samochodzikowy tom „Pan Samochodzik i templariusze” ukazał się w 1966 roku, a w 1967 roku pojawiła się „Księga strachów”.

Mało kto wie, ale Zbigniew Nienacki pisał też sztuki teatralne. W 1961 roku napisał „Termitierę”, w 1963 roku powstały „Golem”, „Myszy króla

Popiela” i „Styks”, w 1966 roku „Opowieść o Bielinie”, w 1967 roku „Miejsce dla żywych” (nigdy jej nie wystawiono), w 1968 roku „Nekropolis”. Przygotowywał też widowiska telewizyjne: „Krwawa ręka” (1967) i „Dziewięć złotych naczyń” (1968). Malował irzeźbił.

Był laureatem wielu nagród, a wiele z jego książek doczekało się filmowej adaptacji. Bezsprzecznie najlepszy jest pięcioczęściowy serial „Samochodzik i templariusze”, ale „Wyspa Złoczyńców” jest niewiele gorsza. Jego książki przełożono na wiele języków: niemiecki, rosyjski, ukra-

Zbigniew Nienacki na tle swojego domu w Jerzwałdzie

ński, czeski, słowacki, bułgarski, węgierski, gruziński, ormiański, baszkirski i kirgiski. W 2024 roku powieści z Panem Samochodzikiem zaczęły ukazywać się również w języku angielskim

Zbigniew Nienacki nasz, swój

To, że Zbigniew Nienacki Mazury ukochał, wiedzą wszyscy wielbiciele jego twórczości, do których i ja się zaliczam. W 1967 roku pisarz przeprowadził się do Jerzwałdu — wsi położonej nad Jeziorem Płaskim, będącym częścią Jezioraka, w powiecie iławskim,

w gminie Zalewo. To ponoć Jerzwałd i jego mieszkańcy są pierwowzorem wsi Skiroławki, opisaną w skandalizującej powieści Nienackiego „Raz w roku w Skiroławkach”. Do dziś właśnie w Jerzwałdzie, na miejscowym cmentarzu znajduje się grób Zbigniewa Nienackiego, a na domu, w którym mieszkał, widnieje okolicznościowa tablica.

Ale nie tylko Jerzwałd słaui nasze swojskie Mazury w literaturze Nienackiego. Oczywiście największą sławę przyniosła mu seria powieści detektywistyczno-kryminalnych z Panem Samochodzikiem

w tytule i w roli głównej, dla którego pierwowzorem i swoistym alter ego był sam autor. No i jest jedna powieść w tej serii, która nieco odbiega od przyjętego schematu. To mianowicie „Pan Samochodzik i Winnetou”. Akcja powieści toczy się w lipcu 1973 roku na Mazurach i nie jest detektywistyczną intrygą — nikt nie szuka skarbów, nie ma nocnych pościgów i konkurencji, z którą dla ratowania dóbr kultury trzeba się potykać. Zresztą sam autor uprzedza już w przedmowie, że celem tej akurat powieści jest ukazanie piękna mazurskiej przyrody i uświadomienie wszystkim konieczności jej ochrony.

I on to wiedział już na początku lat 70. XX wieku...!

No nic. W każdym razie „Pan Samochodzik i Winnetou” próbuje też przenosić na ówczesne polskie realia archetypy stworzone przez autorów powieści o Dzikim Zachodzie, przede wszystkim Karola Maya. Główni bohaterowie są miłośnikami kultury Indian Ameryki Północnej i noszą imiona stylizowane na indiańskie: Winnetou, Szara Sowa, Milczący Wilk, Sosnowa Igielka, a także zachowują się i mówią jak bohaterowie powieści Maya.

Choć — jak to on — autor we wstępie do powieści podkreślił, że miejsce akcji jest fikcyjne, to podobnie jak w kilku innych pozycjach cyklu, Nienacki stworzył je przez połączenie cech kilku faktycznie istniejących miejsc. Pierwowzorem ruin zamku nad jeziorem są więc ruiny zamku w Szymbarku — też swojskiego, bo położonego nad Jeziorem Szymbarskim na Pojezierzu Iławskim. Sam autor pisze o nim: „Zamek (...) zbudowany został w 1386 roku przez prepozyta katedry pomezańskiej Henryka ze Skolina”. I warto zauważyć, że zamek znajduje się około 20 kilometrów od Jerzwałdu...

Grób Zbigniewa Nienackiego na cmentarzu w Jerzwałdzie

Także miejscowość Złoty Róg jest fikcyjna, ale już samą nazwą zdaje się nawiązywać do Żabiego Rogu, który wcześniej nazywał się — a jakże! — Złoty Róg, po niemiecku Güldenhorn, i leży koło Morąga, również na Pojezierzu Iławskim, 50 kilometrów od Jerzwałdu. Natomiast opis jeziora Zmierzchun, nad którym znajdują się powieściowe ruiny, złożonego — kto pamięta — z trzech części połączonych przesmykami i połączonego kanałem ze Śniardwami, odpowiada dokładnie topografii jeziora Roś na Pojezierzu Mazurskim. Choć w rzeczywistości zamek i jezioro Roś dzieli w prostej linii ponad 150 kilometrów.

Kolejna „nasza” powieść Zbigniewa Nienackiego to „Pan Samochodzik i zagadki Fromborka” — chyba przez tę swojskość jedna z moich najulubieńszych tego autora. Jej akcja toczy się nieco wcześniej niż „Winnetou”, bo w sierpniu 1971 roku, w tytułowym Fromborku. Pan Samochodzik wrócił właśnie z Francji — tylko po to, by jego zwierzchnik, dyrektor Marczak przekazał mu wiadomość krew w żyłach mrozącą! Otóż trzem muzeom gdzieś w Polsce zaproponowano zakup starych i bardzo rzadkich monet. Dyrektor Marczak twierdzi, że monety pochodzą z jednego z trzech schowków pułkownika Koeniga, których właśnie ze zmiennym szczęściem poszukuje magister Pietruszka. By rozwiązać zagadkę z monetami, Pan Samochodzik udaje się do Fromborka i — no cóż — łatwo nie jest. Nie dość,

że magister Pietruszka odbiera wizytę Pana Samochodzika, wtedy znanego, a nawet sławnego już w swoim Departamencie Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki detektywa amatora, jako zwyczajny afront, to jeszcze w tle pojawia się sam Waldemar Batura — od czasów „Niesamowitego dworu” główny szwarczarakter powieści o Panu Samochodziku. Wrzeczonym Fromborku oczywiście Pan Samochodzik szybko odkrywa, że do schowków wcześniej dotarł Batura, zamienił niektóre cenne rzeczy na historyczne, lecz znacznie mniej wartościowe, a potem naprowadził na ich trop magistra Pietruszkę. Ech, piękne czasy. I trzeba mnie było widzieć, kiedy jednego lata co drugi bez mała weekend gnałam rodzinę do Fromborka, by chodź lub jeździć po miejscach wymienionych w powieści...! Nie ja jedna zresztą — do dziś można we Fromborku zapoznać się z tablicą, na której widnieje mapa z miejscami opisanymi w książce.

Ale też w „Panu Samochodziku i templariuszach” do miejsc akcji mamy z Warmii i Mazur bardzo blisko. Już na samym początku wszyscy, choć nie każdy legalną metodą, próbują się dostać do nauczyciela w Miłkoku — fikcyjnej miejscowości na Pojezierzu Suwalskim, wrzeczywiście zainspirowanej miejscem o jakże podobnej nazwie Wilkokuk. Jest to osada leśna w województwie podlaskim, w powiecie sejneńskim, w gminie Giby, położona nad jeziorem o tej samej nazwie. No a potem jest jakże bliski Malbork oraz sławne Kortumowo. Lokalizacji tego ostatniego do dziś nie ustalili nawet najwytrwalsi tropiciele samochodzikowych miejsc; z tekstu powieści nie wynika jednoznacznie, gdzie Kortumowo może się mieścić. Tyle wiado, że gdzieś na terenie dawnego państwa krzyżackiego...

Kontrowersje

Układały się dwutorowo i dotyczyły zarówno komunizmu, jak i prywatnego życia Nienackiego. Wątek jego politycznego zaangażowania nawet dziś, 31 lat po jego śmierci, jest często interpretowany jako lojalność wobec komunistycznych władz i aktywna działalność na ich rzecz. Ani Nienacki, ani Pan Samochodzik nie kryją aktywnej i ochoczej wręcz współpracy z systemem.

Pan Samochodzik jako pracownik Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki jest nie tylko z PRL-owskim systemem pogodzony, ale i aktywnie w nim działa. Ma dobre relacje z Milicją Obywatelską, a do tego w takiej „Księdze strachów” wręcz ujawnia się jako aktywny członek ORMÓ.

Dla niewtajemniczonych: ORMÓ to była Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej, paramilitarna organizacja społeczna w PRL, powołana w 1946 roku. Zadaniem ormowców było wspierać Milicję Obywatelską, ale w praktyce pełniła rolę aparatu represji, tłumiąc protesty i demonstracje, a także donosząc na obywateli. W czasach swojej świetności organizacja liczyła nawet 400 tysięcy członków, głównie z PZPR. Upadła wraz z komunizmem; została rozwiązana ustawą Sejmu w 1989 roku.

I tak Pan Samochodzik we wspomnianej „Księdze strachów” dokonuje obywatelsko-ormowskiego zatrzymania, w dodatku Klausa, Niemca, który później okaże się (nomen omen) szwarczarakterem całej powieści, a który to fakt, bez względu na wątek ORMÓ, i dziś u niektórych mógłby wzbudzić szczery aplauz i poparcie.

Niemal w każdej części swoich przygód Pan Samochodzik stoi też na straży

obywatelskich obowiązków, a już zwłaszcza gdy chodzi o niszczenie zabytków i ochronę przyrody. Co niestety nie przeszkadza mu być nałogowym palaczem tytoniu — te strony omijam skrzętnie wzrokiem, bo mnie mdli, jak tylko sobie wyobrażam...! Owszem, unika alkoholu — za wyjątkiem dwóch incydentów z winem porzeczkowym w „Uroczysku”. Chętnie natomiast pije mocną herbatę ikawę. A poza tym PRL jest dla nich obu: Nienackiego i Samochodzika wielce fajowski; żyje się błogo, bez troski, latem spędza czas w pięknych okolicznościach przyrody, przeżywając przy tym cudne przygody. W dodatku jest bezpiecznie, bo namiot można rozbić gdzie bądź, a jeśli nawet trafia się jakiś złoczyńca, to dzielny Pan Samochodzik z pomocą trzech nastolatków, z czego jeden posiada kuszę, wylapuje takiego i oddaje w ręce milicji. I znów jest bezpiecznie i fajowski.

Gorzej, że Zbigniew Nienacki, z pewnością bardziej niż Pan Samochodzik, ma dość lekceważący stosunek do kobiet. Sam fakt, że porzucił rodzinę, by zamieszkać z nieletnią wówczas kobietą, której potem nie zostało po nim nawet złamane pióro, mnie jako kobietę bardzo odstrasza. Jeśli do tego dodać jawną rozwiązłość, a może nawet drapieżność seksualną ze Skiroławek, dzięki którym zyskał miano „naczelnego pornografa partii”, oj, nie był to starszy nobliwy pan...!

Co nie zmienia faktu, że bez „Wyspy Złoczyńców” nie ma dla mnie początku wakacji, bez „Templariuszy” — zwolnienia lekarskiego związanego z przykuciem do łóżka, a bez „Niesamowitego dworu” — początku jesieni.

Co i Państwu w zaistniałej sytuacji kalendarzowej polecam!

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

Wystarczy niewiele

Uczniowie Jezusa, świadkowie cudów, słuchacze Jego nauk, ci, którzy zostali wybrani, aby stać się fundamentem Kościoła, uświadamiają sobie swoją kruchość i nieporadność. Dlatego proszą nie o władzę, nie o zdrowie, nie o zabezpieczenie materialne, ale właśnie o wiarę. To wyznanie ukazuje, że bez daru wiary nie zdołają sprostać wymaganiom Jezusa i jego nauki. Jezus odpowiada im obrazem ziarnka gorczycy. W potocznym języku tamtych czasów zwrot „ziarnko gorczycy” oznaczał coś skrajnie małego – „mały jak ziarnko gorczycy”. Egzegeci do dziś dyskutują, o jaki gatunek chodziło, czy o *Sinapis nigra*, osiągający 3-4 metry, czy o *Salvadora persica*, który mógł dorastać nawet do kilkunastu metrów. Jednak dla odczytania samego sensu nie ma to większego znaczenia. Ważne jest zestawienie kontrastów: maleńka kulka o średnicy 1,5 milimetra, niemal niezauważalna, kryje w sobie potencjał potężnej rośliny, w której cieńniu mogą chronić się ptaki. Jezus podkreśla więc, że tak niewiele wystarczy; nawet najmniejsza wiara, jeśli jest prawdziwa i autentyczna, otwiera drogę do działania Boga.

Nie zasługa, a dar

Chrystus uświadamia uczniom, że wiara nie jest jakąś siłą magiczną, ale przestrzenią duchowego życia i doświadczeniem osobistej, bliskiej, otwartej relacji z Bogiem. W tej relacji kryje się prawdziwa moc: zdolność przebaczenia, znoszenia trudów, podnoszenia się z upadków, zachowania nadziei. Bez wiary człowiek staje się bezradny wobec najważniejszych pytań życia. Bardzo podoba mi się zdanie papieża Franciszka, który mówił wręcz: „Bez daru wiary byłibyśmy ludźmi bez szans”. Wiara jednak to nie jest zasługa człowieka, ale dar Boży, który staje się udziałem tego, kto go pragnie i kto chce współpracować z łaską wiary. Bo wiarę często otrzymujemy

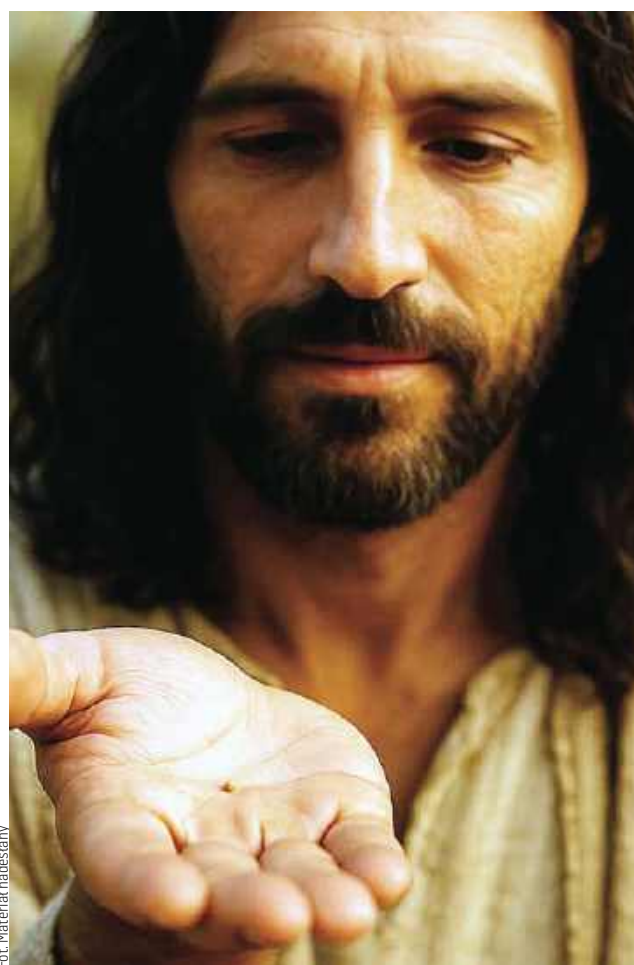
WAGA ZIARNKA GORCZYCY

Święty Łukasz w 17. rozdziale Ewangelii, który czytamy w tę niedzielę, przekazuje krótką, ale niezwykle ważną treść: „Apostołowie prosili Pana: «Dodaj nam wiary». Pan rzekł: «Gdybyście mieli wiarę jak ziarnko gorczycy, powiedzielibyście tej morwie: „Wyrwij się z korzeniem i przesadź się w morze”, a byłaby wam posłuszna”. To zaledwie dwa zdania, a kryją w sobie jedną z najbardziej fundamentalnych prawd życia chrześcijańskiego.

wraz z wychowaniem rodzicielskim, ale w dorosłym życiu już nią nie dbamy. Nie tak dawno moja córka Maria wspominała, że pewna jej koleżanka nie idzie do kościoła nawet w niedzielę, ponieważ „zwyczajnie się leni”, co Marię irytuje, ponieważ owa koleżanka nie zapomina jednak, by przed ważnymi egzaminami modlić się o ich zdanie. Taki 20-letni młody człowiek, gdy z lenistwa nie dba o swoją wiarę i pozostanie z nią na poziomie pierwszokomunijnego dziecka, w przyszłości nie będzie nawet chciał pomodlić się o jej przyniesienie. Stąd mamy tak wielu nominalnych chrześcijan, którzy niewiele mają wspólnego z żywą wiarą. Obserwuję to też od zawsze w typowym dla października kontekście. W tym miesiącu wiele osób przychodzi na nabożeństwo różańcowe przed mszą świętą i po jego zakończeniu wychodzą. Nie pozostają już na eucharystii, która jest przecież centrum naszego życia chrześcijańskiego przy całym szacunku dla modlitwy różańcowej. Lecz gdybym

musiała wybierać: być na różańcu czy na mszy świętej, to oczywiście wybrałabym mszę świętą. Świetnie, że te osoby chodzą na nabożeństwa różańcowe, ale te około 30 minut pozostania na mszy świętej jak wielkie owoce mogłoby przynieść dla umocnienia i pomnożenia ich wiary. Dlaczego żałują tych kilkudziesięciu minut Bogu na przestrzeni 24 godzin doby?

Wiara w chrześcijańskiej aretologii należy do cnót teologicznych obok nadziei i miłości. Wszystkie trzy są darami, które zakorzeniają człowieka w Bogu. Jednak to właśnie wiara otwiera drogę do nadziei i miłości, bo bez niej nie można w pełni ani ufać obietnicom Bożym, ani kochać Boga i każdego bliźniego swego. Dlatego nie wolno jej lekceważyć. Często mówi się, że miłość jest największa, ale nie oznacza to, że wiara staje się drugorzędna. Ona jest, podkreślę to raz jeszcze, fundamentem, ponieważ pozwala wejść w relację z Bogiem, przyjąć Jego objawienie i uczynić życie odpowiedzią na Jego słowo.

Fot. Material nadesłany

Dar i zadanie

Wiara ma podwójny charakter, jest bowiem darem i zadaniem. Jest łaską, ponieważ pochodzi od Boga i nie można jej wyprodukować samą tylko naszą wolą. Choć zdarzają się też takie duchowe ciemności, że wydaje się, że przy wierze trzymamy nas tylko własna wola. Lecz ta jest i tak podtrzymywana łaską. Jednocześnie jest zadaniem, bo wymaga, jak wspomniałam, współpracy człowieka, pielęgnowania, ofiary, czujności, otwartości serca. Tak jak ziarno wymaga gleby, wody i czasu, tak wiara wymaga modlitwy, sakramentów zwłaszcza spowiedzi i Eucharystii, lektury Pisma Świętego, doświadczenia wspólnoty, pełnienia czynów miłości wobec drugiego człowieka i cierpliwego wzrastania. Praca nad wiarą powinna stać się czymś podstawowym i warunkującym słuszne wybory i decyzje. Człowiek, jeśli chce żyć według zamysłów Bożych, musi do Boga się zbliżyć. Nie ma innej możliwości! Nie można bowiem poznać Chrystusa bez Jego sło-

wa, nie można iść za Nim bez Jego łaski, nie można przyjąć Jego wezwania, nie wcielając go w codzienne dzieła miłości.

Trzeba nam więc troszczyć się o depozyt wiary, jak mówił św. Paweł. Wiara wymaga troski, by nie popaść w rutynę czy stagnację. Każdemu grozi obojętność. Często spotykam się ludzi, którzy nazywają siebie chrześcijanami, a uważają, że wystarczy raz w roku przystąpić do spowiedzi, machinalnie zrobić znak krzyża, dygając przed ołtarzem czy wpaść od czasu do czasu na mszę świętą. Traktują to jak swoistą łaskę, którą robią Bogu. Bo raczyli zaszczycić Boga swoją obecnością raz na ruski rok. Tymczasem Ewangelia domaga się więcej, wymagając przemiany serca, ciągłego wzrostu i czujności. Bo wiara, która nie rośnie, obumiera.

Przymnóż nam wiary

Zdarza się, że podczas liturgii widać ludzi obecnych ciałem, ale nie duchem. Nie wiedzą, kiedy uklęknąć, kiedy wstać, czasem siedzą znużeni,

obojętni lub zwisają nad ławką, udając, że klęczą. Nie zawsze wynika to ze złej woli – częściej z braku współpracy z łaską wiary, z ukrywanego przekonania, że nie jest ona wcale taka ważna, że można się bez niej obyć, ba... nawet wcale spokojnie żyć. Możliwe, że otrzymali oni religijne wychowanie, ale nigdy jej nie pielęgowali, nie prosili Boga, by ją pomnożył. Ich gesty zdradzają, że nie wiedzą, iż w kościele stoją przed samym Stwórcą. Taki widok budzi raczej współczucie niż potępienie i przypomina, jak bardzo potrzeba modlitwy: „Panie, dodaj nam wiary”.

W świecie, który tak mocno podkreśla niezależność i wolność, łatwo ulec pokusie, by dyktować Bogu warunki i układać religię po swojemu. Często traktuje się Go jak pobłażliwego ojca, który powinien zaakceptować nasze wybory i pomysły na życie. Tymczasem prawdziwe pytanie brzmi: „Kto naprawdę jest najważniejszy w moim życiu?”. Od tej odpowiedzi zależy wszystko, również to, czy nasza wiara obumiera, czy wzrasta.

Dlatego codziennie trzeba wracać do prośby apostołów: „Panie, przymnóż nam wiary”. Nawet jeśli jest ona maleńka jak ziarnko gorczycy, Bóg może sprawić, że urośnie, stanie się drzewem, dającym cień i schronienie, i będzie prowadzić nas w najpiękniejszą podróż życia ku wieczności. Bo wiara nie jest dodatkiem, ale najważniejszym darem, bez którego człowiek staje się bezradny wobec zarówno doczesności, jak i wieczności. To właśnie ona otwiera bramy życia, które nie przemijają, a jej praktykowanie zadecyduje, czy je otrzymamy. Życie nie jest próbą generalną przed wiecznością, jak pisałam tydzień temu, lecz jedynym i niepowtarzalnym czasem, który zadecyduje o tym, co nas spotka po śmierci, dlatego trzeba troszczyć się o wiarę, by go nie zmarnować.

ZDZISŁAWA KOBYLIŃSKA

FOTORELACJA

W wydaniu „Gazety Olsztyńskiej” z 1 października 2025 roku ukazał się artykuł „Tu bije źródło” autorstwa Zdzisławy Kobylińskiej, zilustrowany zdjęciami Aleksandry Zielińskiej. W naszym weekendowym wydaniu prezentujemy kolejną porcję zdjęć pani Aleksandry, zrobionych z okazji 30-lecia Ośrodka Rekolekcyjnego Odnowy w Duchu Świętym „Źródło Jakuba”.

BOCIANY UCIESZĄ SIĘ Z TEJ INWESTYCJI

Zacznijmy od tego, czego w Dobrym Mieście już nie zobaczymy: synagogi i żydowskiego cmentarza.

Pierwsze trzy żydowskie rodziny (Lippmann, Pinchas, Katz) osiedliły się tu w 1814 roku. Najwięcej żydów mieszkało w 1871 roku (243). Potem ich liczba spadała. W 1931 roku, tuż przed zdobyciem władzy przez Hitlera, było ich w Dobrym Mieście 94, a w 1938 roku 48.

Tuż po osiedleniu powstał cmentarz, a w 1855 roku synagoga. Niemcy podpalili ją w 1938 roku, w czasie nocy kryształowej.

„Gdy w nocy z 9 na 10 listopada 1938 roku spaliła się synagoga, wszyscy żydowscy mężczyźni zostali aresztowani i odstawieni do dobromiejskiego więzienia” – wspominał to, co przeżył jego brat, jeden z mieszkających w Dobrym Mieście żydów („Rocznik Dobromiejski”, 2007).

„Tej samej nocy przyszedł do więzienia na-

czelnik gestapo z dwoma towarzyszami, podpici, i powiedział do mnie: »Żydzie, podpalili synagogę«. Gdy odpowiadałem: »Nie«, byłem bity szpicrutą z ołowianą kulą. Trwało to tak długo, aż wreszcie powiedziałem: »Tak«. Również mój brat Ernst został tak pobity, że stracił przytomność” – przytaczał jego słowa.

Resztki synagogi zostały zburzone, cmentarz jednak przetrwał do 1945 roku i dopiero później został zdewastowany. Teraz stoją tam domy.

Burza ognia we wnętrzu miasta

„Mury miejskie średniowieczne z kamienia i cegły zachowały się w północnej i wschodniej stronie mia-

sta. W stronie południowo-wschodniej jest jeszcze okrągła, dobrze zachowana baszta. Na murach opierają się tyły domów. Także kolegiata przytyka do murów. Jeszcze na początkach XIX wieku stały w jej sąsiedztwie trzy baszty, potem rozebrane” – pisał Mieczysław Orłowicz w swoim wydanym w okresie międzywojennym „Ilustrowanym przewodniku po Mazurach Pruskich i Warmji”. Orłowicz miał szczęście widzieć Dobre Miasto w całości, nim starli je w pył na początku lutego 1945 roku rosyjscy żołnierze.

„Sowieci natychmiast po zajęciu Guttstadt podpalili część śródmieścia. Paliło się już ono jasnym płomieniem. We wnętrzu miasta rozpętała się prawdziwa burza ognia” – wspominała jedna z mieszkanki.

Potem Rosjanie zgotowali piekło kobietom. „Do środka wpadła zimpetem horda Sowietów, krzycząc: »Hura, hura«. Kobiety zostały zawleczone do sąsiedniej

piwnicy i zgwałcone. Równocześnie inni rabowali. Zabrali nam przede wszystkim zegarki. »Hura, hura« i »Frau, komm« powtórzyła echem nasza piwnica” – opowiadała jedna z Niemek (cytat za „Rocznikiem Dobromiejskim”). Później też nie było lepiej: „Przychodzili ciągle, gwałcili, strzelali do kur i gołębi i rabowali do woli”.

Rabowali nie tylko prywatnie, ale i urzędowo. Największą firmą w Dobrym Mieście była MarienHutte Guttstadt produkująca maszyny rolnicze. Rosjanie fabryki nie spalili, ale wywieźli najbardziej wartościowe maszyny. Po wojnie niemiecka fabryka zamieniła się w państwową Warmińską Fabrykę Młokarń, a potem w Warmińską Fabrykę Maszyn Rolniczych „Warfama”. Początkowo asortyment przedsiębiorstwa stanowiły proste młocarnie typu Jutrzenka. Jedną z takich maszyn z początku lat 70 stoi w Dramiński. Muzeum Maszyn Rolniczych w podolsztyńskim Sząbruku.

Jednak dobromiejska Jutrzenka kojarzy się przede wszystkim z kultową dzisiaj śliwką w czekoladzie. Ważniejsza bowiem okazała się inna Jutrzenka, ta, w której w 1955 roku zaczęto wyrabiać cukierki i lizaki, a która rozslawiła Dobre Miasto kultową dzisiaj śliwką w czekoladzie, wytwarzaną tam od końca lat 50 XX wieku. I jest zawsze zachwycająco smaczna.

„Za sprawą sukcesywnie przeprowadzanych modernizacji oraz reinwestycji zysków Jutrzenka Dobre Miasto około roku 2015 stała się największym (pod względem wolumenu), najnowocześniejszym i najbardziej zaawansowanym producentem krówek mlecznych oraz śliwek w czekoladzie w Polsce, a najprawdopodobniej i na świecie” – czytamy na stronie Jutrzenki.

Śliwki i inne słodkie cuda można w Dobrym Mieście kupić w firmowym sklepiku (Jeziorańska 16).

Trochę w cieniu śliwki znajduje się XIV-wieczna dobromiejska kolegiata. To druga co do wielkości świątynia na Warmii, która ustępuje tylko fromborskiej katedrze.

Jest na 61,5 metra długa i szeroka na 25,5 metra. W kościele można zachwycić się między innymi XIV-wieczną, dwumetrową figurą Madonny, która niestety zachowała się bez rąk.

„Kształtna głowa i subtelna, prawdziwie młodzieńcza twarz, wytworne, dworskie

wręcz poruszenie postaci składają się na szczególnie, uroczysty, a jednocześnie intymny nastrój. Niespokojne, rozdrobnione na szereg skontrastowanych jakby akcentów fałdowanie szat sprawia, że przylegają one ściślej do figury, lecz mimo to zacierają zupełnie jej cielesność” — pisał

Andrzej Rzepołużuch w książce „Zespół kolegiacki w Dobrym Mieście”.

A na deser mamy mariacki ołtarz z około 1430 roku i późnogotycki tryptyk z rzeźbioną grupą św. Anny Samotrzeć z około 1500 roku. No i główny ołtarz powstały w latach 1743-1748.

Bardzo urokliwe są odremontowane, zabytkowe domy, znajdujące się nieopodal Bocianiej Baszty, przy Sowińskiego 9, 11 15 i 17. Odtworzono w nich dawne zakłady: szewsko-rymarski, fryzjerski, pracownię fotograficzną oraz dom piekarza z częścią mieszkalną.

No i tak dotarliśmy do Bocianiej Baszty, z którą chyba najbardziej kojarzy się Dobrze Miasto. To jedyna taka całościowa pozostałość po dawnych miejskich murach.

Została ona wzniesiona na rzucie koła i posiada pięć kondygnacji, strzelnicę i więzienny loch. Jest przykryta stożkowym dachem. Gospodaruje nią oddział Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Pojezierze” w Dobrym Mieście. Mieści się tam między innymi minimuzeum.

Teraz dla baszty nastały lepsze czasy. Trwają tam właśnie prace konserwatorskie. „Bardzo się cieszymy, że nasz ukochany zabytek wkrótce odzyska dawną świetność. Nie możemy się doczekać końcowego efektu” — wyczytałem na stronie urzędu miasta.

A na koniec wyjaśnijmy, dlaczego Dobrze Miasto jest Dobrze. To po prostu tłumaczenie niemieckiej nazwy Guttstadt. Jednak owo „gutt” pochodzi z pruskiego „gudde”, „gudda”, czyli „zarośla”, „krzaki”. Niemcy zatem po prostu zniemczyli „gudde” na „gutt”, więc powinniśmy nazywać je Zarośnięte Miasto, ale na szczęście tuż po wojnie nikt nie wchodził w takie niuanse.

IGOR HRYWNA

WYJĄTKOWE MIEJSCE DLA NAJMŁODSZYCH

W Miłomłynie i Morągu są już placówki dziennego opiekuna. To jedna z form instytucjonalnej opieki nad dziećmi obok żłobka i klubu dziecięcego. To wsparcie dla rodziców zapewniające najmłodszym profesjonalną opiekę.

„To wyjątkowe miejsce stworzone zostało z myślą o najmłodszych mieszkańcach naszej gminy, aby zapewnić im bezpieczną, przyjazną i rozwijającą przestrzeń do zabawy i nauki, a rodzicom wsparcie w codziennych obowiązkach” — poinformowała gmina Miłomłyn. „Dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom zaangażowanym w powstanie tego projektu. Dzięki Wam dzieci z gminy Miłomłyn mogą liczyć na profesjonalną opiekę i ciepłą atmosferę. Nowa placówka to kolejny krok w stronę budowania gminy przyjaznej rodzinie!”

Było oczywiście uroczyste przecięcie wstęgi przez burmistrz Beatę Mazur i zaproszonych gości, w tym wicewojewodę warmińsko-mazurskiego Mateusza Szaurę. W uroczystości uczestniczyli samorządowcy, parlamentarzyści i przedstawiciele placówek edukacyjnych, a także wykonawcy projektu.

„To kolejny krok w stronę wsparcia rodzin, ułatwienia rodzicom powrotu do pracy i zapewnienia najmłodszym bezpiecznej, profesjonalnej opieki w komfortowych warunkach. 1 października rządowy program Aktywny Rodzic obchodzi pierwsze urodziny! W ciągu tego roku udało się obniżyć koszty opieki w żłobku z 1000 zł do zaledwie 88 zł, a w niektórych miastach Warmii i Mazu nawet do zera. Wsparcie trafiło do ponad 630 tysięcy dzieci w całej Polsce. To najlepszy dowód na to, że polityka prorodzinna naszego rządu działa skutecznie i realnie wspiera polskie rodziny. Działamy dalej” — skomentował wydarzenie w mediach społecznościowych Mateusz Szaure.

W Morągu natomiast otwarte zostało Biuro Profilaktyki Urzędu Miejskiego wraz z placówką wsparcia dziennego. Mieści się przy ulicy Przemysłowej 14B.

„To ważny krok w stronę wspierania dzieci, młodzieży i całych rodzin w naszej społeczności” — podkreślają władze gminy Morąg. „Placówki wsparcia dziennego to ważny i potrzebny element systemu wspierania rodziny mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wy-

chowawczych. Zapewniają wychowankom wszechstronne wsparcie, począwszy od podstawowych potrzeb, jak opieka, bezpieczeństwo, wyżywienie, poprzez pomoc w nauce, wsparcie emocjonalne w trudnych sytuacjach aż po ciekawe zajęcia rozwojowe. W efekcie dzięki uczęszczaniu do placówek dzieci lepiej się zachowują, lepiej uczą, lepiej radzą sobie w grupie rówieśniczej, a także odkrywają swoje silne strony, nabierają poczucia własnej wartości”.

Zorganizowanie opieki sprawowanej przez dziennego opiekuna nie wymaga tak dużych nakładów finansowych jak np. w przypadku utworzenia żłobka czy klubu dziecięcego. Do zadań dziennego opiekuna należy zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do domowych warunków, zagwarantowanie właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka, a także prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych.

BCL

KTO DOSTANIE 3500 ZŁ?

Mamy to na papierze: opublikowana 29 września 2025 r. ustawa o bonie ciepłowniczym wprowadza dopłatę do rachunków za ciepło systemowe dla gospodarstw o niższych dochodach. Wnioski za 2025 r. będzie można składać od 3 listopada do 15 grudnia, a wysokość wsparcia zależy od ceny ciepła w taryfie. Maksymalnie w 2026 r. bon sięgnie 3500 zł, w tym roku – do 1750 zł.

Ustawa z 12 września 2025 r., ogłoszona w Dzienniku Ustaw (poz. 1302), tworzy nowe świadczenie pieniężne dla odbiorców ciepła dostarczanego przez system ciepłowniczy. Prawo precyzuje progi dochodowe: do 3272,69 zł dla gospodarstwa jednoosobowego i 2454,52 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Jeśli próg zostanie nieznacznie przekroczony, działa zasada „złotówka za złotówkę” – bon jest pomniejszany o kwotę przekroczenia (wypłata nie przysługuje poniżej 20 zł).

Wysokość dopłaty zależy od jednoskładnikowej ceny ciepła netto w danym systemie i grupie taryfowej. Za II półrocze 2025 r.: 500 zł (170–200 zł/GJ), 1000 zł (200–230 zł/GJ) lub 1750 zł (powyżej 230 zł/GJ). W 2026 r. kwoty rosną odpowiednio do 1000, 2000 i 3500 zł.

Wniosek składa się wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu dla miejsca zamieszkania: 3.11–15.12.2025 r. (za okres 1.07–31.12.2025) oraz 1.07–31.08.2026 r. (za 2026 r.). Możliwa jest forma papierowa lub elektro-

Tot. PAP

niczna; ustawa przewiduje, że usługa może zostać udostępniona także przez kanały cyfrowe (np. mObywatel). Gmina wypłaca bon niezwłocznie po jego przyznaniu i otrzymaniu dotacji celowej z budżetu państwa.

Bon obejmuje wyłącznie korzystających z ciepła sieciowego (bloki/wspólnoty/spółdzielnie na miejskiej sieci). Nie obejmuje gospodarstw ogrzewających się indywidualnie (np. gaz, węgiel, pompy ciepła) – to inne mechanizmy wsparcia. O zasadach, progach i terminach przypominają także serwisy branżowe i prawnicze, podkreślając celowanie świadczenia w mniej zamożne rodziny i seniorów.

Ta sama nowelizacja przedłuża cenę maksymalną energii elektrycznej dla gospodarstw domowych (500 zł/MWh) do końca 2025 r., co wskazano w prezydenckiej informacji prasowej. To element pakietu osłonowego na sezon grzewczy 2025/26. **AL**

Sprawdź: (1) czy Twoje mieszkanie ma ciepło z sieci, (2) cenę ciepła w taryfie wspólnoty/spółdzielni (to od niej zależy pułap bonu), (3) dochody za 2024 r. (dla wniosku za 2025). Od 3 listopada złóż wniosek w urzędzie gminy/miasta – papierowo lub elektronicznie. Dokładne wzory wniosków ma opublikować Minister Energii w BIP.

OGIEŃ OBJĄŁ WAGONY SYPIALNE I LOKOMOTYWĘ

Noc z 30 września na 1 października 1985 roku na zawsze zapisała się w historii Susza i całego powiatu iławskiego. O świcie pociąg pospieszny wjechał na zajęty tor i uderzył w skład cystern z olejem napędowym. Zginęły 4 osoby, 34 zostały ranne. Po zderzeniu wybuchł pożar widoczny z daleka. Od tamtych wydarzeń minęło 40 lat.

Okolo godziny 4:05–4:08 pociąg pospieszny relacji Kołobrzeg–Warszawa Zachodnia wjechał na stację Susz na tor zajęty przez ruszający pociąg towarowy zestawiony z 26 cysternami z olejem napędowym. Uderzenie spowodowało spiętrzenie wagonów, pęknięcie zbiorników i gwałtowny

OSP Prabuty

pożar rozlanego paliwa. Na miejsce jako pierwsi dotarli druhowie OSP Susz, do akcji włączono kolejne zastępy oraz służby ratunkowe.

W katastrofie zginęły 4 osoby, a 34 zostały ranne. Wśród ofiar byli m.in. członkowie drużyny pociągu pospiesznego. Część publikacji z lat późniejszych wspominała

o wyższej liczbie zabitych, jednak źródła urzędowe i większość opracowań podają liczbę czterech ofiar śmiertelnych.

Tamtego poranka panowały bardzo trudne warunki: gęsta mgła, ograniczona widoczność, luk toru na dojeżdżcie do stacji. W rekonstrukcjach zdarzenia przytacza się sekwen-

cję: dopuszczenie wjazdu pociągu pospiesznego na zajęty tor, zderzenie z cysternami i błyskawiczne rozprzestrzenienie się ognia po rozlanym paliwie. Ogień objął wagony sypialne i lokomotywę, akcja gaśnicza trwała wiele godzin. Była to jedna z najpoważniejszych katastrof na liniach północnej Polski lat 80. Rocznicą tamtych wydarzeń nie tylko pamięć o ofiarach, ale też przypomnienie, jak wiele zależy od procedur bezpieczeństwa i pracy ludzi na kolei. Susz pozostaje ważnym węzłem na szlaku między Iławą a północą regionu – historia stacji przypomina, jak szybko rutynowy nocny przejazd może zamienić się w walkę o życie. **AL**

NIE TAKI NIETOPERZ STRASZNY

Fot. arch. Nadleśnictwo Dobrocin

Tymczasem warto nietoperze polubić. Powodów jest wiele. Oto kilka ciekawostek. Nietoperz jest w stanie zjeść w ciągu jednej nocy nawet 3 tys. uprzykrzających nam życie komarów i meszek. Banany czy mango otrzymujemy właśnie dzięki zapylającym te rośliny nietoperzom. Serce nietoperzy podczas hibernacji bije zaledwie kilka razy na minutę. Te i inne sekrety tych niezwykłych ssaków poznali Uczniowie Zespół Szkół Licealnych w Morągu oraz La Ville Davy we Francji na spotkaniu zorganizowanym w Nadleśnictwie Dobrocin. Opowiedział o nich podczas prelekcji specjalista w zakresie chiropterologii Paweł Janczyk. Uczniowie nawet obejrzyli okazy nietoperzy z bliska!

Po teoretycznym wstępie nastąpiła część praktyczna, w której licealiści z zaangażowaniem tworzyli schrony dla nietoperzy. Spotkanie zakończyło się wymianą spostrzeżeń o ochronie nietoperzy w różnych zakątkach świata oraz wspólnym ogniskiem w blasku jesiennej aury, która dodała wydarzeniu niepowtarzalnego uroku.

Co ważne. Nietoperze to grupa ssaków uważana za jedną z bardziej wrażliwych na zmiany środowiska. Według Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody 10 proc. z nich są zagrożone wyginięciem. Wszystkie krajowe gatunki (jest ich 26) są objęte prawną ochroną gatunkową, 7 z nich jest uznawanych za zagrożone w skali Europy.

Nietoperzy nie należy się bać, trzeba je chronić. Są to zwierzęta chronione, pożyteczne i całkowicie niegroźne. Nie przenoszą w naszych europejskich warunkach żadnych groźnych chorób. Jedyną chorobą, którą teoretycznie można się od nich zarazić, jest wścieklizna. Jednak w Europie nigdy nie stwierdzono unich wirusa klasycznej wścieklizny, która występuje u innych ssaków. **BCL**

UWM MA SIĘ CZYM CHWALIĆ

Uniwersytet Stanforda we współpracy z wydawnictwem Elsevier opublikował ranking naukowców, których publikacje są najczęściej cytowane przez innych autorów. W gronie 2 procent najbardziej wpływowych badaczy na świecie jest kilkanaście osób pracujących na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.

W rankingu Top 2% Scientists branych jest pod uwagę 100 tysięcy najczęściej cytowanych naukowców. Amerykańska uczelnia, dokonując oceny badaczy, bierze pod uwagę albo publikacje i cytowania z ostatniego roku kalendarzowego (tym razem 2024), albo cały dorobek naukowców. Pozwala to skompletować dwie listy rankingowe.

W zestawieniu uwzględniającym cały dorobek publikacyjny znalazło się dziewięcioro naukowców aktualnie pracujących na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Są to:

- prof. dr hab. n. med. Andrzej Grzybowski (Wydział Lekarski)
- prof. dr hab. inż. Paweł Kafarski (Wydział Rolnictwa i Leśnictwa)
- prof. dr hab. inż. Doro­ta Kulikowska (Wydział Geoinżynierii)
- prof. dr hab. inż. Ewa Korzeniewska (Wydział Geoinżynierii)
- dr hab. inż. Magda­lena Zielińska (Wydział Nauk Technicznych)
- prof. dr hab. inż. Agnieszka Cydzik-Kwiatkowska (Wydział Geoinżynierii)
- prof. dr hab. inż. Jadwiga Wyszowska (Wydział Rolnictwa i Leśnictwa)
- prof. dr hab. inż. Mariusz Stolarski (Wydział Rolnictwa i Leśnictwa)
- prof. dr hab. inż. To­masz Lipiński (Wydział Nauk Technicznych).

W rankingu dotyczącym osiągnięć z ostatniego roku znaleźli się:

— prof. dr hab. n. med.
Andrzej Grzybowski (Wydział Lekarski)

A close-up photograph of a person's hands holding an open book, with a large stack of books visible in the foreground. The person is wearing a striped shirt. The background is blurred, showing a bookshelf.

- prof. dr hab. inż. Ewa Korzeniewska (Wydział Geoinżynierii)
- prof. dr hab. inż. Agnieszka Cydzik-Kwiatkowska (Wydział Geoinżynierii)
- prof. dr hab. inż. Doro­ta Kulikowska (Wydział Geoinżynierii)
- prof. dr hab. inż. Paweł Kafarski (Wydział Rolnictwa i Leśnictwa)
- dr hab. inż. Magda­lena Zielińska (Wydział Nauk Technicznych)
- prof. dr hab. inż. Jad­wiga Wyszowska (Wydział Rolnictwa i Leśnictwa)
- prof. dr hab. inż. To­masz Lipiński (Wydział Nauk Technicznych)
- prof. dr hab. inż. Ma­riusz Stolarski (Wydział Rolnictwa i Leśnictwa)
- dr inż. Beata Paszczyk (Wydział Nauki o Żywności)

- prof. dr hab. inż. Tomasz Daszkiewicz (Wydział Bioinżynierii Zwierząt)
- prof. dr hab. wet. Sławomir Gonkowski (Wydział Medycyny Weterynaryjnej)

- dr inż. Ernest Bielinis (Wydział Rolnictwa i Leśnictwa)
- dr hab. wet. Joanna Małaczewska, prof. UWM (Wydział Medycyny Weterynaryjnej)
- dr hab. inż. Iwona Cieślak, prof. UWM (Wydział Geoinżynierii).

„Stworzyliśmy ogólnodostępną bazę danych najczęściej cytowanych naukowców, która zawiera zestandaryzowane informacje o cytowaniach, indeksie h, indeksie hm (skorygowanym o współautorstwo), cytowaniach publikacji w różnych rolach autorskich oraz wskaźniku złożonym (c-score)” — informują autorzy rankingu. „Uwzględniono metryki z autocytowaniami i bez nich, stosunek liczby cytowań do liczby cytujących publikacji, a także informacje o wycofanych artykułach (na podstawie bazy Retraction Watch) oraz cytowaniach do/z wycofanych publikacji. Naukowcy zostali sklasyfikowani w 22 dziedzinach i 174

poddziedzinach zgodnie ze standardową klasyfikacją Science-Metrix. Dla wszystkich badaczy, którzy opublikowali co najmniej pięć artykułów, podano także percentyle specyficzne dla danej dziedziny i poddziedziny. Dane dla całego okresu kariery zostały zaktualizowane do końca 2024 roku, natomiast dane dla pojedynczego roku dotyczą cytowań otrzymanych w roku kalendarzowym 2024. Selekcja opiera się na pierwszych 100 000 naukowców według wskaźnika c-score (z autocytowaniami i bez nich) lub pozycji w percentylu 2% lub wyższym w poddziedzinie”.

Na stronie internetowej firmy Elsevier, która wspierała Uniwersytet Stanforda w opracowaniu danych, zaznaczono także, że „jeśli danego autora nie ma na liście, oznacza to jedynie, że wartość wskaźnika złożonego nie była wystarczająco wysoka, by się na niej znaleźć. Nie oznacza to, że autor nie prowadzi wartościowych badań”. **ŹRÓDŁO: UWM**

LIST Z SOFII

Po tygodniowej służbowej wizycie niemal na końcu świata, czyli Filipinach, a przed wyjazdem do Gruzji jestem parę dni w Bułgarii. Piszę te słowa w kraju, który z jednej strony szczyci się 1300-letnią historią, a z drugiej jest jednym z trzech najmłodszych państw członkowskich Unii Europejskiej. W Bułgarii uczestniczę w międzynarodowej konferencji, na której zabieram głos na temat

polityki migracyjnej. Nie będę streszczał mojego wystąpienia, bo i tak wszyscy, którzy mnie znają, wiedzą, co mogę powiedzieć na ten temat. Generalnie, że UE tylko mówi o walce z nielegalną imigracją, ale w praktyce nie wykorzystuje skutecznych metod, które przed dwiema dekadami stosowała Australia, teraz stosują Stany Zjednoczone Ameryki oraz, uwaga, o paradoksie, muzułmańskie Iran oraz Pakistan, które tylko w tym roku wyrzuciły ponad milion (!) imigrantów – wyznawców Allaha! Wróćmy jednak na Bałkany, do Bułgarii. Tu jedna zasadnicza uwaga: akurat ten kraj przyznaje się do bycia częścią Bałkanów w odróżnieniu od trzech innych krajów tego regionu: sąsiada, czyli Rumunii, oraz Słowenii i Chorwacji, które dumnie podkreślają, iż są częścią Europy Zachodniej, w czym ujawniają się w jakiejś mierze kompleksy tych narodów (zwłaszcza dwóch ostatnich).

Kraj, w którym jestem, jest światowym rekordzistą pod względem częstotliwości wyborów parlamentarnych: w ciągu trzech i pół roku elekcje miały tam miejsce aż... sześć razy i tylko polityczny cud sprawił, że nie doszło do siódmych. Pod tym względem Bułgarii na głowę pobili Włochy sprzed półwiecza oraz Izrael, gdzie w ostatnim dziesięcioleciu wybory były niebywale często, ale nie aż tak, jak u naszego dalszego – i słowiańskiego – sąsiada.

W Sofii niby jest polityczny system parlamentarny, ale praktyka dowodzi, że w sytuacji permanentnych wyborów zdecydowanie rośnie rola prezydenta. A głową państwa jest tu już drugą kadencję generał lotnictwa Rumen Radew. Popierają go socjaliści, choć on sam jest politykiem bardzo niezależnym, potrafiącym skrytykować Unię Europejską i nie przyjąć amerykańskiej oferty kupna F-16. Nie dlatego, że prezydent tradycyjnie dość prorosyjskiego kraju (z historycznych względów: carska Rosja broniła i Bułgarów, i Serbów przed islamskim imperium ottomańskim) jest wyznawcą Putina, tylko dlatego, że brytyjsko-szwedzkie konsorcjum produkujące grippy zaoferowało lepsze warunki dla pilotów, których przecież jeszcze niedawno generał Radew był szefem...

W Sofii jest dużo zimniej niż w Polsce, nie mówiąc o Brukseli. A skoro przy klimacie jesteśmy, to, niestety, jedno w tym sympatycznym narodzie się nie zmienia: bardzo dobry klimat dla korupcji. Bułgaria zajmuje według oficjalnych statystyk Unii Europejskiej pierwsze (!) miejsce wśród członków UE, jeśli chodzi o skalę korupcji. I nic się nie zmieniło od 2007 roku, gdy wstąpiła do Unii. Wciąż, bez przerwy, jest liderem tej niechlubnej tabeli. Czy to się w końcu zmieni? Tego życzę naszym dalszym słowiańskim sąsiadom. A czy w to wierze? Cóż, oto jest pytanie...

RYSZARD CZARNECKI

Nowowy system to w pełni cyfrowe RTG zaprojektowane do szybkich, precyzyjnych badań przy krótszym czasie ekspozycji. Urządzenie wyposażono w bezprzewodowy detektor i ergonomiczny stół ułatwiający badania także osób z ograniczoną mobilnością, co przyspiesza pracę techników i podnosi komfort chorych. Szpital podkreśla, że to jedna z najbardziej zaawansowanych technologicznie platform dostępnych dziś na rynku.

Dzięki modernizacji i nowemu aparatowi mieszkańcy Lubawy i okolic wykonają zdjęcia na miejscu, bez konieczności dojazdów do Iławy. To realne skrócenie ścieżki do diagnozy i leczenia w codziennej praktyce.

Kto sfinansował inwestycję?

Łączny koszt wyniósł 548 tysięcy złotych. Z tej kwoty 350 tysięcy złotych przekazała gmina miejska Lubawa, a 100 tysięcy złotych dołożyła gmina wiejska Lubawa, pozostała kwota pochodziła z budżetu szpitala w Iławie. Lecznica akcentuje, że to przykład współpracy miasta, gminy, powiatu iławskiego i placówki medycznej na rzecz lokalnej ochrony zdrowia.

— Udało nam się odtworzyć działanie pracowni tak, jak powinna pracować. Jestem z tego bardzo dumny. Cieszę się, że dziś domykamy cały proces uruchomienia nowoczesnej pracowni rentgenowskiej w Lubawie. W mojej ocenie trwało to zbyt długo, ale były ku temu obiektywne przyczyny. Dzięki zaangażowaniu i współpracy samorządów zbudowaliśmy budżet i doprowadziliśmy do powstania pracowni, której potrzebę wszyscy szczególnie odczuliśmy, gdy przestał działać dotychczasowy aparat na terenie Lubawy. Dziś mieszkańcy mają pełny dostęp do usług RTG na miejscu; zdjęcia są wykonywane i opisywane tutaj, w Lubawie. To ważna zmiana i powód do satysfakcji — podkreślił Bartosz Bielawski, starosta powiatu iławskiego.

MULTIX IMPACT JUŻ DZIAŁA

W Lubawie otwarto odnowioną i doposażoną pracownię RTG. Po kompleksowym remoncie zainstalowano stacjonarny aparat Multix Impact firmy Siemens Healthineers. Inwestycja warta 548 tysięcy złotych powstała przy wsparciu samorządów i ma skrócić drogę do diagnostyki mieszkańcom miasta i okolic.

— To bardzo ważny dzień dla Lubawy. Po kilku miesiącach oczekiwania do naszego miasta wrócił aparat rentgenowski, i to fabrycznie nowy. Lubawa jest zagłębiem zakładów pracy; mamy parę tysięcy pracowników, którzy na co dzień potrzebują badań profilaktycznych. Od teraz zdjęcia RTG wraz z opi-

sem będą wykonywane na miejscu, w Lubawie. Obecne pomieszczenie pracowni jest przejściowym rozwiązaniem. Wspólnie ze szpitalem i samorządami będziemy dążyć do przeniesienia pracowni RTG do miejskiego ośrodka zdrowia, tak aby pacjenci mieli kompleksową opiekę w jednym miejscu, w jednym bu-

dynku. — powiedział Maciej Radtke, burmistrz Lubawy.

— Dla gminy Lubawa to ważny dzień. W ostatnich latach wielu naszych mieszkańców dojeżdżało na badania poza gminę, teraz będą mogli wykonać je na miejscu. Z pracowni RTG skorzystają nie tylko pacjenci kierowani przez lekarzy, ale także zdrowi miesz-

kańcy potrzebujący badań do pracy czy okresowych badań profilaktycznych. Dlatego zdecydowaliśmy się dofinansować tę inwestycję; bliskość i dostępność diagnostyki mają realne znaczenie dla ludzi. Cieszy nas, że trafił tu nowoczesny i bezpieczny aparat, co jest najistotniejsze z punktu widzenia zdrowia naszych mieszkańców. Dziękuję za dobrą współpracę wszystkich samorządów i szpitala — to przykład tego, jak wspólnie poprawiać jakość usług medycznych w naszej okolicy — stwierdził wójt gminy Lubawa Tomasz Ewertowski.

— Bardzo dziękuję panu staroście, panu burmistrzowi, wójtowi i wszystkim państwu zaangażowanym w tę inwestycję. To wzór współpracy pomiędzy szpitalem a samorządami, które realnie wspierają ochronę zdrowia w naszym rejonie. Dzięki państwa zaangażowaniu możemy się rozwijać, planować nowe technologie i skutecznie sięgać po dotacje. Zgadza się, że do najważniejszego: w centrum uwagi jest pacjent. Chcemy, by mieszkańcy czuli, że są bezpieczni i pod dobrą opieką. Poprzedni, blisko 20-letni aparat RTG był coraz bardziej zawodny, a koszt jego naprawy oszacowano na 350 tysięcy złotych — to czyniło naprawę nieuzasadnioną. Dlatego kupiliśmy nowy aparat. Wiem, że wokół badań obrazowych krąży wiele opinii, ale nowoczesny sprzęt, który dziś uruchamiamy, spełnia rygorystyczne normy i jest bezpieczny dla pacjentów. Najważniejsze, że zdjęcia będą wykonywane i opisywane na miejscu, w Lubawie. Następnie pacjenci trafią pod opiekę pani dyrektor przychodni, która znakomicie się rozwija. Mamy też konkretne plany na przyszłość i chcemy we współpracy z samorządami konsekwentnie je realizować. Jeszcze raz dziękuję za wsparcie. Przed nami trudne czasy, ale razem damy radę — oznajmił Jacek Zachariasz, dyrektor Powiatowego Szpitala im. Władysława Biegańskiego w Iławie.

Czym jest lubawska pracownia?

Pracownia RTG w Lubawie działa jako filia szpitala w Iławie. Wykonuje badania ambulatoryjne dla pacjentów ze skierowaniem, m.in. klatki piersiowej, jamy brzusznej czy narządu ruchu, w ramach kontraktu z NFZ oraz odpłatnie.

Zakup, dostawa, instalacja i uruchomienie nowego aparatu wraz z adaptacją pomieszczeń odbyły się w ramach remontu szpitala w 2025 roku, co domyka proces modernizacji zakończony otwarciem 23 września. Dzięki temu Lubawa zyskuje nowoczesne zaplecze obrazowe, które ma służyć mieszkańcom przez lata.

Godziny pracy/rejestracji
pracowni RTG w Lubawie:
poniedziałek 8.00-15.30
wtorek 11.00-18.30
środa 8.00-15.30
czwartek 8.00-15.30
piątek 8.00-15.30.

Tel. do rejestracji:
896455960

Multix Impact — szybkie i bezpieczne RTG dla Lubawy. Nowy, stacjonarny system radiograficzny Siemens Healthineers uruchomiony w Lubawie skraca czas badania i ujednolica jakość obrazów przy niskiej dawce, także u dzieci. To w pełni cyfrowe RTG (wariant podłogowy) z asystą myExam Companion i wskazówkami pozycjonowania pacjenta. Panel dotykowy przy lampie pozwala technikowi zmieniać parametry przy łóżku, a opcjonalna kamera myExam 2D pomaga utrzymać prawidłowe ułożenie bez wchodzenia z powrotem do sali. System szybko wyświetla podgląd (w ciągu kilku sekund) i obsługuje długie projekcje ortopedyczne (long-leg/full-spine) z automatyczną kolimacją. Elastyczna konfiguracja detektorów (bezprzewodowy MAX wi-D lub pełnowymiarowy Core XL) umożliwia pełny zakres badań: od klatki piersiowej po ortopedię. W praktyce oznacza to krótsze kolejki, mniej powtórek, większy komfort personelu i pacjentów, a wykonywanie opisów na miejscu przyspiesza ścieżkę diagnostyczną.

ALINA LASKOWSKA

a.laskowska@gazetaolsztynska.pl

W wydany w tej sprawie komunikacie Prokuratury Okręgowej w Olsztynie jej rzecznik Daniel Brodowski poinformował, że umorzono nie tylko śledztwo wobec byłego rzecznika prasowego wojewody Krzysztofa G., ale też wobec innych pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Sprawa wiązała się ze sfinansowaniem z pieniędzy urzędu spotów wyborczych promujących kandydującego w wyborach do Sejmu ówczesnego wojewodę Artura Chojeckiego (PiS). To, że dwa spoty zostały opłacone z kasy urzędu, odkryto po zmianie władzy w wyniku audytu w urzędzie i kontroli NIK.

Przed rokiem Prokuratura Okręgowa w Olsztynie przedstawiła byłemu rzecznikowi zarzuty nielegalnego finansowania kampanii wyborczej. Chodziło o niedopełnienie obowiązków przez urzędnika publicznego.

Krzysztof G. nie przyznał się do zarzucanych mu czynów i złożył obszerny wyjaśnienia, które prokuratu-

ŚLEDZTWO UMORZONE. BYŁY RZECZNIK WOJEWODY BEZ ZARZUTÓW

Prokuratura Okręgowa w Olsztynie umorzyła śledztwo wobec byłego rzecznika prasowego wojewody warmińsko-mazurskiego, które dotyczyło nielegalnego finansowania ostatniej kampanii wyborczej. Uznano, że działanie byłego rzecznika „nie zawiera znamion czynu zabronionego”.

ra przez rok weryfikowała. Rzecznik prokuratury informował wcześniej, że weryfikacja tych wyjaśnień polegała m.in. na badaniu poczty mejlowej byłego rzecznika wojewody. Po weryfikacji wyjaśnień prokuratura wycofała się z dalszego prowadzenia sprawy, uznając, że działanie G. nie było nielegalne.

Prokurator uznał, iż sposób działania Krzysztofa

G. nie wyczerpał znamion przestępstwa niedopełnienia obowiązków służbowych i udzielenia korzyści majątkowej komitetowi wyborczemu z innego źródła niż fundusz wyborczy.

— Podejrzany nie obejmował bowiem swoim zamiarem (bezpośrednim lub ewentualnym) tego, iż nie dopełnił obowiązków wynikających z umów zawartych z wykonawcą ma-

Fot. Zbigniew Woźniak

teriałów audiowizualnych, jak również działania na szkodę interesu publicznego i udzielenia tym samym korzyści majątkowej w postaci sfinansowania wyżej wymienionych materiałów ze środków publicznych celem wykorzystania ich w kampanii wyborczej — poinformował Brodowski.

Prokuratura ustaliła, że w kampanii wyborczej powstały dwa rodzaje spotów: typowe wyborcze i podsumowujące pracę Artura Chojeckiego na stanowisku wojewody.

„Krzysztof G. widział za kwestionowane filmy, ale nie zdawał sobie sprawy z tego, że są to materiały zrealizowane na potrzeby kampanii wyborczej. Krzysztof G. nie znał osoby realizującej materiały audiowizualne, nie rozmawiał z nią na temat sporządzenia scenariusza i jego treści” — podała prokuratura.

Kiedy okazało się, że spoty promujące Chojeckiego kandydata zostały opłacone z kasy urzędu jako spoty podsumowujące pracę Chojeckiego jako wojewody,

Krzysztof G. zwrócił Urzędowi Wojewódzkiemu w Olsztynie 11 tysięcy złotych.

— Umorzono również postępowanie w sprawie podejrzenia niedopełnienia obowiązków służbowych przez innych pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w związku z realizacją na rachunek urzędu materiałów audiowizualnych wykorzystanych w kampanii wyborczej — podał prokurator Brodowski.

Postanowienie o umorzeniu śledztwa nie jest prawomocne. **PAP/RED.**

NIEZNANA HISTORIA ZNAJĘTEJ RZEŹBY

Rzeźba małego powstańca autorstwa Jerzego Jarnuszkiewicza znana jest od blisko 80 lat. Zanim 1 października 1983 r. odsłonięto pomnik na warszawskiej Starówce, miniaturki rzeźby sprzedawane były jako pamiątki z Warszawy.

Pomnik Małego Powstańca przedstawiający kilkuletniego chłopca w panterce, za dużych butach i hełmie, z przewieszonym przez ramię pistoletem maszynowym został odsłonięty 1 października 1983 r. Stał przy obronnym murze na warszawskim Podwalu. Upamiętnia najmłodszych uczestników powstania warszawskiego.

To, co widzimy dziś na pomniku, zostało zaprojektowane przez Jerzego Jarnuszkiewicza w 1946 r. Początkowo była to mała figurka z gipsu na metalowym stelażu. Rzeźba zatytułowana „Dziecko – bohater”

powstała na konkurs Ministerstwa Kultury, aby upamiętnić powstanie warszawskie. Ale później przez wiele lat była znana głównie z licznych miniaturkowych kopii sprzedawanych jako pamiątka z Warszawy.

Jako pomnik mały powstańca stanął na warszawskiej Starówce 1 października 1983 r. – w trakcie obchodów 15-lecia nadania Chorągwi Warszawskiej ZHP imienia Bohaterów Warszawy. Opatrzono go inskrypcją: „Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój, za każdy kamień twój, Stolico, damy krew” będącą fragmentem piosenki napisanej przez Stanisława Ryszarda Dobrowolskiego.

Na prezentowanej fotografii, wykonanej przez Wojciecha Pacewicza w sierpniu 2011 r., widać pomnik Małego Powstańca, a w tle warszawskie mury obronne.

Jarnuszkiewicz musiał jednak walczyć o swoje prawa do rzeźby. Po konkursie w 1946 r. figurkę zaczął powielać na masową skalę jeden z zakładów odlewniczych. Sprzedawał ją jako pamiątkę. Jarnuszkiewicz nie protestował, gdyż uznał, że spełnia ona w ten sposób zadanie upamiętniania bohaterskiego zrywu. Jednak gdy w latach 70. do Polski zaczęły licznie przyjeżdżać polonijne grupy i wzrosło zapotrzebowanie na figurkę, właściciel zakładu odlewniczego Władysław Miecznik zaczął rozpowszechniać ją jako dzieło niejakiego Jana Małety. Wtedy już Jarnuszkiewicz poszedł do sądu. Proces wygrał, ale przyłacił go zawałem serca. Jednym z efektów procesu była decyzja o tym, by powiększoną do rozmiarów pomnika figurkę ustawić przy Barbakanie.

PAP/Wojciech Pacewicz

Pomnik Małego Powstańca upamiętnia najmłodszych uczestników Powstania Warszawskiego

Gipsowy oryginał rzeźby Jerzego Jarnuszkiewicza zaginął po konkursie w 1946 r. Drugi egzemplarz, odlany przez autora z tej samej formy, został we wrześniu 2018 r. sprzedany za 45 tysięcy złotych na aukcji w salonie Desy Unicum.

Jerzy Jarnuszkiewicz (1919-2005) studiował w Krakowie w latach 1936-1938 w Instytucie Sztuk Plastycznych. W 1939 r. uzyskał dyplom w Miejskiej Szkole Sztuk Zdobniczych w Warszawie. W latach 1947-1950 studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Był twórcą rzeźb, założeń pomnikowych, przestrzennych kompozycji, ale także medali i ekslibrisów. W jego twórczości można prześledzić zmiany, jakim podlegała nie tylko sztuka, ale też szeroko rozumiana polska kultura. Od projektów związanych z odbudową kraju i socrealizmem przez odwilż, fascynację nowoczesnymi i ekspresyjnymi formami doszedł w latach 60. do rzeźby geometrycznej, by w latach 70. i 80. stworzyć najwybitniejsze dzieła poświęcone tematyce religijnej. **PAP/RED.**

Co, gdzie, kiedy?

Kina — Olsztyn

OLSZTYŃSKIE KINA

REPERTUAR AWANGARDA

Piątek, 3 października

„Droga do Vermiglio” - prod. Włochy, Francja : godz. 17.45
 „Teściowie 3” - prod. Polska : godz. 18.00
 „Skomplikowani” - prod. USA : godz. 18.00
 „Jedna bitwa po drugiej” - prod. USA : godz. 19.45
 „Skarbek” - prod. Wielka Brytania, USA, Polska : godz. 19.45
 „Zamach na papieża” - prod. Polska : godz. 19.45

Sobota, 4 października

„Teściowie 3” - prod. Polska : godz. 16.00
 „Caravaggio. Na tropie arcydzieła” - prod. Hiszpania : godz. 16.00
 „Triumf serca” - prod. Polska, USA : godz. 16.00
 „Droga do Vermiglio” - prod. Włochy, Francja : godz. 17.30
 „Zamach na papieża” - prod. Polska : godz. 17.45
 „Skomplikowani” - prod. USA : godz. 18.00
 „Jedna bitwa po drugiej” - prod. USA : godz. 19.45
 „Skarbek” - prod. Wielka Brytania, USA, Polska : godz. 19.45
 „Kontinental 25’ „ - prod. Rumunia, Brazylia : godz. 20.00

Niedziela, 5 października

„Teściowie 3” - prod. Polska : godz. 16.00
 „Caravaggio. Na tropie arcydzieła” - prod. Hiszpania : godz. 16.00
 „Triumf serca” - prod. Polska, USA : godz. 16.00
 „Droga do Vermiglio” - prod. Włochy, Francja : godz. 17.30
 „Zamach na papieża” - prod. Polska : godz. 17.45
 „Skomplikowani” - prod. USA : godz. 18.00
 „Jedna bitwa po drugiej” - prod. USA : godz. 19.45
 „Skarbek” - prod. Wielka Brytania, USA, Polska : godz. 19.45
 „Kontinental 25’ „ - prod. Rumunia, Brazylia : godz. 20.00

REPERTUAR MULTIKINO

Piątek, 3 października

FRIZ & WERSOW. MIŁOŚĆ W CZASACH ONLINE: 10:00, 12:45, 15:10, 16:35, 17:35, 20:00
 TAYLOR SWIFT - RELEASE PARTY OF A SHOWGIRL: 21:00, 21:30, 22:20
 TEŚCIOWIE 3: 12:05, 14:15, 16:30, 18:45, 20:40, 22:30
 ZAMACH NA PAPIEŻA / 12:15, 15:00, 17:45, 20:30
 SUPER CHARLIE / familijny / dubbing: 10:00, 12:00, 14:00, 16:00
 SKOMPLIKOWANI / napisy: 14:55, 17:15, 19:40
 AVATAR: ISTOTA WODY / dubbing: 11:30, 18:30
 JEDNA BITWA PO DRUGIEJ / napisy: 15:00, 19:00
 EXIT 8 / dubbing: 12:45, 18:20
 EXIT 8 / napisy: 22:25
 BIURO DETEKTYWISTYCZNE LASSEGO I MAI. LICZ DO CZTE-
 RECH / familijny / dubbing: 12:20, 14:30, 16:45
 OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 15:30, 18:05, 21:00
 WIELKI MARSZ / napisy: 9:50, 14:05, 22:05
 LILLY I KANGUREK / familijny / dubbing: 10:00
 SKRZAT. NOWY POCZĄTEK / familijny: 10:00
 TRIUMF SERCA / lektor: 19:00
 NIESAMOWITE PRZYGODY SKARPETEK 2 / familijny / dubbing: 10:00
 O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ 2 / familijny: 9:45, 10:00, 12:35
 PAN WILK I SPÓŁKA 2 / familijny / dubbing: 11:40

Sobota, 4 października

FRIZ & WERSOW. MIŁOŚĆ W CZASACH ONLINE: 10:20, 12:45, 15:10, 17:35, 19:00, 20:00
 TAYLOR SWIFT - RELEASE PARTY OF A SHOWGIRL: 10:00, 12:00, 14:00, 16:00
 TEŚCIOWIE 3: 12:10, 16:45, 18:15, 20:30
 ZAMACH NA PAPIEŻA / 12:00, 15:40, 17:20, 20:05
 SUPER CHARLIE / familijny / dubbing: 10:00, 12:00, 14:00, 16:00
 SKOMPLIKOWANI / napisy: 14:50, 17:15, 19:40
 KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 12:50

AVATAR: ISTOTA WODY / dubbing: 11:35, 18:30
 JEDNA BITWA PO DRUGIEJ / napisy: 15:00, 19:15
 EXIT 8 / dubbing: 14:25, 18:20
 EXIT 8 / napisy: 21:20
 BIURO DETEKTYWISTYCZNE LASSEGO I MAI. LICZ DO CZTE-
 RECH / familijny / dubbing: 10:15, 12:30, 14:45, 17:00
 MAGICZNE PRZYGODY DORY Z RYRENAMI / familijny / dub-
 bing: 10:00
 OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 18:05, 21:00
 WIELKI MARSZ / napisy: 20:35
 LILLY I KANGUREK / familijny / dubbing: 10:00, 12:30
 TOY STORY / familijny / dubbing: 10:05
 PAN WILK I SPÓŁKA 2 / familijny / dubbing: 10:20

Niedziela, 5 października

FRIZ & WERSOW. MIŁOŚĆ W CZASACH ONLINE: 10:20, 12:45, 15:10, 17:35, 19:00, 20:00
 TAYLOR SWIFT - RELEASE PARTY OF A SHOWGIRL: 10:00, 12:00, 14:00, 16:00
 TEŚCIOWIE 3: 12:45, 18:15, 20:30
 ZAMACH NA PAPIEŻA / 15:40, 18:05, 20:05
 SUPER CHARLIE / familijny / dubbing: 10:00, 12:00, 14:00, 16:00
 SKOMPLIKOWANI / napisy: 14:45, 17:15, 19:40
 KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 13:20
 AVATAR: ISTOTA WODY / dubbing: 11:35, 18:30
 JEDNA BITWA PO DRUGIEJ / napisy: 15:00, 19:15
 EXIT 8 / dubbing: 18:20
 EXIT 8 / napisy: 21:20
 BIURO DETEKTYWISTYCZNE LASSEGO I MAI. LICZ DO CZTE-
 RECH / familijny / dubbing: 10:15, 12:30, 16:15
 MAGICZNE PRZYGODY DORY Z RYRENAMI / familijny / dub-
 bing: 10:00
 OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 18:05, 21:00
 WIELKI MARSZ / napisy: 20:35
 LILLY I KANGUREK / familijny / dubbing: 10:00, 12:30
 TOY STORY / familijny / dubbing: 10:40
 PAN WILK I SPÓŁKA 2 / familijny / dubbing: 10:55

REPERTUAR HELIOS

Piątek, 3 października

TAYLOR SWIFT / koncert: 21:00, 21:15, 21:30
 FRIZ & WERSOW. MIŁOŚĆ W CZASACH ONLINE: 12:00, 13:50, 16:10, 18:30
 SUPER CHARLIE / familijny / dubbing: 13:15, 17:00
 BIURO DETEKTYWISTYCZNE LASSEGO I MAI. LICZ DO CZTE-
 RECH / familijny / dubbing: 11:30, 16:30
 SKOMPLIKOWANI / napisy: 16:40, 18:45
 AVATAR. ISTOTA WODY / dubbing: 13:00, 19:15
 TEŚCIOWIE 3: 13:40, 16:00, 18:15, 20:30
 ZAMACH NA PAPIEŻA: 14:00, 18:00, 20:00
 OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 14:20, 19:00
 JEDNA BITWA PO DRUGIEJ / napisy: 14:40, 19:45
 LILLY I KANGUREK / familijny / dubbing: 12:10, 15:15
 SKRZAT. NOWY POCZĄTEK / familijny: 11:00, 14:10, 17:15
 EXIT 8 / napisy: 17:45
 SMERFY. WIELKI FILM / familijny / dubbing: 11:50

Sobota, 4 października

TAYLOR SWIFT / koncert: 10:30, 12:20, 14:10, 16:20
 KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 10:45, 15:00
 FRIZ & WERSOW. MIŁOŚĆ W CZASACH ONLINE: 12:40, 16:10, 18:30, 20:45
 SUPER CHARLIE / familijny / dubbing: 10:00, 14:30, 17:00
 BIURO DETEKTYWISTYCZNE LASSEGO I MAI. LICZ DO CZTE-
 RECH / familijny / dubbing: 11:10, 15:30
 SKOMPLIKOWANI / napisy: 13:10, 19:00
 AVATAR. ISTOTA WODY / dubbing: 13:00, 19:00
 TEŚCIOWIE 3: 12:00, 16:30, 18:15, 20:30, 21:00

ZAMACH NA PAPIEŻA: 13:20, 18:00, 20:00
 OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 19:15
 JEDNA BITWA PO DRUGIEJ / napisy: 14:40, 19:45
 LILLY I KANGUREK / familijny / dubbing: 12:10
 SKRZAT. NOWY POCZĄTEK / familijny: 10:15, 11:45, 14:00, 17:15
 EXIT 8 / napisy: 17:45, 21:15
 SMERFY. WIELKI FILM / familijny / dubbing: 11:00

Niedziela, 5 października

TAYLOR SWIFT / koncert: 10:30, 12:20, 14:10, 16:20
 KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 10:45, 15:00
 FRIZ & WERSOW. MIŁOŚĆ W CZASACH ONLINE: 12:40, 16:10, 18:30, 20:45
 SUPER CHARLIE / familijny / dubbing: 10:00, 14:30, 17:00
 BIURO DETEKTYWISTYCZNE LASSEGO I MAI. LICZ DO CZTE-
 RECH / familijny / dubbing: 11:10, 15:30
 SKOMPLIKOWANI / napisy: 13:10, 18:45
 AVATAR. ISTOTA WODY / dubbing: 13:00, 19:00
 TEŚCIOWIE 3: 12:00, 16:30, 18:15, 20:30, 21:00
 ZAMACH NA PAPIEŻA: 13:20, 18:00, 20:00
 OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 19:15
 JEDNA BITWA PO DRUGIEJ / napisy: 14:40, 19:45
 LILLY I KANGUREK / familijny / dubbing: 12:10
 SKRZAT. NOWY POCZĄTEK / familijny: 10:15, 11:45, 14:00, 17:15
 EXIT 8 / napisy: 17:45, 21:15
 SMERFY. WIELKI FILM / familijny / dubbing: 11:00

3 PAŹDZIERNIKA

ŁYDKA GRUBASA „BEKALOG” TOUR
– KONCERT Z NOWYM REPERTUAREM!

Olsztyn
 Czołem Ludzie,
 Łydką jedzie do
 Was z nową płytą!
 Jesienią ukaże się
 „Bekalog” i niniej-
 szym zapraszamy
 na trasę koncerto-
 wą

gdzie zagramy zupełnie nowy repertuar! Koncerty odbędą się w specjalnej oprawie, scenografii i aranżacji, nawiązując – a jakże – do tytułu płyty. Opowiemy o tym co dla nas najważniejsze, co najbardziej nas porusza i... co najbardziej warto obśmiać, żeby zachować resztkę zdrowia psychicznego w tym porąbanym świecie.

Godz. 20.00, Aula im. Anny Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

3 PAŹDZIERNIKA

„Światy Innych” – literacki dialog z udziałem
Elizy Kąckiej i Joanny Wilengowskiej //
Inauguracja X Festiwalu Mendelsohna
pod hasłem „W drodze”

Olsztyn

Dwie książki autorek z Warmii łączy nie tyle fakt, że obie wywodzą się z tego regionu, a to, że przyglądają się Światom Innych. Czego wymaga zerknięcie do takich światów? Ciekawości, cierpliwości, odwagi? A może wrażliwości, neuronów lustrzanych, wyobraźni? I jaki ogląd należy zastosować, gdy przyglądamy się osobom najbliższym, jaka forma literackiego zapisu jest tu najbardziej właściwa? O tym porozmawiają twórczynie książek „Wczoraj byłaś zła na zielono” oraz „Król Warmii i Saturna”. Jedno jest pewne – w czasach narastających szowinizmów, egocentrycznego zagubienia i złowrogiego pomruku faszyzmu, który znów daje się słyszeć także w Europie, zrozumienie Światów Innych wydaje się koniecznością, warunkiem naszego człowieczeństwa, a może i przetrwania.

Godz. 17.00, Dom Mendelsohna, ul. Zyndrama z Maszkowic 2.

Co, gdzie, kiedy?

Olsztyn

4 PAŹDZIERNIKA Liga Taneczna WADF

Olsztyn

Liga Taneczna WADF w kategoriach tanecznych solo, duety, grupy, formacje w tańcach karaibskich, standardowych i latioamerykańskich. W turnieju wystartują dzieci, młodzież, dorośli oraz seniorzy.

Godz. 9.00, Mała Arena Hali Urania, al. Piłsudskiego 44.

4 PAŹDZIERNIKA parkrun Olsztyn

Olsztyn

Parkrun to bezpłatne, organizowane przez lokalną społeczność spotkania, w ramach których można maszerować, truchtać, biegać, być wolontariuszem lub kibicem. Dystans tras parkrun to 5 km, a spotkania odbywają się w każdą sobotę rano.

Parkrun to inicjatywa otwarta i przeznaczona dla każdego bez względu na umiejętności i kondycję, w której nie ma limitu czasu. Każdy bez wyjątku jest bardzo mile widziany w ramach naszych spotkań.

Godz. 9.00, Park Celtralny, okolice Fontanny „Układ Słoneczny”.

4 PAŹDZIERNIKA Konwent Warmia i Magia

Olsztyn

Wydarzenie non profit, w którym magia gra pierwsze skrzypce w wielu możliwych formach aktywności. Wydarzenie ma połączyć fanów uniwersum

Harry'ego Pottera, gier RPG w różnych uniwersach magicznych, poruszyć ogólną tematykę magii w literaturze i popkulturze oraz dać możliwość pokazania się jak największej ilości grup w których ludzie na co dzień mogą rozwinąć swoje pasje.

Naszym celem jest rozywka, integracja i zorganizowanie wydarzenia, dostępnego lokalizacyjnie dla Naszego regionu, podobnego do licznych innych dostępnych w całej Polsce. Godz. 9.00, Biblioteka Uniwersytecka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Ul. Oczapowskiego 12b.

4 PAŹDZIERNIKA Weekend Seniora z Kulturą – joga, relaks i makrama w bibliotece

Olsztyn

Na początek porozmawiamy o zdrowym stylu życia. A popularna ostatnio joga to jedna z najstarszych metod pracy nad do-

brostanem. Jej praktyka przywraca harmonię pomiędzy ciałem i umysłem, wspiera zdrowie fizyczne i psychiczne, a także pomaga odnaleźć spokój w codziennym zabieganiu. Dziś, gdy tyle mówi się o potrzebie równowagi w życiu, warto odkryć proste sposoby, które mogą poprawić nasze samopoczucie. Podczas spotkania dowiemy się, jak poprzez świadomy ruch, oddech i relaksację można zadbać o kondycję i dobre nastawienie.

Godz. 11.00, filia nr 18 MBP, ul. Żytnia 71.

4 PAŹDZIERNIKA OLSZTYN RAP FESTIVAL

Olsztyn

Już 4 października 2025 roku Olsztyn stanie się prawdziwą stolicą polskiego rapu. W Hali Urania odbędzie się Olsztyn Rap Festival – wydarzenie, które połączy największe gwiazdy sceny hip-hopowej z fanami spragnionymi potężnych bitów, mocnych wersów i niepowtarzalnej atmosfery.

To wyjątkowa okazja, aby w jednym miejscu zobaczyć i usłyszeć artystów, którzy kształtują oblicze polskiego rapu. Tego wieczoru scena zapłonie od pierwszego do ostatniego utworu, a energia publiczności poniesie artystów jeszcze wyżej.

Godz. 17.00, Hala Urania.

ZWIERZĘTA

sprzedam

KLACZ 2-letnią. Tel.89-766-22-61

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

SPRZEDAM działki Płoskinia, 508-123-043

do wynajęcia

KAWALERKA wysoki standard Redykajny , 727-58-10-24

POKÓJ dla pana, 602-171-581

PRACA

dam pracę

MĘŻCZYZNĘ lub parę do pracy w gospodarstwie, 502-712-884

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 601-772-124

MATRYMONIALNE

POZNAM starszą panią , 570-523-728

NAUKA

POLSKI dla cudzoziemców, także online, 669-289-031

RÓŻNE

sprzedam

BORNITY – NARYBEK karpia i amura, 669-483-895

TAPCZANIKI, 605-137-249

ROLNICTWO

produkty rolne

SPRZEDAM owies, 539-471-729

USŁUGI
POGRZEBOWE

ARKA

Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24

(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-k-M

Z głębokim żalem i smutkiem
przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszej Koleżanki

lek. Joanny Hensel

Niezwykle oddana swojej profesji specjalistka
w dziedzinie chorób wewnętrznych i reumatologii,
mieszkająca i pracująca w Działdowie.

Rodzinie i Przyjaciółom Zmarłej

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Koleżanki i Koledzy
z Warmińsko-Mazurskiej Izby Lekarskiej
w Olsztynie

1144250pb1-a-M

Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych.
Ksiądz Jan Twardowski

Wyrazy głębokiego współczucia
oraz szczerze słowa wsparcia i otuchy
Przewodniczącej

Agnieszce
Stajszczak

w trudnych chwilach po stracie drugiej połówki

składają pracownicy WZON
w Województwie Warmińsko-Mazurskim
o. Olsztyn, o. Elbląg i o. Elk

1139250pb1-a-M

Łącząc się w bólu i żalobie, pragniemy przekazać
wyrazy głębokiego współczucia

Rodzinie i Bliskim

z powodu śmierci

Prof. dr. hab. inż. Jana Wojciecha Jaworskiego

Współpracownicy z Katedry Towaroznawstwa
i Badań Żywności Wydziału Nauki o Żywności
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

1143250pb1-a-M

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:

* na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
* na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
*Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

WWW.POZEGNANIA.NET

Biuro Ogłoszeń, OLSZTYN
plac Józefa Bema 5, tel. 514-800-517
czynne w godz. 7.00-15.00
soboty – nieczynne
b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

Biuro Ogłoszeń, ELBLĄG
ul. Rybacka 35
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00.

289190pb1-C-340-M

JUŻ OTWARTE!

DOM POGRZEBOWY OLSZTYN-DYWITY

USŁUGI POGRZEBOWE • pogrzeby urnowe od 4800 zł

OFERUJEMY:

* kremację w naszym krematorium * salę pożegnań z możliwością
organizacji mszy pogrzebowej * nowoczesną chłodnię * trumny, urny
* limuzynę pogrzebową marki Mercedes

Dom Pogrzebowy i Krematorium Drejka, Olsztyn, ul. Wadąska 50, tel. 48 731 108 108, e-mail: dompogrzebowy.olsztyn@gmail.com

312250tbr-d-G

anty-DEFAMATION.pl

PRAWDA KONTRA DEZINFORMACJA

CZYTAJ NA PORTALU
<https://anty-defamation.pl/>

**POLSKA
FUNDACJA
NARODOWA**

KOMPLET, CZYLI 999 OSÓB

PIŁKA NOŻNA\\ Przed nami 10. kolejka Superscore IV Ligi. Aktualnie liderem rozgrywek jest Concordia Elbląg, która dotychczas zgromadziła 22 punkty. W górę tabeli pnie się też Stomil, na którego sukcesy czekają kibice w Olsztynie.

Concordia Elbląg w najbliższym meczu zagra u siebie z DKS-em Dobrze Miasto. Faworytem są gospodarze, ale goście mają za sobą pięć spotkań bez porażki, z czego większość wygrali (tylko jedno zakończyło się remisem). Podopieczni Pawła Radziwo- na potrafili wygrać w tym sezonie chociażby w Lidzbarku Warmińskim. Czy teraz także będą w stanie sprawić niespodziankę?

Na takie rozwiązanie liczą w Giżycku i Olsztynie. Mamry zagrają na wyjeździe z GKS-em Stawiguda, który w tym momencie totalnie odstaje od reszty zespołów w lidze. Beniaminek zgromadził tylko jeden punkt, który wywalczył w starciu z Mazurem Elk. Nie ma co ukrywać, że by-

Fot. Emil Marecki

W ostatniej kolejce Stomil 3:1 pokonał Romintę Gołdap

łaby to olbrzymia sensacja, gdyby GKS pierwsze zwycięstwo osiągnął właśnie z Mamrami.

Z kolei Stomil Olsztyn jedzie do Elku zmierzyć się z miejscowym Mazurem. Dla podopiecznych

Michała Kraszewskiego to drugi wyjazd z rzędu, po tym jak ostatnio pokonali 3:1 w Gołdapi Romintę. W Elku przyjazd olsztynian cieszy się sporym zainteresowaniem. Najprawdopodobniej będzie

komplet publiczności, ale na miejscowy stadion wejść może tylko 999 osób. Dużo fanów ma przyjechać z Białegostoku, bo kibiców Mazura i Jagiellonii łączy zgoda. Olsztynianie do końca rundy jesiennej

będą musieli sobie radzić bez Marcina Fiedorowicza, który w ostatnim meczu naderwał więzadło poboczne w kolanie.

• Program 10. kolejki: Granica Kętrzyn – Tęcza Biskupiec (godzina 14), Mazur Elk – Stomil Olsztyn (15), Drwęca Nowe

Miasto Lubawskie – Start Nidzica (15), Sokół Ostróda – Rominta Gołdap (16), Polonia Lidzbark Warmiński – Mrągowia Mrągowo (16), PISA Barczewo – Olimpia II Elbląg (16), GKS Stawiguda – Mamry Giżycko (16), Concordia Elbląg – DKS Dobrze Miasto (16). **EM**

TABELA

1. Concordia Elbląg	22	32:10
2. Mamry Giżycko	19	24:11
3. Stomil Olsztyn	18	25:11
4. MKS Polonia Lidzbark Warmiński	17	22:9
5. Sokół Ostróda	17	20:11
6. Start Nidzica	16	21:15
7. Tęcza Biskupiec	14	15:8
8. DKS Dobrze Miasto	14	17:14
9. Mazur Elk	12	16:21
10. PISA Barczewo	11	13:18
11. Drwęca Nowe Miasto Lubawskie	11	10:23
12. Granica Kętrzyn	10	18:26
13. Rominta Gołdap	8	12:21
14. MKS Mrągowia Mrągowo	7	19:23
15. Olimpia II Elbląg	4	8:25
16. GKS Stawiguda	1	12:38

SPRINTEM

SIATKÓWKA\\ Szymon Jakubiszak w rozmowie z PAP przyznał, że emocje związane ze zdobyciem brązowego medalu mistrzostw świata już opadły. – Był czas na świętowanie, teraz potrzebna jest regeneracja przed klubowymi rozgrywkami. Ja lubię wędkować – powiedział siatkarz. Jakubiszak podkreślił, że po mistrzostwach świata przyszedł czas na nowe wyzwania, ale z pewnością gra w turnieju na Filipinach dodała mu dużo pewności siebie. Środkowy, mierzący 208 centymetrów wzrostu, jadąc na mistrzostwa, miał świadomość, że nie jest pierwszym wyborem na tej pozycji trenera Nikoli Grbica. – Wiedziałem, jaką mam rolę w tym turnieju, ogólnie w kadrze. Gdzieś tam myślałem, że jeżeli dostanę szansę grania, to nie będzie to na pewno w każdym spotkaniu. Dopiero jak będą problemy, to mogę wejść z ławki i pomóc drużynie. Cieszę się, że akurat tak

się stało w meczu o trzecie miejsce z Czechami – powiedział debiutant w imprezie tej rangi. Biało-czerwoni przed turniejem wymieniani byli w gronie kandydatów do zdobycia tytułu. Oczekiwania polskich kibiców też sięgały tego poziomu. – Nasze cele zawsze są najwyższe, więc jechaliśmy na ten turniej z myślą o mistrzostwie, bo tylko głęboko w to wierząc, można to osiągnąć. Ale to jest sport, nie zawsze się udaje. Jestem bardzo dumny z naszej drużyny, że po przegranym półfinale podnieśliśmy się i wracamy z brązowym medalem – dodał. Jakubiszak przyznał, że dużo czerpie z gry innego środkowego kadry, Jakuba Kochanowskiego. – Często go podpatruję, jak porusza się na bloku, bo jest bardzo szybki. Ma naprawdę fajne czucie gry – wyjaśnił. Siatkarze wolny czas na turnieju spędzali w różny sposób.

Dwudziestosiedmiolatek przyznał, że korzystał z zaproszenia jednego z fizjoterapeutów kadry, aby w kilka osób spróbować sił w grach planszowych. – To fajna forma spędzania czasu, aby nie tylko z telefonem leżeć w łóżku – dodał. Jest pasjonatem wędkarstwa, więc w wolnych chwilach lubi samemu albo z kolegami pojechać przez cztery sezony w Indykpolu AZS Olsztyn, miał ku temu dużo okazji. Teraz zmienił klubowe barwy, przechodząc do Zakry Kędzierzyn-Koźle, ale ma nadzieję, że i w tej części Polski uda mu się oddać się swojemu hobby. Jakubiszak, zapytany o występ na igrzyskach w Los Angeles 2028, odparł, że jest to dość odległa perspektywa. – Dopiero wróciliśmy z mistrzostw świata, ale na pewno jest to cel każdego sportowca. Wydaje mi się, że mój też. Ważne, żeby go mieć i do niego dążyć, bo tylko tak może się to spełnić – podsumował. **PAP/RED.**

O PIŁCE

GKS Wiekielec poznał rywala w 1/16 finału Pucharu Polski. I choć wszyscy liczyli na przyjazd do Wikielca zespołu z ekstraklasy, to los sprawił, że dojdzie do starcia dwóch III-ligowców. W kolejnej fazie rozgrywek GKS zagra bowiem na wyjeździe z Zawiszą Bydgoszcz. Poprzednia runda Pucharu Polski to już historia, która na długo pozostanie w pamięci kibiców GKS-u Wiekielec. Zespół, występujący na co dzień w III lidze, podjął u siebie faworyzowane Podbeskidzie Bielsko-Biała – drużynę z II ligi. Ekspersi i bukmacherzy nie dawali gospodarzom większych szans, wieszcząc łatwe zwycięstwo Górali. Rzeczywistość okazała się jednak brutalna dla bielszczan. Dla GKS-u był to historyczny moment, bo po raz pierwszy znalazł się pośród 32 drużyn grających w rozgrywkach Pucharu Polski. Wcześniej po wywalczeniu Wojewódzkiego Pucharu Polski GKS zawsze

GKS Wiekielec

odpadał na samym początku rywalizacji. Obecnie Zawisza Bydgoszcz występuje w III lidze (prowadzi ją były trener Stomilu Adrian Stawski), czyli na tym samym szczeblu rozgrywkowym co GKS Wiekielec. Zespoły bardzo często rywalizują ze sobą w przedsezonowych sparingach, a teraz powalczą o awans do kolejnej fazy rozgrywek. GKS nie stoi na straconej pozycji, aczkolwiek Zawisza zyskuje na tym, że będzie gospodarzem tego meczu. Nie ma jeszcze dokładnego terminu tego spotkania. Zanim jednak GKS powalczy o awans i poprawienie

historycznego sukcesu klubu, to musi skupić się na ligowych rozgrywkach, bo oczywiście nadrzędnym celem klubu jest pozostanie w III lidze na kolejny sezon. W ostatnim meczu GKS przegrał u siebie 1:2 z Wisłą Płock. W sobotę podopieczni Mateusza Sobieraja zagrają na wyjeździe z faworyzowanym ŁKS-em Łomża. Gospodarze spotkania nie ukrywają swoich ambicji awansu do II ligi. GKS przez dłuższy okres będzie musiał sobie radzić bez swojego doświadczonego zawodnika Mateusza Jajkowskiego, który naderwał więzadło poboczne. **EM**

TOŻ TO SZOK. POLKA MISTRZYNIA ŚWIATA

KAJAKARSTWO GÓRSKIE\\\\ Klaudia Zwolińska nie kryła zaskoczenia ze zdobycia złotego medalu w kanadyjkowych jedynkach (C1) w mistrzostwach świata w australijskim Penrith. – Nie wiem, naprawdę nie wiem, co mam powiedzieć. To dla mnie jakiś szok! – powiedziała Polka.

Dwudziestosześcioletnia slalomistka z Nowego Sącza przed rokiem została wicemistrzynią olimpijską w K1, a w 2023 roku w tej specjalności zdobyła brąz mistrzostw świata. W kanadyjkach nie odnosiła dotychczas większych sukcesów (np. była 17. w paryskich igrzyskach).

Na olimpijskim torze w Penrith koło Sydney w eliminacjach C1 również była 17., ale w czwartek pływała świetnie. Zajęła drugą lokatę w półfinałach, a w finale nie dała szans rywkom.

Dzięki czystemu przejazdowi uchyliła czas 108,49 s i o 4,39 s wyprzedziła startującą pod neutralną flagą Rosjankę Alsu Minazową oraz o 4,49 s Brazylijkę Anę Satilę. Tuż za podium uplasowała się brązowa medalistka olimpijska z Paryża, Amerykanka Evy Leibfarth, której do brązu zabrakło 0,11 s.

W Penrith Zwolińska była już 10. w próbie na czas w konkurencji cross, wraz z koleżankami zajęła 11. pozycję w drużynowej rywalizacji w K1. Dzisiaj (piątek) powalczy jeszcze o medal w swojej koronnej konkurencji (do półfinału awansowała z dziewiątego miejsca w eliminacjach), a w sobotę wystąpi w crossie.

Przed rodzimą publicznością nie startuje Jessica Fox, trzykrotna mistrzyni olimpijska, w tym podwójna z Paryża, i dziesięciokrotna mistrzyni globu. Słynna Australijka jest po operacji wycięcia guza nerki. Jej siostra Noemie była w C1 dziewczątką.

– Nie wiem, naprawdę nie wiem, co mam powiedzieć. Złotego medalu

PAP/EP/AN HINBRECHTS

Klaudia Zwolińska

w kanadyjce się chyba nie spodziewałam. Przyjechałam tu oczywiście walczyć o krążki, ale bardziej myślałam o K1. Wiedziałam, że robię postępy w kanadyjce, ale nie aż tak! W półfinale zaliczyłam znakomity bieg i nie spodziewałam się, że jestem w stanie go powtórzyć, a co dopiero urwać kilka sekund! Nie wiem, co się teraz dzieje, to dla mnie jakiś szok! – przekazała Polka, cytowana w komunikacie prasowym PZKaj.

Radości nie kryli również trenerzy Zwolińskiej.

– Medal był w zasięgu Klaudii, tym bardziej, że z biegu na bieg się rozpędzaliśmy. Było wietrznie, więc musieliśmy wziąć na to poprawkę, ale na trasie Klaudia wchodziła na coraz wyższe obroty i w połowie sama zdecydowała, że jedzie po złoto. Jedyną zawodniczką, która mogła jej tutaj zagrozić, była Jessica Fox. Może szkoda, że jej nie było, bo Klaudia być może utarłaby jej nosa takim wynikiem? – zastanawiał się Rafał Polaczyk.

Z kolei główny trener reprezentacji Polski w sla-

lomie kajakowym Jakub Chojnowski przyznał, że dla niego wynik Zwolińskiej nie jest wielkim zaskoczeniem.

– Jest medalistką mistrzostw Europy i igrzysk europejskich w kanadyjce, więc nie można powiedzieć, że to niespodzianka. Jej przejazd był wybitny, bo w sporcie, gdzie rywalizujemy na cienkiej linii czasowej, sekunda może dać różnicę dziesięciu miejsc, a Klaudia wygrywa o ponad cztery. Wielu trenerów i zawodników z zagranicy gratulowało tak fenomenalnego przejazdu – podkreślił.

Szósty wśród mężczyzn był w C1 Kacper Sztuba, który dobrym występem w eliminacjach (drugie miejsce) rozbudził nadzieje na wysoką lokatę. W półfinałach Polak uzyskał 12. czas i jako ostatni zakwalifikował się do decydującego przejazdu. W finale pokonał trasę w 100,97 s, podobnie jak cała czołówka nie popełniając żadnego błędu na wagę karnych sekund.

Zwyciężył mistrz olimpijski z Paryża, Francuz

Nicolas Gestin – 97,13 s przed Brytyjczykiem Ryanem Westleyem – 98,03 s i reprezentantem gospodarzy Kaylenem Bassettem – 98,74 s. Ósme miejsce zajął utytułowany Czech Michal Martikan. Czterdziestosześcioletek to pięciokrotny medalista olimpijski, w tym dwa razy złoty, w tej konkurencji, a podczas igrzysk w Sydney ćwierć wieku temu był drugi.

Do igrzysk w 2000 roku nawiązała też Zwolińska, gdyż wówczas pierwszy w historii olimpijski medal w slalomie kajakowym zdobyli w kanadyjkowych dwójkach Michał Staniszewski i Krzysztof Kołomański. Ich srebro było jedyne do ubiegłorocznego sukcesu Zwolińskiej w Paryżu.

PAP/RED.

Wyniki – C1

Kobiety:

1. **Klaudia Zwolińska** (Polska) 108,49 (0)
2. Alsu Minazowa (neutralny sportowiec) strata 4,39 (2 s karne)
3. Ana Satila (Brazylia) 4,49 (2)
- ...
35. **Aleksandra Góra** (Polska) odpadła w eliminacjach
43. **Hanna Danek** (Polska) odpadła w eliminacjach

Mężczyźni:

1. Nicolas Gestin (Francja) 97,13 (0)
2. Ryan Westley (W. Brytania) strata 0,90 (0)
3. Kaylen Bassett (Australia) 1,61 (0)
- ...
6. **Kacper Sztuba** (Polska) 3,84 (0)
31. **Michał Wiercioch** (Polska) odpadł w eliminacjach
42. **Szymon Nowobilski** (Polska) odpadł w eliminacjach

FEDERER NOMINOWANY

Wikipedia.org

Roger Federer

TENIS\\\\ Roger Federer jest na czele listy nominowanych do Galerii Sław Tenisa na rok 2026. Szwajcar był pierwszym graczem, który zdobył 20 tytułów wielkoszlemowych w singlu.

Federer dzięki znakomitemu forhendowi i serwisowi, ofensywnemu stylowi gry na wszystkich kortach i pracy nóg zdobył 103 trofea i rozegrał 1251 meczów w singlu. Wśród mężczyzn lepszy wynik miał jedynie Jimmy Connors werze open, która rozpoczęła się w 1968 roku.

Federer zakończył pięć sezonów na pierwszym miejscu w rankingu ATP, spędził na tym miejscu rekordowych 237 kolejnych tygodni. Poprowadził Szwajcarię do triumfu w Pucharze Davisa w 2014 roku. Dwa lata wcześniej został wicemistrzem olimpijskim, a razem ze Stanem Wawrinką zdobył złoty medal w grze podwójnej na igrzyskach w Pekinie (2008).

Jego wynik uzyskany na wszystkich nawierzchniach turniejów Wielkiego Szlema poprawili jedynie Serb Novak Djokovic (24) i Hiszpan Rafael Nadal (22).

– Zawsze powtarzam, że to wspaniale być częścią tej elitarnej grupy – powiedział o tzw. wielkiej trójce w wywiadzie dla agencji Associated Press w 2021 roku. – Jak można porównywać? Co jest lepsze? Wygrać w podeszłym wieku czy w młodości? Nie mam pojęcia, wiesz. Czy lepiej wygrać na kortach ziemnych czy trawiastych? Nie wiem. Czy lepiej mieć superdominujące lata, czy wrócić po kontuzji? Nie wiem. To naprawdę nie do pojęcia.

Federer, ambasador tenisa, który często mówił po angielsku, francusku i niemiecku na konferencjach prasowych, rozegrał swój ostatni mecz na Wimbledonie w 2021 roku. Brakowało mu wtedy miesiąca do 40. roku życia. Ogłoszenie o jego przejściu na emeryturę nastąpiło dopiero w następnym roku, a pożegnał się, występując u boku Nadala w grze podwójnej na Laver Cup, imprezie stworzonej przez jego firmę menedżerską.

Kuzniecowa zdobyła główne trofea w singlu na US Open 2004 i French Open 2009, a także w deblu na Australian Open w 2005 i 2012 roku, zajęła 2. miejsce w rankingu WTA w singlu i 3. miejsce w deblu. Rosjanka wygrała 18 turniejów na poziomie touru w singlu i 16 w deblu. Z kolei Juan Martin del Potro jest triumfotorem US Open 2009. W każdym z pozostałych turniejów Wielkiego Szlema dochodził co najmniej do ćwierćfinału. Łącznie w grze pojedynczej zwyciężył w 22 turniejach i przegrał w 12 finałach.

Wyniki, na które złożą się głosy kibiców i ekspertów, zostaną ogłoszone jesienią.

Galeria Sław Tenisa została utworzona w 1954 roku. Zawiera 270 nazwisk sportowców z 28 krajów. Nie ma w niej reprezentantów Polski.

PAP/RED.

MAMY NOWEGO SELEKCJONERA

HOKEJ NA LODZIE Fin Pekka Tirkkonen został selekcjonerem hokejowej reprezentacji Polski. Zastąpił Słowaka Roberta Kalabera, którego kontrakt wygaś w czerwcu. Tirkkonena w nowej roli przedstawiono podczas konferencji prasowej w Sosnowcu.

Robert Kalaber prowadził reprezentację pięć lat, łącząc tę funkcję z trenowaniem JKH GKS Jastrzębie.

Tirkkonena zaprezentował prezes PZHL Krzysztof Woźniak, który szefem federacji został 22 września, a z Finem współpracuje od dwóch lat w GKS Tychy, którego jest wiceprezesem.

– Naszym marzeniem jest powrót reprezentacji Polski do elity. Trenera znam dwa lata. Ma świeże spojrzenie na hokej. Jest otwarty na ludzi. Stawia na młodych, ma świetny warsztat. Ze względu na budżetowe ograniczenia selekcjoner musiał być wybrany spośród szkoleniowców pracujących w klubach – wyjaśnił.

Zaznaczył, że spotkał się z trzema kandydatami, a zarząd PZHL wybrał Finę.

– To on ma decydować, kto gra. Mam do niego pełne zaufanie. Dla niego dużym prestiżem jest prowadzenie kadry. Nie miało znaczenia, że współpracujemy w klubie. I tak bym na niego postawił. Na dziś nie rozmawialiśmy o warunkach przedłużenia umowy – dodał.

Podkreślił, że po wyborze na szefa PZHL jego optymizm nie maleje.

– Ambicje są dalej duże, energia też. Mam wolę walki. Jest wiele tematów do uporządkowania – zauważył.

Tirkkonen nie ukrywał, że powołanie na selekcjonera to dla niego duży zaszczyt.

– Wszystko działo się bardzo szybko. Nie zastawiałem się długo.

Najważniejsze są dla nas majowe MŚ dywizji 1A. Przed nami trzy turnieje nowego cyklu Europejskiego Pucharu Narodów,

podczas których będziemy się przygotowywać do MŚ, zgrzywać drużynę.

Moim marzeniem jest to, byśmy w trakcie mistrzostw jak najczęściej styszeli „Mazurka Dąbrowskiego” – powiedział.

(W hokeju po meczu jest grany hymn narodowy zwycięskiej drużyny).

Prezydent Sosnowca Arkadiusz Chęciński wręczył Finowi podkowę szczęścia.

Fiński szkoleniowiec pracuje od 15 października 2023 roku w GKS Tychy, z którym w minionym sezonie wywalczył mistrzostwo oraz Puchar Polski.

Zadebiutuje jako selekcjoner podczas turnieju Europejskiego Pucharu Narodów z udziałem Włoch, Wielkiej Brytanii i Słowenii, który 6-8 listopada zostanie rozegrany w Sosnowcu.

Kolejne zawody tego cyklu odbędą się w grudniu na Węgrzech i w lutym w Wielkiej Brytanii.

Na sosnowieckim lodowisku rozegrane zostaną MŚ dywizji 1A. 2-8 maja 2026 roku białoczerwoni rywalizować tam będą o awans do elity z Francją, Kazachstanem, które spadły z najwyższej grupy, Ukrainą, Japonią i Litwą, która awansowała z niższej dywizji.

Pekka Tirkkonen

ni rywalizować tam będą o awans do elity z Francją, Kazachstanem, które spadły z najwyższej grupy, Ukrainą, Japonią i Litwą, która awansowała z niższej dywizji.

W kwietniu 2025 roku polskiej drużynie nie udało się powrót do grona najlepszych ekip globu. Polacy zaczęli turniej w rumuńskim Sfantu Gheorghe od wygranych z Rumunią 4:1 i Japonią 2:1, potem przegrali z Włochami i Ukrainą po 1:4, a na koniec ulegli Wielkiej Brytanii 0:3, zajmując piątą, przedostatnie miejsce w zawodach.

W maju 2024 roku białoczerwoni zagraли po 22-letniej przerwie w MŚ elity. Jedyne punkty w Ostrawie wywalczyli z Łotyszami (4:5 po dogrywce), a później przegrali wszystkie inne spotkania w regulaminowym czasie i spadli z najwyższego szczebla.

PAP/RED.

KARABACH NA RAZIE LEPSZY OD BARCELONY

PIŁKA NOŻNA Barcelona przegrała z Paris Saint-Germain 1:2 w 2. kolejce piłkarskiej Ligi Mistrzów. Drugie zwycięstwo odniósł Karabach Agdam, który 2:0 pokonał FC Kopenhagę.

Mecz z PSG w pierwszym składzie Barcelony rozpoczął Wojciech Szczęsny, natomiast Robert Lewandowski usiadł na ławce rezerwowych. Pierwszą groźną okazję stworzyła Duma Katalonii. Lamine Yamal posłał długie, prostopadłe podanie do Ferrana Torresa, który miał przed sobą pustą bramkę, ale w ostatniej chwili jego strzał zablokował Ukraińiec Illa Zabarny.

W 19. min Anglik Marcus Rashford podał w pole karne do Torresa, który pokonał bramkarza PSG Lucasa Chevaliera. Później Szczęsny dobrze zachował się, gdy wypiastkował piłkę po dośrodkowaniu Marokańczyka Achrafa Hakimiego. Portugalczyk Nuno Mendes w 39. min przedarł się lewą stroną i podał do Senny'ego Mayulu, któ-

ry wyrównał na 1:1. Błąd w tej sytuacji popełnił obrońca Barcelony Paul Cubarsi, który potknął się i nie upilnował 19-letniego Francuza.

Pod koniec pierwszej połowy Bradley Barcola przedarł się w pole karne, ale Szczęsny wyszedł z bramki i Francuz strzelił nad poprzeczką. Po przerwie Barcola w podobnej sytuacji strzelił wprost wpolskiego bramkarza.

Barcelona w 64. min nie wykorzystała doskonałej okazji. Dani Olmo oddał strzał z bliska. Piłka zmierzała do bramki, lecz Hakimi ofiarnie ją zablokował. Następnie Chevalier obronił uderzenie Rashforda z dystansu.

Lewandowski pojawił się na boisku w 72. min, zmieniając Rashforda. PSG przeważało pod koniec meczu. Szczęsny miał szczęście, gdy Koreańczyk

Kang-In Lee trafił w słupkę. Jednak w 90. min Hakimi z prawego skrzydła dośrodkował do Portugalczyka Gonçala Ramosa, który strzelił gola na 2:1.

Ten mecz był wyjątkowy dla trenera PSG Luisa Enrique, który w latach 2014-2017 prowadził Barcelonę i triumfował z nią w Lidze Mistrzów.

W pierwszej kolejce Karabach na Estadio da Luz sensacyjnie wygrał z Benficą Lizbona 3:2. Po tym meczu zwolniony został trener Bruno Lage. Zastąpił go Jose Mourinho.

W środę Karabach od 28. minuty prowadził z FC Kopenhagą po голу Abdellaha Zoubira. Pod koniec drugiej połowy precyzyjnym strzałem z dystansu na 2:0 podwyższył Emmanuel Addai. Kochalski zachował czyste konto i zanotował kilka dobrych interwencji. Karabach jako jedna

z sześciu drużyn ma 6 pkt po dwóch kolejkach LM.

Borussia Dortmund na Signal Iduna Park wygrała z Athletic Bilbao 4:1. Pierwszego gola strzelił Szwed Daniel Svensson. Autorem kolejnych bramek dla BVB byli Anglik Carney Chukwuemeka, Gwinejczyk Serhou Guirassy i Julian Brandt. Rozmiary porażki baskijskiego klubu zmniejszył Gorka Guruzeta. Głównym sędzią tego spotkania był Szymon Marciniak, na liniach pomagali mu Tomasz Listkiewicz i Adam Kupsik, a rolę arbitra technicznego pełnił Wojciech Myć.

Arsenal na Emirates Stadium wygrał z Olympiakosem Pireus 2:0. Bramki dla Kanonierów zdobyli Brazylijczyk Gabriel Martinelli i Bukayo Saka.

Piłkarze Newcastle United rozgromili na wyjeździe belgijski Royale Union

Saint-Gilloise 4:0. Pierwszego gola strzelił Nick Woltemade. Później dwa trafienia z rzutów karnych zanotował Anthony Gordon, a czwartą bramkę dla The Magpies zdobył Harvey Barnes.

Zwycięstwo Napoli nad Sportingiem Lizbona (2:1) w dużej mierze było możliwe dzięki współpracy Kevin de Bruyne i Rasmusa Hojlunda. Belg asystował, a Duńczyk strzelił dwa gole. Portugalski klub odpowiedział trafieniem Kolumbijczyka Luisa Suareza z rzutu karnego.

Manchester City stracił punkty w Monako. Do przerwy The Citizens prowadzili z AS Monaco 2:1 po

dwóch golach Erlinga Haaland. W 90. min Anglik Eric Dier, wykorzystując rzut karny, doprowadził do remisu 2:2.

Remisami zakończyły się również starcia Bayernu Leverkusen z PSV Eindhoven (1:1) i Villarrealu z Juventusem Turyn (2:2).

Po dwóch kolejkach zasadniczej fazy LM liderem jest Bayern Monachium, który odniósł dwa zwycięstwa i ma najlepszy bilans bramkowy 8-2. Za Bawarczykami plasują się Real Madryt, PSG, Inter Mediolan, Arsenal i Karabach. Mecze 3. kolejki LM zostaną rozegrane 21-22 października.

PAP/RED.

NOWY PORTAL

WWW.MOTOFURY.PL
SPRZEDAŻ | KUPNO | WYNAJEM

Do końca października
dodaj ogłoszenie

BEZPŁATNIE!

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

3			1					8
		8	3	4	6	2		
		4	2	5		9		
		9				6	5	
4	1			2		8	3	9
6		5			4		7	
		2				3	9	
								5
	9	3	4		1			

908

		5	6		1		7	
8					9			
7		6			4		3	
			5		7	2	6	
3			4					
6			1			3		
	9					6		8
					6			
4					3	1		

909

2				3				
3								8
	4		7	2	5			
7	3		8			6	9	
		9						2
1		8						4
	7	2		8		4		3
			2		1		5	6
4							2	

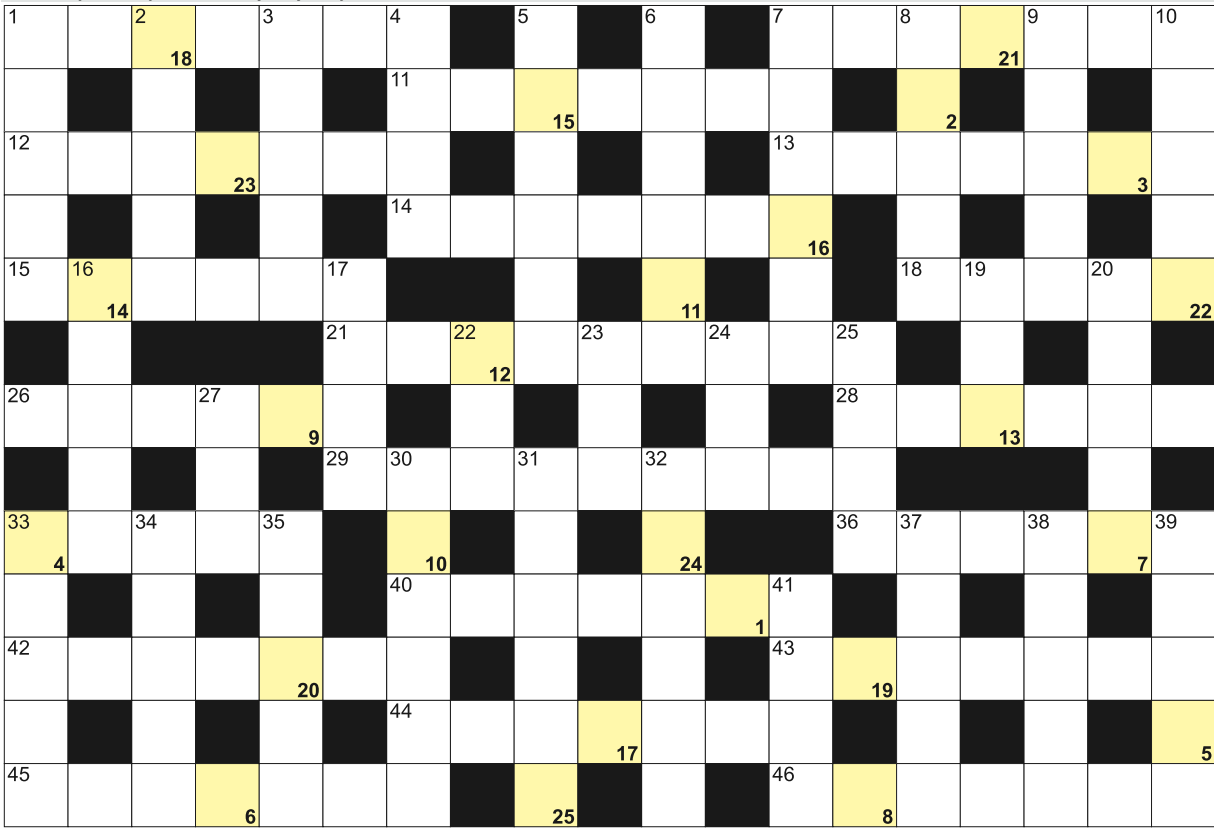
910

Znajdź 10 różnic

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

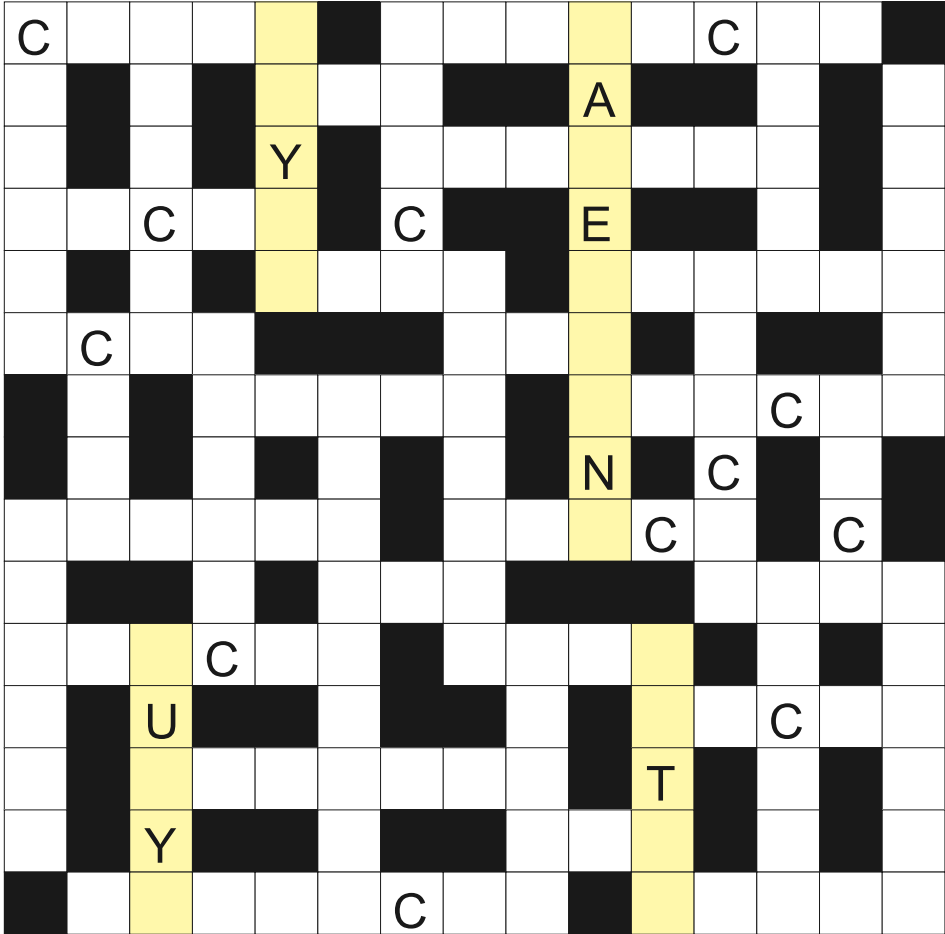
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 25 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) kolidują na drodze; 7) do przewożenia dziecka w samochodzie; 11) kwalifikacyjna lub telefoniczna; 12) inaczej o fotografiach; 13) miasto Antoniego Piechniczka; 14) leśne zwierzęta z porożami; 15) zawodowo ocenia filmy i spektakle; 18) inaczej rocznik, kronika; 21) zakład do malowania aut; 26) kraj ze stolicą w Belmopan; 28) stary, zepsuty lub zniszczony przedmiot; 29) potocznie o rowerze; 33) argentyński taniec towarzyski; 36) pierwiastek Am; 40) żywiczna powłoka obrazu; 42) konie szachowe inaczej; 43) harmonijka ustna; 44) kąpielowny wisi w łazience; 45) amerykański stan z Phoenix; 46) największa wyspa na Galapagos. **PIONOWO:** 1) pojazd dla niemowlaka; 2) duże kromki chleba; 3) naprawiane przez dekarzy; 4) Niemcy, Wietnam lub Brazylia; 5) zastępują pasek przy spodniach; 6) Ferenc, napisał "Chłopców z Placu Broni"; 7) mężczyźni potocznie; 8) miejsce akcji "Iliady" Homera; 9) największa wyspa Filipin; 10) opowiedziany żart, dowcip; 16) Wisła, Bug lub Odra; 17) spoiwo do kartek i tapet; 19) numer identyfikacji podatkowej; 20) stolica Grecji; 22) paskowy na towarze w sklepie; 23) Umberto, autor "Wahadła Foucaulta"; 24) rzeka w Kairze; 25) płynie w Kyrdzali; 27) bank z lwem w logo; 30) Seroczyńska, była polska łyżwiarka; 31) największe jezioro na Białorusi; 32) przegroda między pokojami; 33) samochód od Elona Muska; 34) Osaka, japońska tenisistka; 35) wodne z rybkami na ogródku; 37) Linette, polska tenisistka; 38) Zellweger, amerykańska aktorka; 39) przepływa przez Świeradów-Zdrój; 41) z jabłek i pomarańczy do picia.

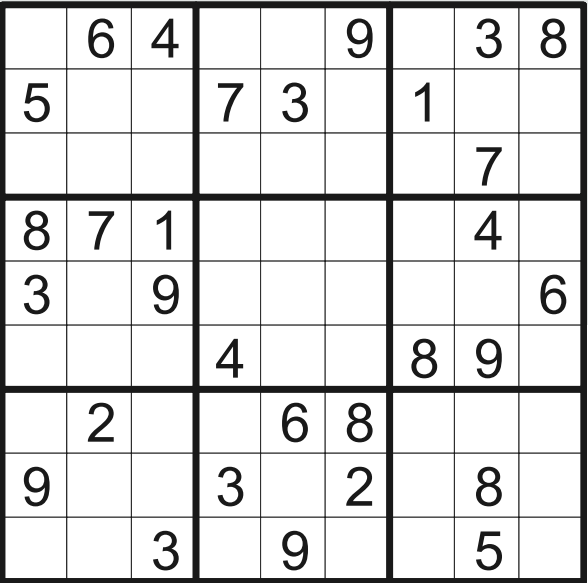
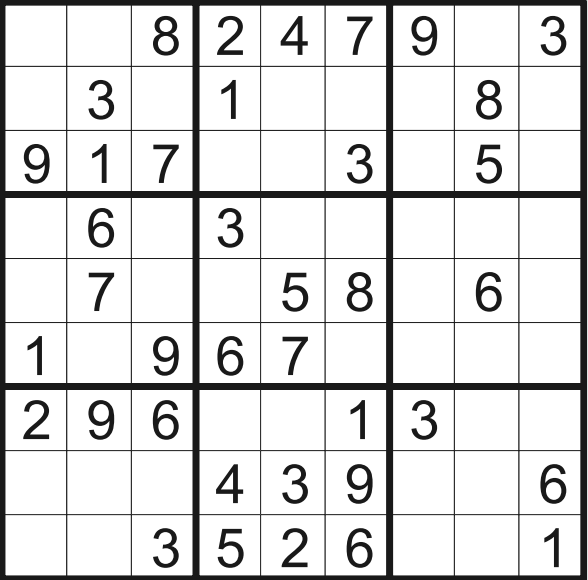
JOLKA z HASŁEM

Kolorowe bloki poniżej czytane od lewej, utworzą rozwiązanie:

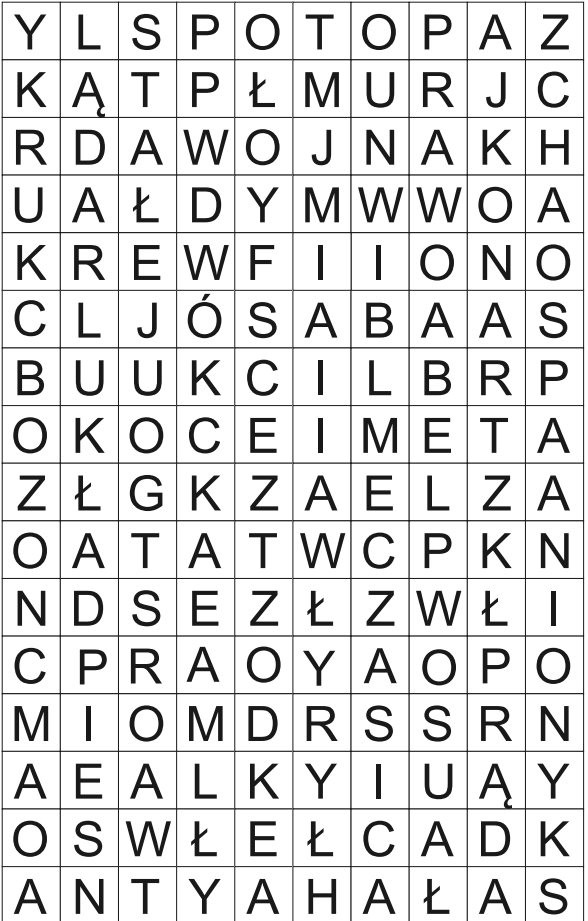

Ujawniliśmy spółgłoski "C". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych bloków, z literami pomocniczymi - czytanych od lewej.

Walia dla Walijszczyka; tasiemnica, trawa morska; żołnierz przed przysięgą; zmysł w uszach; Sn dla chemika; przepływa przez Chocim; stolica Włoch; komponent, część maszyny; inaczej niedokrwistość; renifer tundrowy krócej; stolica państwa Niue; czeska marka ciągnika; czasowe zajęcie terenu innego państwa; biblijny statek Noego; Pani oftalmolog; wyznawca judaizmu potocznie; rodzinne miasto Roberta Gonery; ogony komet; London, napisał powieść "Biały kiel"; inaczej duch, widmo; głęboka chińska patelnia; i sernik, i makowiec; ... King Cole, były słynny jazzman; można je kupić na giełdzie; kolczasty sukulenty z pustyni; wciągnięcie powietrza do płuc; walc, tango lub rumba; ... Rock, stolica stanu Arkansas w USA; danie koreańskie z kiszonych warzyw; kwaśna przyprawa do galarety; pierwiastek Li; hamulec postojowy w aucie; bogini, małżonka Ozyrysa; waluta Zambii; głośne brawa, oklaski na stojąco; zespół nadpobudliwości w skrócie; walczyli nimi rycerze.

WYKREŚLANKA: znajdź 24 wyrazy związanych z fizyką. Wykreśl je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: teoria, materia, zjawisko, masa, czas, model, chaos, gazy, siła, ruch, prawo, fale, ciepło, pole, prąd, układ, stałe, ciała, zasady, analiza, kwark, bozon, wzory, pomiar.

3 - 9 października 2025

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEM Y, ZE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

20:35
POLSAT**Znachor**

Obyczajowy, Polska, 2023

Szanowany chirurg profesor Rafał Wilczur jest u szczytu kariery medycznej, gdy niespodziewanie opuszcza go żona, zabierając ze sobą ukochaną córką, Marysię. Gdy pogrążony w rozpacz po stracie rodziny trafia do podejrzanej dzielnicy Warszawy, główny bohater zostaje napadnięty i dotkliwie pobity. Pada ofiarą rabunku i w wyniku urazów głowy traci pamięć. Uznany za zmarłego, odtąd żyje jak włóczęga. Piętnaście lat później zapomniany i biedny pojawia się na prowincji. Nie będąc świadomy swojej prawdziwej tożsamości, posługuje się fikcyjnym nazwiskiem Antoni Kosiba.

Piątek

02:30**TVP**
KULTURA**Ronin**

Sensacyjny, USA, 1998

Na zlecenie tajemniczego mocodawcy, który chce zachować anonimowość, irlandzka bojownicza Deirdre werbuje w Paryżu pięciu mężczyzn, którzy mają wykraść ręk Rosjan doskonale strzeżoną walizkę. Wśród nich jest Amerykanin Sam - były agent CIA, kierowca Larry, angielski fachowiec od broni Spence, pochodzący z bloku wschodniego Gregor - spec od urządzeń elektronicznych oraz francuski koordynator Vincent. Deirdre jest odtąd łączniczką między nimi a zleceniodawcą. Po pierwszej konfrontacji z przeciwnikiem, którą Spence przypłaca życiem, Sam przejmie dowodzenie grupą.

Sobota

00:05**POLSAT****Piąty element**

SF, sensacyjny, Francja, Wielka Brytania, 1997

Nowy Jork w 2259 roku - Ziemi grozi totalne zniszczenie. Cała nadzieja w pewnym wyjątkowo niesfornym nowojorskim taksówkarzu. Były komandos, Korben Dallas przywykł do wypełniania misji specjalnych, bo klienci jego taksówki często mają co najmniej dziwne potrzeby. Ale nigdy nie podejrzewał, że będzie musiał ratować życie całego globu. A Nasza planeta stoi w obliczu zagłady, bo została zaatakowana przez kosmicznych najeźdźców, którym przewodzi dziwny osobnik Zorg. Inwazję z kosmosu może powstrzymać jedynie Piąty Element - tajemnicza substancja, ukryta w nieznanym miejscu.

Niedziela

22:30**TVP 1****Listy do Julii**

Komedia romantyczna, USA, 2010

Sophie pracuje dla magazynu „The New Yorker”, zajmuje się weryfikowaniem informacji. Wraz z narzeczonym, Victorem, wybiera się właśnie w przedślubną podróż do Weroni, miasta zakochanych. Sophie jest zachwycona, żyje legendą bohaterów dramatu Szekspira, Romea i Julii. Przyłącza się do grupy wolontariuszek, tzw. sekretarek Julii, odpowiadających na listy przesyłane na adres jej domu w Weronie. Sophie przypadkowo trafia na list Claire Smith z 1957 roku, który do tej pory nie doczekał się odpowiedzi i postanawia zająć się tą sprawą. **INNE DATY EMISJI: WTOREK, 01:50**

Poniedziałek

20:35
POLSAT**Znachor**

Obyczajowy, Polska, 2023

Szanowany chirurg profesor Rafał Wilczur jest u szczytu kariery medycznej, gdy niespodziewanie opuszcza go żona, zabierając ze sobą ukochaną córką, Marysię. Gdy pogrążony w rozpacz po stracie rodziny trafia do podejrzanej dzielnicy Warszawy, główny bohater zostaje napadnięty i dotkliwie pobity. Pada ofiarą rabunku i w wyniku urazów głowy traci pamięć. Uznany za zmarłego, odtąd żyje jak włóczęga. Piętnaście lat później zapomniany i biedny pojawia się na prowincji. Nie będąc świadomy swojej prawdziwej tożsamości, posługuje się fikcyjnym nazwiskiem Antoni Kosiba.

Wtorek

22:25**POLSAT****Wróg publiczny**

Sensacyjny, USA, 1998

Młody, dobrze zapowiadający się, waszyngtoński prawnik Robert Clayton Dean przypadkowo i bezwiednie wchodzi w posiadanie kasety video, na której zarejestrowane zostało zabójstwo kongresmana Stanów Zjednoczonych, który sprzeciwiał się wprowadzeniu nowego prawa umózwliwiającego nieskrepowaną inwigilację obywateli. Z nagrania wynika, że w zbrodni brał udział urzędnik Agencji Bezpieczeństwa Narodowego - NSA Thomas Brian Reynolds. Zdania na dzień życia Deana zmienia się diametralnie - nieoczekiwanie traci pracę, jego karty kredytowe przestają mieć pokrycie, a agencji NSA depczą mu po piętach...

Środa

01:10**TVP 1****Prawnik z Lincolna**

Fabularny, USA, 2011

Mick Haller, nietuzinkowy adwokat prowadzący praktykę w Los Angeles, dla którego miejscem pracy jest nie kancelaria adwokacka, lecz limuzyna marki Lincoln z szoferem. Haller specjalizuje się w obronie przestępców małego i średniego kalibru, także tych, którzy trafili na listę podejrzanych przypadkowo. Pewnego razu przyjdzie mu jednak bronić chłopaka z bardzo bogatego domu, Louisa Rouleta, oskarżonego o brutalne pobicie dziewczyny do towarzystwa. Szybko uświadamia sobie, że ten klient ma znacznie więcej na sumieniu niż to się z pozoru wydaje. **INNE DATY EMISJI: WTOREK, 21:05**

Czwartek

22:05**TV PULS****Gliniarz z Beverly Hills**

Komedia, USA, 1984

Axel Foley (Eddie Murphy) pracuje jako policjant w Detroit. Mężczyzna postanawia udać się do Beverly Hills, aby wyjaśnić sprawę śmierci swojego przyjaciela, Mikeya (James Russa). Odkrywa, że Mikey za dużo wiedział o nielegalnych interesach swojego pracodawcy, Victora Maitlanda (Steven Berkoff). Atmosfera wokół Foley'a zaczyna się zagęszczać a jego obecność w mieście zaczyna niektórym coraz bardziej przeszkadzać. Detektyw postanawia jednak na własną rękę kontynuować śledztwo.

PIĄTEK • 3 października

TVP 1

05:25 Wichrowe wzgórze - serial
06:10 Akacja 38 - serial, 2017
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.
08:00 Serwis Info; Pogoda Info
08:20 Okrasa tamie przepisy - magazyn kulinarny
09:00 Ranczo - serial obycz., 2013
10:00 Komisarz Alex - serial krym.
11:00 Ojciec Mateusz - serial
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja

TVP 2

04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy, Polska, 2023
05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2021
06:20 Anna Dymna - magazyn kulinarny
06:55 Dla niesłyszanych - rozmowa
06:55 Barwyszczenia - serial obycz., Turcja, 2022
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
12:25 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023
15:50 Eko na serio - felieton

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarny - rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - program poranny
11:40 Kuchenne rewolucje - dzisiaj zostajemy zaproszeni do restauracji Sakartvelo w miejscowości Zakręt.
13:55 The Floor - teleturniej
14:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
17:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny

POLSAT

06:00 Nowy Dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny - rozrywkowy
11:30 Gliniarze - Dwójka uzbrojonych przestępców kradnie prawie milion złotych i bierze młodą kobietę jako zakładniczkę...
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - Piotr jest właścicielem firmy, produkującej ekologiczne soki owocowe. Pewnego dnia, gdy 45-latek wraca do domu, jego żona znajduje w łóżku damskie stringi i oskarża męża o zdradę. Szybko okazuje się, że...

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
06:40 Tamte lata, tamte dni
07:20 Podróż z historią - U Tatarów - dok., Polska, 2015. Odwiedziny u polskich Tatarów, mieszkających do dzisiaj na Podlasiu.
08:00 Ktorędy po sztukę - Mariela Scafati
08:25 Wsteczny bieg - film TVP, 1978. Dom pięciosce obowej rodziny czeka rozbiórka z powodu rozbudowy miasta...
09:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina
15:00 Człowiek z Zachodu - western, USA, 1958
16:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
10:00 Zaklinaczka duchów - Melinda spotyka mężczyznę, który podaje się za medium. Kobieta jest do niego sceptycznie nastawiona i uważa, że może być oszustem, jednak okazuje się, że może jej pomóc w rozwiązaniu pewnej sprawy.
10:55 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:50 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - 16-letnia Kaja - podczas nocnej włóczki po mieście ze znajomymi - niszczy zaparkowany przy chodniku luksusowy samochód. Auto należy do miejscowego gangstera...

TVN 7

05:30 Szkoła - Mateusz Wosiak z 2c gimnazjum ucieka z domu, przed znącającym się nad nim ojcem. Chłopak zamieszkuje w pustostanie...
08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:25 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:55 Detektywi - Policja zatrzymuje 40-latkę w związku z zabójstwem jego żony.
14:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy
15:55 Sąd rodzinny - program sądowy
16:55 Sekrety życia - serial paradokumentalny
17:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 P.S. Kocham cię - obycz., USA, 2007

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok.
10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:55 Ktoś tu kłamie? - serial paradok.
16:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok.
20:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy
22:05 Dziedzictwo Bourne'a - sens., USA, Japonia, 2012
00:55 STOP Drogówka - serial policyjny
01:55 Hardkorowy lombard - paradokument
02:55 Śmierć na 1000 sposobów
03:25 Lubię disco!
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Zaraz wracam - serial, 2025
21:10 Komisarz Alex - serial krym.
22:10 Sekielski wieczór w porę - talk-show
23:15 Vabank - kom. sens., Polska, 1981
01:05 Wykrzywacz kłamstw - magazyn
01:30 Drellich - serial, 2025
02:30 Rocky 5 - fab., USA, 1990

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwyszczenia - serial obycz., 2025
20:45 Postaw na milion - teleturniej
21:45 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
22:45 To jest grane - magazyn muzyczny
23:25 James Bond - żyje się tylko dwa razy - sens., Wik. Bryt., 1967
01:30 Morderstwa w Arbois - film kryminalny, Franc., 2024
03:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2015

20:00 Gra fortuny - kom. sens., USA, Wik. Bryt., Chiny, Indonezja, Turcja, 2022. As wywiadu Orson Fortune werbuje największego gwiazdora Hollywood, by pomógł im udaremnić transakcję sprzedaży supernowoczesnej broni...
22:30 Top Gun - przyg., USA, 1986
00:50 Kuba Wojewódzki - talk-show
02:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarny - rozrywkowy
02:50 Aleksandra Mirosław. W drodze do Paryża, 2024 - dokument
03:20 Szpital św. Anny - program obyczajowy
04:10 Uwaga! - program interw.
04:25 Łowcy staroci

17:00 Gliniarze - paradokument
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:55 Twoja Twarz Brzmi
22:05 Krew - serial obyczajowy
23:05 Król Skorpion - sens., USA, Niemcy, Belgia, 2002
01:00 Czarny telefon - sens., USA, 2022
03:25 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

22:35 Zdradca - dramat biograf., Brazylia, Niemcy, Włochy, Franc., 2019. Historia Tommaso Buscetty, bossa, który zlał omerę, czyli mafijną zmwę milczącą. Doprowadził do skazania 362 przywódców przestępczej organizacji.
01:15 Profesor Zazul - SF, krótkometrażowy, Polska, 1965
01:55 Noc krótkich filmów - To nie będzie film festiwalowy - Rozwiązanie - Ludzie widzą jak iście
02:30 Kino nocne - Ronin - sens., USA, 1998
04:40 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
05:20 Teledysk

15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Murarz: Na granicy spisku - akcja, USA, 2024
22:10 Olimp w ogniu - akcja, USA, 2013. Biały Dom zostaje zaatakowany przez koreańskich terrorystów. Prezydent i jego najbliżsi zostają zakładnikami.
00:25 Uniwersalny żołnierz: Regeneracja - akcja, Kan., 2009
02:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:25 Dyżur - serial medyczny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

22:40 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show
23:40 Kod Merkurja - sens., USA, 1998. Przełożenie zlecają agentowi Artowi Jeffriesowi pozornie łatwe zadanie. Jeffries ma przeprowadzić śledztwo w sprawie zniknięcia dzie więciolletniego chłopca, którego rodzice zostali zamordowani.
02:00 Hotel Paradise - reality show
02:50 Osadzone. Blok F - program obyczajowy
03:15 S05 Ekipy w akcji - program
04:05 Fachowcy - program paradokumentalny
04:40 Druga strona medalu - talk-show

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień 09:45 Jestem mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Obyś był zimny albo gorący
11:25 Głos Polski
11:35 Natura et Homo
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Głosserca
13:05 10 obrazów z życia Prymasa
13:30 Msza św.
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mości w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Natura
16:40 Obiektywnie
16:40 Katolicy a tożsamość Europy
17:00 Powołani
17:30 Łączy Nas Historia
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte Młodych
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek
20:50 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt
21:50 Inf. dnia
22:00 Z Ewangelią w Krainie Rajskiego Ptaka

SOBOTA • 4 października

TVP 1

04:50 Tarapaty - film familijny, 2017
06:20 Balans bieli - magazyn
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
08:55 Ranczo - serial obycz., Polska, 2015
09:55 Komisarz Alex - serial krym.
10:50 Ojciec Mateusz - serial krym.
11:50 Gwiazdy w południe - Angelika i sułtan - przyg., Franc., 1968
13:40 dok.
14:25 Okrasa tamie przepisy - magazyn kulinarny
15:00 Rolnik szuka żony - reality show
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja

TVP 2

05:10 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025
06:25 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2025
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny
11:35 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny
12:10 Postaw na milion - teleturniej
13:05 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. O pole 2026 - widowisko muzyczne
16:20 Na dobre i na złe - serial

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - 16-letnia Teresa mieszka w podwarszawskim miasteczku. Chodzi do ogólniaka, w którym katecheta jest jej mama...
06:45 Kobieta na krańcu świata - Grenlandia to największa wyspa świata, niemal w całości pokryta lodem. Choć jest ponad 6 razy większa od Polski, żyje na niej zaledwie 56 tys. osób
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obycz., Polska
13:25 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
15:10 Historia Kopciuszka - kom., USA, Kan., 2004
17:20 Unboxing - Wielkie Otwarcie 2

POLSAT

06:00 Nowy Dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
10:55 Ewa gotuje - program kulinarny
11:25 Awantura o kasę - teleturniej
12:40 Mała syrenka - obycz., USA, 2023
15:35 Queen of Poland - reality show
16:30 Randka w ciemno - reality show
17:30 Awantura o kasę - teleturniej
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gułaj
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:55 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni. Nad mętną rzeką

TVP Kultura

06:00 Niech żyje taniec - fab., USA, 1950. Druga wojna światowa, Londyn. W ramach rozrywki przed alianckimi żołnierzami występują tancerze: Kitty McNeil i Donald Elwood. Dochodzi między nimi któregoś dnia do nieporozumienia...
08:00 Informacje kulturalne
08:30 Dokument tygodnia - Rosa Bonheur, portrecistka natury - dok., Franc., 2021
09:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina
15:00 Jerzy Zalszupin - reportaż
15:30 Tamte lata, tamte dni - Włodek Pawlik - magazyn
16:05 Błękitny pokój - film TVP, 1965
16:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - Ojciec, a zarazem trener młodej bokserki ginie w napadzie. Jenny rozpoczyna prywatne śledztwo, a Semir i Alex odkrywają prawdziwe motywy drugościonej zbrodni.
09:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Grzesiek i Czarek, korzystając z wyjazdu swoich żon, urządzają sobie kilka dni „męskiej wolności” jak kiedyś. Jakie jest ich zdziwienie, gdy rano okazuje się, że po zakrapianej nocy, kompletnie tego nie pamiętając, dokonują zakupu łodzi motorowej.

TVN 7

05:25 Szkoła - Licealista Wojtek Zaniewicz jest bardzo zakochany w swojej dziewczynie i zamierza się jej oświadczyć. Chłopak zaczyna mieć jednak wątpliwości...
06:15 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:15 New Looney Tunes II - animacja
07:45 New Looney Tunes III - animacja
08:00 Wnuki dla początkujących - film rodzinny, Niemcy, 2020
10:15 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:20 Mówię Wam - talk-show
12:30 Top Model - reality show
13:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:00 Detektywi - Nieznany sprawca porwał 36-letnią nauczycielkę i wytałował jej na twarzy wulgarny napis...

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show
07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
11:05 Jesteśmy Dla Dzieci - program edukacyjny
11:30 Miodowe Lata - serial komediowy
12:55 Linia ryzyka - sensacyjny, USA, 2007
14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy
02:05 STOP Drogówka - najciekawsze interwencje patroli policji drogowej
03:10 Interwencja - magazyn reporterów
03:25 Lubie disco!
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Pan Mama - serial komediowy, 2025
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:25 Profilerka Jastrzę - serial, 2025
21:25 Hit na sobotę - Różyczka - dram., Polska, 2011
23:35 Strażnik - sens., USA, 2006
01:25 Sprawdzamy - magazyn
01:50 Yesterday - obycz., Polska, 1984
03:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
04:20 Sekielski wieczorową porą - talk-show

17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Słowo na niedzielę
19:00 Informacje kulturalne
19:25 Rodzinka.pl - serial kom.
20:30 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
23:05 Wielkie wesela - kom., USA, 2013. Na organizowany z wielką pompą ślub przyjeżdża biologiczna matka pana młodego, która nie widziała syna kilkanaście lat...
00:50 Zawsze zostaje ślad - fab., Niemcy, 2017
02:30 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2015
03:15 Rodzinka.pl - serial kom.

17:55 Ugotowani - magazyn
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:35 Rapid Speedway Grand Prix
19:40 Pogoda
19:45 Afryka Express
21:40 Back to Black: Historia Amy Winehouse - obycz., Wlk. Bryt., USA, Franc., 2024
00:10 Small World - sens., Polska, 2021
02:35 Szpital św. Anny - program obyczajowy
03:25 Co za kabaret!
04:15 Uwaga! - program interwencyjny
04:30 Celnicy kontra przemytnicy - program edukacyjny
04:55 Kto was tak urządził - program poradnikowy

21:35 Bez pamięci - obycz., USA, 2022. Alex Lewis jest doświadczonym zabójcą na zlecenie, znanym z dyskretności precyzji. Będąc u schyłku „kariery”, przyjmuje ostatnie zlecenie, które kieruje go do miasta El Paso w Teksasie, w sam środek tajnej operacji FBI...
00:05 Piąty element - sens., Franc., Wlk. Bryt., 1997. Nowy Jork w 2259 roku. Ludzie nie mają szans w konfrontacji z siłami czystego Zła. Jedyne możliwości ratunku jest znalezienie tajemniczego Piątego Elementu...
02:45 Świat według Kiepskich
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

22:30 Wielka ucieczka - film przyg.-historyczny, USA, 1963. Historia przygotowań do najsłynniejszej w historii masowej ucieczki z niemieckiego obozu jenieckiego podczas drugiej wojny światowej.
01:30 Koniec babiego lata - obycz., Polska, 1974. Babie Lato to nazwa wsi, do której przybywa Józek i jego dziewczyna Misza. Oboje pobyt na łonie natury traktują jako okazję do wypoczynku i odnowienia starych znajomości.
02:35 Człowiek z Zachodu - western, USA, 1958
04:25 Nocny dokument - Rysopis znaleziony po latach - dok., Polska, 2023

20:00 Londyn w ogniu - akcja, USA, Bułgaria, Wlk. Bryt., 2016
22:00 John Wick 4 - akcja, USA, 2023. W poszukiwaniu wolności John Wick będzie musiał stoczyć wymagającą walkę na śmierć i życie w największych metropoliach
01:10 W potrzasku - akcja, USA, 2019. Były agent sił specjalnych powraca do gry, aby uratować swojego syna. Zegar tyka, a najmniejszy błąd może wiele kosztować.
03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

18:00 Anatomia piękna - program rozrywkowy
19:00 Idź na całość - program rozrywkowy
20:00 Harry Potter i Zakon Feniksa - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007. Harry dorasta, jednak nadal traktowany jest jak dziecko. Ministerstwo Magii ze wszystkich sił stara się zdyskredytować pogłoski o powrocie Sam Wiesz Kogo...
23:00 Zabójcza broń IV - sens., USA, 1998
01:40 Oszukak przeznaczenie V - horror, USA, Kan., 2011
03:15 Osadzone. Blok F - program obyczajowy
03:45 Usterka
04:10 Fachowcy - paradokument
04:45 Druga strona medalu

TV Trwam

09:00 Nie opłataj mnie śmierci
10:00 Inf. dnia
10:15 Retrospekcja
10:35 Słowo życia
10:40 Polski Punkt Widzenia
11:00 Ingres ks. abp. Andrzeja Przybylskiego do archikatedry pw. Chrystusa Króla
13:00 Natura Obiektywnie
13:20 Ocalić od zapomnienia
13:30 Msza św.
14:30 Przegląd Tyg.
14:35 Słowo życia
14:40 Św. na każdy dzień
14:45 Jak wygrać małżeństwo?
15:00 Dzielnia niewiasta
15:15 Mateczniki Polskości
15:30 Wierzę w Boga
16:00 Inf. dnia
16:10 Historia PL
17:00 Życie jest piękne
17:30 Przełamując bariery
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 W naszej Rodzinie
19:40 Manna z Nieba
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłąc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia ,

NIEDZIELA • 5 października

TVP 1

05:25 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof.J. Miodka
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej
08:00 Tydzień
08:40 Kariera Nikodema Dymy - serial, 1979
09:50 Pan Mama - serial komediowy, 2025
10:55 Komisarz Alex - serial krym.
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański, Watykan
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Program katolicki
13:05 Natura w Jedyne
14:05 Vabank - kom. sens., Polska, 1981
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda

TVP 2

04:00 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., Polska, 2025
05:50 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, Polska, 2025
06:45 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn
11:35 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
13:35 The Voice Comeback Stage Powered by Orange - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej

TVN

05:20 Uwaga! - program interwencyjny
05:35 Batwheels I - animacja. Buffcownicy balet z Batwing, aby nadać swoim ruchom gracji. Czy uda mu się wykorzystać nowo zdobyte umiejętności...
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:45 Bitwa o gości - program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
12:00 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej
13:10 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
13:50 Afryka Express
15:40 Kogel mogel - kom., Polska, 1988
17:55 Pogromcy Chaosu - program rozrywkowy
19:00 Fakty

POLSAT

08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:10 Pada Shrek - anim., USA, 2007
11:45 Kot w butach: Ostatnie życie - anim., USA, Jap., 2022. Kot w Butach odkrył, że stracił osiem z dziewięciu życ, pozostało mu tylko jedno życie. Na domiar złego, ściga go niepokonany łowca na nągród
14:00 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy
16:15 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
17:30 Awantura o kasę - teleturniej
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny

TVP Kultura

05:50 Atlas polskiego rocka. Koncert z okazji 75 rocznicy urodzin Franciszka Walickiego - 1996
06:55 Rozmowy (nie)wygodne - Magda Umer
07:50 Proszę słonia - Przeprowadzka Dominika - serial animowany, 1969
08:00 Liturgia i nabożeństwa - Liturgia prawosławna z poświęcenia cerkwi w Brukseli
09:00 Niepojęte - Augustyn z Hippony a jedność rozumu i wiary - felieton
09:15 Wydarzenie aktualne - program informacyjny
09:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina
15:05 Ostatnia walka Apacza - western, USA, 1954

TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd oraz naukowe ciekawostki. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
06:50 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:50 Ranczo - serial kom., Polska
13:45 Książę i ja - kom., USA, 2004. Paige jest spokojną studentką. Eddie znany ze swojego hulastycznego trybu życia, nie przypada dziewczynie do gustu przy pierwszym spotkaniu. Jednak z czasem...
15:55 Córka przeczka - kom., USA, Wlk. Bryt., 2004
18:20 Taxi 4 - kom., Franc., 2007

TVN 7

05:20 Szkoła - Oskar Kamiński z licealnej 2c jest zakochany w młodszej o rok Patrycji Bartczak, która jest szkolną prymuską. Nastolatka proponuje mu wspólny start w konkursie wiedzy o Franzu Kafce...
06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie - serial paradokumentalny
07:10 New Looney Tunes III - animacja
07:55 Bella i Sebastian: Nowe pokolenie - przyg., Franc., 2022
10:00 Pogromcy Chaosu - program rozrywkowy
11:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:05 Detektywi - Kobieta prosi detektywów o sprawdzenie, kto pobli jej młodsze go syna...
17:10 Harry Potter i Zakon Feniksa - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej - serial dokumentalny
08:55 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
10:55 Ewa gotuje - program kulinarny
11:55 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy
12:05 Królewskie święta fab. USA, 2018
14:00 Ghost Rider 2 - sens., USA, 2011
16:00 Święteczny domek fab. USA, 2017
17:55 Uroczysko - serial krym.
20:00 Sprawiedliwi. Trójiasto
00:00 STOP Drogówka - najciekawsze interwencje patroli policji drogowej
01:00 Samochody, które podbiły świat
02:55 Interwencja - magazyn reporterów
03:25 Lubie disco!
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

17:35 Daję słowo - Maciej Orłoś - Krystyna Janda - talk-show
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:25 Drellich - serial, 2025
21:25 Rolnik szuka żony - reality show
22:30 Zakochana Jedyńka - Listy do Julii - kom. romant., USA, 2010
00:25 Rolnik szuka żony - dram., Polska, 2011
02:25 Sprawdzamy - magazyn
02:50 Angelika i sułtan - przyg., Franc., 1968
04:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

15:10 Szansa na sukces. O pole 2026 - widowisko muzyczne
16:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
17:15 Harry Wild - serial obycz., Wlk. Bryt., 2022
18:20 Rodzinka.pl - serial komediowy
19:05 Serial fabularny
20:30 Gala wręczenia Nagrody Literackiej NIKE - relacja
21:45 Renata Przemysł na dobre wybierz - widowisko muzyczne
22:50 Szpieg - thriller, szpiegowski, Wlk. Bryt., Niemcy, Franc., 2011
01:10 Kamerydner - serial, 2021
02:05 Wielkie wesela - kom., USA, 2013
03:50 Akacja 38 - serial, 2015

19:30 Sport
19:35 Kronika Speedway Grand Prix
19:40 Pogoda
19:45 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
21:25 Galimatias, czyli kogel mogel II - kom., Pol., 1989
23:30 Gra fortuny - sens., USA, Wlk. Bryt., Chiny, Indonezja, Turcja, 2022
01:50 Superwizjer - magazyn reporterów
02:30 Szpital św. Anny - program obyczajowy
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:25 Celnicy kontra przemytnicy - program edukacyjny
04:55 Kto was tak urządził - program poradnikowy

19:55 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno-rozrywkowy
23:00 Teściowie - serial obyczajowy
23:35 American Pie 2 - kom., USA, 2001. Stojąca na progu dojrzałości grupa młodych przyjaciół dzielnie stara się stawić czoła swojej dorosłej niezależności. Jak wybranej jej serca zareaguje na jej rozrywkowy styl życia?
01:50 Wykolejona - kom., USA, 2015. Amy Schumer zachłuchuje się w temacie swojego nowego artykułu.
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

16:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina
22:30 Gala wręczenia Nagrody Literackiej NIKE
23:50 Noc krótkich filmów - Bestie wokół nas - Wizyta
00:20 Więcej niż fikcja - Jacques Audiard, wielce skromny bohater - dok., Franc., 2022
01:25 Kino nocne - Wielka ucieczka - film przyg.-historyczny, USA, 1963. Historia przygotowań do najsłynniejszej w historii masowej ucieczki z niemieckiego obozu jenieckiego.
04:25 Dziewczyna w fontannie - dok., Włochy, Szwecja, 2021

20:00 Przerwany lot - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2023. W samolot nagle trafia piorun. Kapitan Brodie Torrance przeprowadza ryzykowne i niebezpieczne lądowanie, w wyniku którego udaje mu się uratować pasażerów. Po tym jak kończy się jeden horror, zaczyna się kolejny...
22:05 97 minut do śmierci - przyg., USA, 2022
00:00 Furioza - akcja, Polska, 2021
02:55 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne, gospodarcze i naukowe ciekawostki.
03:55 Dyżur - serial medyczny
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

20:00 Top Gun: Maverick - przyg., USA, 2022. Po ponad 30 latach służby, jeden z najlepszych lotników Marynarki Wojennej, Pete „Maverick”, pracuje jako pilot testowy, który pomimo wybitnych osiągnięć wciąż jest znany ze swej niesubordynacji.
22:50 Gotowi na wszystko. Exterminator - kom., Polska, 2017
01:15 Śmiertelna wyliczanka - kryminał, thriller, USA, 2002
03:25 Osadzone. Blok F - program obyczajowy
03:55 Usterka - program poradnikowy
04:20 Druga strona medalu - talk-show

TV Trwam

09:15 Manna z Nieba
09:25 Przegląd Tyg.
12:15 Papież Polak do Rodaków
12:40 Rzeźbiarz Wielkiego Króla
13:00 Gość Oczekiwany
14:30 Powołanie w powołaniu
15:00 Wieś - to też Polska
16:00 Inf. dnia
16:10 Koncert zyczeń
16:50 Mateczniki Polskości
17:00 Natura et Homo
17:30 Sól ziemi
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Św. na każdy dzień
19:30 Moja katolicka rodzina
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Credo: Włara Kosciola
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Stan Bezp. Państwa
21:55 Św. na każdy dzień
22:00 Mocni Jego mocą
22:45 Jak wygrać małżeństwo?

PONIEDZIAŁEK • 6 października

TVP 1	TVP 2
05:25 Wichrowe wzgórze - serial 06:10 Akacja 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Serwis Info 08:20 Zaraz wracam - serial, 2025 09:00 Ranczo - serial obycz., 2015 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce - Kultowe wyspy Oceanu Indyjskiego - dok., Niemcy, 2025 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reportery - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2021 06:25 Rodzina (nie od) święta - Jak radzić sobie z zazdrością w małżeństwie? - mag. 06:55 Dla niesłyszących - Barwyszczenia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie 11:45 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 12:25 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:30 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 15:50 Eko na serio - felieton 16:00 Koło fortuny - teleturniej

17:20 Pogoda 17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:10 Klan - telenowela TVP 18:45 Akacja 38 - serial, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport; Pogoda 20:30 Melodramat - Teatr Telewizji, 2025 22:30 Postscriptum - dyskusja po spektaklu 23:00 Jednostka 414 - strażniczkę z Naha! Oz - dokument, Franc., 2025 00:10 Balans bielei - magazyn 00:45 Wykrywacz kłamstw - magazyn 01:10 Kamienie na szaniec - dram. wojenny, 2014 03:15 Strażnik - sens., USA, 2006 05:05 Notacje - dokument	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwyszczenia - serial obycz., 2025 19:55 Eko na serio - felieton 20:05 Barwyszczenia - serial obycz., 2025 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial, 2025 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:55 W cieniu śmierci - serial, Fin., 2018 23:55 Nadzwyczajni - dram., Franc., 2019 02:00 Stulecie Winnych - serial, 2021 03:00 Akacja 38 - serial, 2015
---	---

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 The Floor - teleturniej 14:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 The Floor - teleturniej 21:35 Bitwa o gości - program rozrywkowy 22:45 Coś w wodzie - sens., USA, 2024 00:20 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 01:05 Ślepnąc od świateł - miniserial, Polska 02:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 03:20 Szpital św. Anny - program obyczajowy 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:25 Celnicy kontra przemytnicy - program edukacyjny 04:55 Kto was tak urządził - program poradnikowy	20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 The Floor - teleturniej 21:35 Bitwa o gości - program rozrywkowy 22:45 Coś w wodzie - sens., USA, 2024 00:20 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 01:05 Ślepnąc od świateł - miniserial, Polska 02:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 03:20 Szpital św. Anny - program obyczajowy 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:25 Celnicy kontra przemytnicy - program edukacyjny 04:55 Kto was tak urządził - program poradnikowy
--	--

POLSAT
06:00 Nowy Dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Ania z Markiem biorą udział w bankiecie charytatywnym organizowanym przez klienta ich biura Stanisława Jarmulowskiego. Mężczyzna był zamieszany w... 09:30 48H Zaginieni - serial kryminalny 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - serial paradokulentalny 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokulentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokulentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Milionerzy - teleturniej 20:35 Znachor - obycz., Polska, 2023 23:25 Kryzys - sens., Kan., Belgia, 2021. Nastoletni przemytnik narkotyków zostaje aresztowany przez Królewską Kanadyjską Policję Konną 02:00 Sekcja 8 - sens., USA, 2022 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	17:00 Gliniarze - serial paradokulentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Milionerzy - teleturniej 20:35 Znachor - obycz., Polska, 2023 23:25 Kryzys - sens., Kan., Belgia, 2021. Nastoletni przemytnik narkotyków zostaje aresztowany przez Królewską Kanadyjską Policję Konną 02:00 Sekcja 8 - sens., USA, 2022 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje
--	--

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra - magazyn 06:15 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Seweryn - magazyn 06:55 Podróż z historią - W staropolskiej zagrodzie - dok., Polska, 2015 07:35 Parada oszustów - serial, Polska, 1977. Wieści, lata trzydzieste. Maximilian Taadjen kupuje w salonie samochodowym wspaniały model jaguara za niebagatelną sumę 8 tysięcy dolarów, płacąc czekiem, którego w tym samym dniu nie można już zrealizować... 08:45 Piękny był pogrzeb, ludzie płakali - dram., Polska, 1967 09:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina

15:15 Wstęp Wolny - felieton 15:40 Parada oszustów - serial, Polska, 1977 16:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina 22:35 Na wschód od Hollywood - W drogę! - fab., USA, 2021. Film przedstawia irańską rodzinę jadącą do granicy tureckiej, aby przemyścić syna za granicę. 00:20 Kino nocne - Amelia - kom. romant., Franc., 2001 02:40 Jacques Audiard, wielce skromny bohater - dokument, Franc., 2022 03:50 Wojna o prąd - fab., USA, 2017 05:50 Teledyski	15:15 Wstęp Wolny - felieton 15:40 Parada oszustów - serial, Polska, 1977 16:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina 22:35 Na wschód od Hollywood - W drogę! - fab., USA, 2021. Film przedstawia irańską rodzinę jadącą do granicy tureckiej, aby przemyścić syna za granicę. 00:20 Kino nocne - Amelia - kom. romant., Franc., 2001 02:40 Jacques Audiard, wielce skromny bohater - dokument, Franc., 2022 03:50 Wojna o prąd - fab., USA, 2017 05:50 Teledyski
--	--

TV Puls
06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 11:55 Wspaniałe stulecie - serial, biograficzny, dram. histor., Turcja, 2011. Rok 1520, Imperium Osmańskie. Umiera sułtan Selim I, a władzę w Turcji przejmuje jego 26-letni syn Sulejman... 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - Blisko 60-letnia Maria Węclawska prowadzi nuda i ustabilizowane życie przy boku męża Alberta. Wszystko się zmienia, kiedy pewnego dnia mąż oznajmia jej, że... 15:50 Ranczo - serial kom., Polska

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Cash Out - akcja, USA, 2023 21:55 Murarz: Na granicy 00:00 Wyspa tajemnic - thriller, USA, 2010. Teddy Daniels wraz ze swoim nowym partnerem Chuckiem prowadzą śledztwo w sprawie ucieczki ze szpitala psychiatrycznego. Szpital mieści się na wyspie Zatoki Bostońskiej i jest praktycznie niemożliwe, aby się stamtąd wydostać. 02:35 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:50 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:25 Menu na miarę 05:00 Dzielnica strachu - serial	18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Cash Out - akcja, USA, 2023 21:55 Murarz: Na granicy 00:00 Wyspa tajemnic - thriller, USA, 2010. Teddy Daniels wraz ze swoim nowym partnerem Chuckiem prowadzą śledztwo w sprawie ucieczki ze szpitala psychiatrycznego. Szpital mieści się na wyspie Zatoki Bostońskiej i jest praktycznie niemożliwe, aby się stamtąd wydostać. 02:35 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:50 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:25 Menu na miarę 05:00 Dzielnica strachu - serial
--	--

TVN 7
05:30 Szkoła - Uczennica gimnazjum, Kinga Sulma, organizuje konkurs wiedzy o Francji, że by wybrać chłopaka na bal gimnazjalny. Jej faworyt Kuba przegrywa rywalizację z Leszkiem. 08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - Komisarze prowadzą śledztwo w sprawie zabójstwa mężczyzny. Wkrótce policja ustala, że zamordowany handlował narkotykami. 12:55 Detektywi - Detektywów prosi o pomoc kobieta, której 17-letni syn nie wrócił na noc do domu i nie ma z nim żadnego kontaktu. 14:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy 15:55 Sąd rodzinny - program sądowy

16:55 Sekrety życia - serial paradokulentalny 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Niezapomniany - sens., USA, 2017 23:15 8 rzeczy, których nie wiesz o facetach - kom., Polska, 2022 01:20 Mówię Wam - talk-show 02:20 Wrota piekiel - program rozrywkowy 03:10 Osadzone. Blok F - program obyczajowy 03:40 SOS Ekipy w akcji - program 04:30 Druga strona medalu - talk-show	16:55 Sekrety życia - serial paradokulentalny 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Niezapomniany - sens., USA, 2017 23:15 8 rzeczy, których nie wiesz o facetach - kom., Polska, 2022 01:20 Mówię Wam - talk-show 02:20 Wrota piekiel - program rozrywkowy 03:10 Osadzone. Blok F - program obyczajowy 03:40 SOS Ekipy w akcji - program 04:30 Druga strona medalu - talk-show
---	---

TV 4
06:00 Lowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjantki i Policjanci 10:55 Na Ratunek 112 - serial obycz. 11:55 Trudne sprawy - program obycz. 14:55 Ktoś tu kłamie 16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokulentalny 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokulentalny 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:40 Zaności się na burzę - sens., Kan., 2017 00:30 Love Island 01:30 Hardkorowy lombard 02:40 Interwencja - magazyn reporterów 02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:20 Mateczniki Polskości 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy nie dok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Warto być ojcem 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Więzy krwi 13:30 Msza św. 14:30 Historia księży biskupa Czesława Kaczmarka 15:30 Bazylika Bożego Ciała w Krakowie 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadkowie 17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Okcyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widenia 22:00 Z wędką nad wodę 22:30 Cierpliwa ufnosć 23:30 Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska	09:20 Mateczniki Polskości 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy nie dok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Warto być ojcem 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Więzy krwi 13:30 Msza św. 14:30 Historia księży biskupa Czesława Kaczmarka 15:30 Bazylika Bożego Ciała w Krakowie 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadkowie 17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Okcyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widenia 22:00 Z wędką nad wodę 22:30 Cierpliwa ufnosć 23:30 Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska
---	---

WTOREK • 7 października

TVP 1	TVP 2
05:25 Wichrowe wzgórze - serial 06:10 Akacja 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Serwis Info 08:20 Zaraz wracam - serial, 2025 09:00 Ranczo - serial obycz., 2015 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial krym. 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:40 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce - Królestwo mrówek - dok., Franc., 2024 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reportery - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2021 06:25 Polscy prawosławni w sercu Europy - reportaż 06:55 Dla niesłyszących - Barwyszczenia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie 11:45 Rosół polski - magazyn kulinarny 12:25 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 15:50 Eko na serio - felieton 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022

17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:10 Klan - telenowela TVP 18:45 Akacja 38 - serial, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Zaraz wracam - serial, 2025 21:05 Prawnik z Lincolna - fab., USA, 2011 23:15 Miłość ma dwie twarze - kom., USA, 1996 01:25 Wykrywacz kłamstw - magazyn 01:50 Listy do Julii - kom. romant., USA, 2010 03:40 Yesterday - obycz., Polska, 1984	18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwyszczenia - serial obycz., 2025 19:55 Eko na serio - felieton 20:05 Barwyszczenia - serial obycz., 2025 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial, 2025 21:50 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:25 Magazyn Ekspresu Reporterów 23:25 Bilet na księżyc - obycz., Polska, 2013 01:40 Szpieg - thriller, Wlk. Bryt., Niemcy, Franc., 2011 04:00 Adopcje zagraniczne - Światowy skandal - dok., Franc., 2024
--	---

TVN
05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 The Floor - teleturniej 14:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - serial krym. 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska

20:55 The Floor - teleturniej 21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show 22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show 23:45 Superwizjer - magazyn reporterów 00:25 Back to Black: Historia Amy Winehouse - obycz., Wlk. Bryt., USA, Franc., 2024 02:50 Szpital św. Anny - program obyczajowy 03:45 Uwaga! - program interwencyjny 04:00 Łowcy starości - program poradnikowy 04:50 Kto was tak urządził - program poradnikowy 05:15 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada	20:55 The Floor - teleturniej 21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show 22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show 23:45 Superwizjer - magazyn reporterów 00:25 Back to Black: Historia Amy Winehouse - obycz., Wlk. Bryt., USA, Franc., 2024 02:50 Szpital św. Anny - program obyczajowy 03:45 Uwaga! - program interwencyjny 04:00 Łowcy starości - program poradnikowy 04:50 Kto was tak urządził - program poradnikowy 05:15 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada
---	---

POLSAT
06:00 Nowy Dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Do Malanowskiego zgłasza się Renata Pawłowska, która martwi się o swojego brata Zbyszka. Mężczyzna zadzwonił do Klientki błagając o pożyczkę, a potem zniknął... 09:30 48H Zaginieni - serial kryminalny 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:35 Gliniarze - Zostają odnalezione zwłoki, ludzie szcżątki. Mimo usilnych starań, nie udaje się zidentyfikować ofiary, a jedyny trop prowadzi do przebywających w okolicy narkomanów. 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokulentalny 15:40 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów

16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokulentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport; Pogoda 19:55 Milionerzy - teleturniej 20:30 Ninja vs Ninja - program rozrywkowy 22:25 Wróg publiczny - sens., USA, 1998 01:05 Król Skorpion - sens., USA, Niemcy, Belgia, 2002 03:05 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokulentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport; Pogoda 19:55 Milionerzy - teleturniej 20:30 Ninja vs Ninja - program rozrywkowy 22:25 Wróg publiczny - sens., USA, 1998 01:05 Król Skorpion - sens., USA, Niemcy, Belgia, 2002 03:05 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje
--	--

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki - teledyski 06:45 Wydarzenia aktualne 07:20 Tamte lata, tamte dni - Wojciech Malajkat - magazyn 08:00 Podróż z historią - Życ jak Słowianin - dok., Polska, 2015 08:40 Parada oszustów - serial, 1977 09:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina 15:05 Monidlo - film TVP, 1969 15:50 Parada oszustów - serial, 1976. Skromny francuski aptekarz, Renaud, wpada na pomysł, jak zarobić sporo pieniędzy. Pisze listy do dwóch szachowych arcymistrzów 16:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina

22:35 Lekkie obyczaje - Bodo - dram., Polska, 2016 00:35 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina - ogłoszenie wyników I etapu przesłuchań 00:55 Nocny dokument - Eugeniusz Bodo - za winy niepopelnione - dokument, Polska, 1997 02:05 W drogę! - fab., USA
--

ŚRODA • 8 października

TVP 1	TVP 2
05:25 Wichrowe wzgórze - serial 06:10 Akacja 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Rodzina (nie od) święta - Jak radzić sobie z zazdrością w małżeństwie? - magazyn 08:00 Serwis Info 08:20 Zaraz wracam - serial, 2025 09:00 Ranczo - serial obycz., 2015 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:50 Nietoperz - zagadka - dokument, Franc., 2024 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	05:30 M jak miłość - serial, 2021 06:25 Pożyteczni.pl - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie 11:45 Gwiazdorska kuchnia Ani - magazyn kulinarny, 2025 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:30 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 15:50 Eko na serio - felieton 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej

16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress**
17:20 **Pogoda**
17:30 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
18:10 **Klan** - telenowela TVP
18:45 **Akacja 38** - serial, 2017
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport; Pogoda**
20:30 **Zaraz wracam** - serial, 2025
21:10 **Lęk** - fab., Polska, Niemcy, Szwajc., 2023
23:00 **Rocky Balboa** - dram., USA, 2006
00:45 **Wykrywacz kłamstw** - magazyn
01:10 **Prawnik z Lincoln** - fab., USA, 2011
03:20 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
04:20 **Tacy byliśmy** - reportaż

18:50 **Jeden z dziesięciu** - teleturniej
19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
19:55 **Eko na serio** - felieton
20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
20:40 **Przepis dnia**
20:55 **Na dobre i na złe** - serial
21:55 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
22:55 **Peaky Blinders** - serial, Wlk. Bryt., 2014
00:10 **Cafe szczęście** - kom., USA, 2006
01:55 **W cieniu śmierci** - serial, Fin., 2018
02:50 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2015
03:35 **Clint Eastwood - ostatni z wielkich** - dokument, Francja, 2018

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy. Dzisiaj odwiedzimy Bar Agata w Gorzowie Wielkopolskim. 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 The Floor - teleturniej 14:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 **Doradca smaku** - program kulinarny
20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz., Polska
20:55 **The Floor** - teleturniej
21:35 **Top Model** - reality show
23:15 **Wesele** - obycz., Polska, Łódź, 2021. Szczere spojrzenie na współczesny świat, a także dramatyczna podróż w przeszłość, która nikomu nie pozostanie obojętna.
01:55 **Coś w wodzie** - sens., USA, 2024
03:25 **Szpital św. Anny** - program obyczajowy
04:20 **Uwaga!** - program interw.
04:35 **Kto was tak urządził** - program poradnikowy z wielkich - dokument, Francja, 2018
05:05 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy Dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Tym razem klientką Malanowskiego jest młoda piosenkarka Nina Kossak, która dzięki nagraniem w Internecie robi coraz większą karierę. Dziewczyna jest prześladowana przez... 09:30 48H Zaginieni - serial kryminalny 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 **Gliniarze** - serial paradokumentalny
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:25 **Sport**
19:40 **Pogoda**
19:55 **Milionerzy** - teleturniej
20:30 **K2. Jedziemy po bandzie** - program rozrywkowy
22:00 **Komediowa środa - Killer** - kom., Polska, 1997
00:15 **American Pie 2** - kom., USA, 2001
02:40 **Wtorek** - kom., Polska, 2002
04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki 06:55 Tamte lata, tamte dni - Artur Barciś - magazyn 07:30 Winnę tajemnicę - dokument, Polska, 2015 08:10 Co tak naprawdę znaczy istnieć - reportaż 08:50 XIX MKP im. Fryderyka Chopina - wyniki I etapu 09:10 Parada oszustów - serial 10:05 Dziewczyny do wzięcia - film TVP, 1972 11:05 Cudze szczęście - obycz., Polska, 1997 12:50 Buntownicza nie z wyboru - dok., Polska, 2022 14:00 Pogoda - film TVP, 1976 15:40 Profesor na drodze - film TVP, 1973 16:50 Parada oszustów - serial 18:05 Kader Attia - Kultura, inna natura poprawiona 18:30 Informacje kulturalne 18:50 Wszystkie role Stanisława Barei - dok., Polska, 2021

19:45 **Niepojęte** - Platon. Czy wszystko jest takie, jakie się wydaje? - felieton
20:00 **Śmierć Żygiełbojma** - dram., Polska, 2021
21:45 **XIX MKP pianistyczny im. Fryderyka Chopina**
22:45 **Profesor T - Proces** - serial
23:45 **Enter Enea Festival** - koncert, 2021
00:50 **Lekkie obyczaje - Bodo** - dram., Polska, 2016
02:55 **Informacje kulturalne**
03:25 **Mowa ciała, klucz do ludzkich emocji** - dok., Kan.
04:35 **Ludzie wiedzą jak iść** - anim., Polska, 1978
04:40 **Poza biurem** - dram., Polska
05:00 **Film o sztuce...** - anim.
05:10 **Niestety** - anim., Polska, 2004
05:35 **Teledyski**

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Na autostradzie przestępcy napadają na transport nielegalnych imigrantów. Semir próbuje pomóc młodej kobiecie, która uciekła do Niemiec razem ze swoimi dziećmi... 09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 11:55 Wspaniałe stulecie - serial biograficzny, dramat historyczny, Turcja, 2011 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
--

20:00 **Kamdes. Afgańskie piekło** - przyg., USA, 2019. 3 października 2009 roku baza wojskowa Keating, po latach sporadycznych i lekkich starć, staje się celem zmasowanego ataku ze strony talibskich rebeliantów.
22:25 **Zielona strefa** - akcja, USA, 2010. Matt Damon wyrusza na front, aby odkryć jedną z najgroźniejszych broni na świecie - prawdę... Jaki będzie finał tej misji?
00:50 **Wściekłe psy** - thriller, USA, 1992
03:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
04:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
05:00 **Dzielnica strachu** - serial

TVN 7

05:30 Szkoła - Gimnazjalistki Pola i Weronika razem z Tomkiem i Grześkiem zgłosiły się do konkursu programowania. Chłopcy wysmiewają ich umiejętność i dziewczyny chcą wystartować samodzielnie... 08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:55 Detektywi - Detektywi na prośbę klientów poszukują ich córki Róży. 16-latką zniknęła po imprezie, którą zorganizowała w domu podczas nieobecności rodziców. 14:55 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 15:55 Sąd rodzinny - program sądowy 16:55 Sekrety życia - serial paradokumentalny

17:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **Hotel Paradise** - reality show
21:05 **Śmiertelna wylizanka** - sens., USA, 2002. Policja znajduje zwłoki zamordowanej kobiety. Na miejscu zbrodni morderca pozostawił wiele śladów...
23:35 **P.S. Kocham cię** - obycz., USA, 2007
02:10 **Hotel Paradise** - reality show
03:00 **Wrota piekiel** - program rozrywkowy
03:45 **SOS Ekipy w akcji** - program
04:35 **Druga strona medalu** - talk-show

TV 4

06:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Ktoś tu kłamie? 16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi . Trójmiasto 22:40 Dziedzictwo Bourne'a - sens., USA, Jap., 2012 01:25 Love Island . Wyspa miłości 02:25 Hardkorowy lombard 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam
09:30 **Sanktuaria polskie** 09:50 **Sw. na każdy dzień** 10:00 **Audiencja Generalna** Ojca Sw. Leona XIV z Watykanu 11:10 **Mateczniki Polskości** 11:25 **Jestem mamą** 11:40 **Mysiąc Historia** 11:50 **Krótką Historią Zbawienia** 12:00 **Anioł Pański** 12:03 **Inf. dnia** 12:20 **Camino de Vistula** 13:05 **Jezusie, ulituj się nad nami!** 13:30 **Msza św.** 14:30 **Powołanie w powołaniu** 15:00 **Opactwo Heiligenkreuz** 15:50 **Ma się rozumieć** 16:00 **Inf. dnia** 16:10 **Na zdrowie** 16:30 **Ks. Michał Rapacz** 17:00 **Po stronie prawdy** 17:55 **Poczet Wlk. Polaków** 18:00 **Anioł Pański** 18:05 **Inf. dnia** 18:15 **Rozmowy niedok.** 19:25 **Sw. na każdy dzień** 19:30 **Historie animowane z Nowego Testamentu** 20:00 **Inf. dnia** 20:20 **Różaniec** 20:50 **Mysiąc Ojczyzna** 21:00 **Apel Jasnog.** 21:20 **Inf. dnia**

CZWARTEK • 9 października

TVP 1	TVP 2
05:30 Wichrowe wzgórze - serial 06:15 Akacja 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Pelnia Wiary - magazyn 08:00 Serwis Info 08:20 Zaraz wracam - serial, 2025 09:00 Ranczo - serial obycz., 2015 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:40 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedynce - Islandia, królestwo maskonurów - dok., Franc., 2024 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy, Polska, 2023 05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2021 06:20 Operacja zdrowie - magazyn medyczny 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie 11:45 Podróż po jeden uśmiech - rep. 12:25 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:30 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 15:50 Eko na serio - felieton

17:00 **Teleexpress**
17:20 **Pogoda**
17:30 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
18:10 **Klan** - telenowela TVP
18:45 **Akacja 38** - serial, 2017
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport; Pogoda**
20:25 **Półka nożna - mecz towarzyski Polska-Nowa Zelandia**
23:10 **Kaziu, Polska Ci dziękuje** - dokument, Polska, 2006
24:00 **Wykrywacz kłamstw** - magazyn
00:25 **Profilarka Jastrzęb** - serial, 2025
01:25 **Lęk** - fab., Polska, Niemcy, Szwajc., 2023
03:10 **Miłość ma dwie twarze** - komedia, USA, 1996

16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 **Va Banque** - teleturniej
18:50 **Jeden z dziesięciu** - teleturniej
19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
20:45 **Berlin Ku'damm - 56** - serial, Niemcy, 2016
21:55 **Morderstwa w Nimes** - film kryminalny, Franc., 2024
23:30 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
00:10 **Nieobliczalny** - fab., USA, 2020
01:55 **Mała doboszka** - serial sens., Wlk. Bryt., USA, 2018
02:45 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2015

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 The Floor - teleturniej 14:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz.
20:55 **The Floor** - teleturniej
21:35 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
22:45 **Święto ognia** - kom., Polska, 2023. Za sprawą sąsiadki Anastazji i jej bliscy odkrywają siebie na nowo, a przy okazji staną twarzą w twarz z rodzinną tajemnicą, która aż nazbyt długo czekała na rozwiązanie...
00:50 **Skazana** - serial, Polska
02:50 **Ślepnąć od światła** - miniserial, Polska
04:00 **Szpital św. Anny** - program obyczajowy
04:50 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:05 **Jako to jest zrobione** - serial

POLSAT

06:00 Nowy Dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Naczelnik Ochotniczej Straży Pożarnej twierdzi, że ktoś próbuje zrobić je go człowieka w serię podpałen budynków gospodarczych... 09:30 48H Zaginieni - serial kryminalny 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - W jednym z warszawskich domów dochodzi do tragicznych wydarzeń. Zasztytowana została opiekunka, a będące pod jej opieką dzieci znikają w tajemniczych okolicznościach. 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów

16:30 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy
17:00 **Gliniarze** - paradokument
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:15 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:30 **Sport**
19:40 **Pogoda**
19:55 **Milionerzy** - teleturniej
20:30 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
21:40 **Przyjaciółki** - serial obycz.
22:50 **Miłość do kwadratu** - kom., Polska, 2021
01:00 **Trzy kroki od siebie** - obycz., USA, 2019
03:35 **Kabaretowa Ekstraklasa**
04:40 **Disco Gramy**
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki 06:30 Wydarzenie aktualne - program informacyjny 07:05 Tamte lata, tamte dni - Magda Umer - magazyn 07:45 Podróż z historią - Zamek czy lepianka - dylematy średniowiecza - dokument, Polska, 2015 08:30 Parada oszustów - serial, Polska, 1978. Taksówkarz O'Roney zostaje pobity przez gangsterów - wierzyli i leży w szpitalu z nogą w gipsie. Znajduje go dwoje młodych oszustów, którzy oferują mu... 09:50 XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina 14:45 Kapitan Sowa na tropie - serial, Polska, 1965 16:05 W Krainie Urwisów - reportaż

16:50 **XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina**
21:45 **Navajo Joe** - western, USA, 1966
23:30 **Rysa** - dram., Polska, 2008. Podczas rodzinnej uroczystości w mieszkaniu krakowskich Joanny i Jana, jeden z gości podrzuca kasę wideo. Na kasecie...
01:10 **Profesor T - Proces** - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2016
02:10 **Panorama kina polskiego** - Śmierć Żygiełbojma - dram., Polska, 2021
03:50 **Mary Quant. Królowa brytyjskiej mody** - dok., Wlk. Bryt., 2021
05:35 **Teledyski**

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Semir bierze udział w tajnej akcji i zmienia tożsamość. Nieoczekiwanie na autostradzie dochodzi do poważnego wypadku, w wyniku którego policjant traci pamięć i zaczyna wierzyć, że jest niebezpiecznym przestępcą. 09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 11:55 Wspaniałe stulecie - serial, dramat histor., Turcja, 2011 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
--

20:00 **Taxi 5** - kom., Franc., 2018
22:05 **Gliniarz z Beverly Hills** - kom., USA, 1984
00:10 **Operacja Corned Beef** - komedia, Francja, 1991. Kapitan Philippe Boulrier pracuje dla służb wywiadowczych Francji, które walczą z nielegalnym handlem bronią. Agenci postanawiają wykorzystać nieświadomą niczego pracownicę ambasady...
02:20 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
03:05 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
04:05 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TVN 7

05:30 Szkoła - Ela i Daria z licealnej 2c pomagają wolontariuszom Zuzie i Danielowi przy charytatywnej zbiórce ubrań. Dziewczynom bardzo podobają się przyniesione przez uczniów rzeczy. 08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:55 Detektywi - program kryminalny 14:55 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 15:55 Sąd rodzinny - program sądowy 16:55 Sekrety życia - serial paradokumentalny 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show

21:05 **Praktykant** - kom., USA, 2015. 70-letni wdowiec Ben Whittaker postanawia wykorzystać nadarzącą się okazję, aby wrócić do aktywnego go życia, i zatrudnia się jako starszy stażysta w redakcji strony internetowej poświęconej modzie, założonej i prowadzonej przez Jules Ostin.
23:35 **Niezapomniani** - sens., USA, 2017
01:50 **Hotel Paradise** - reality show
02:40 **Wrota piekiel** - program rozrywkowy
03:25 **SOS Ekipy w akcji** - program
04:15 **Druga strona medalu** - talk-show

TV 4

06:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Ktoś tu kłamie? 16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi . Trójmiasto 22:40 Monster Hunter - sens., Niemcy, USA, Jap., Chiny, RPA, Kan., 2021 00:45 Love Island . Wyspa miłości - reality show 02:45 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
--

TV Trwam
09:45 **Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięci Tożsamości** 10:00 **Inf. dnia** 10:15 **Mysiąc Ojczyzna** 10:30 **Msza św.** 12:00 **Anioł Pański** 12:03 **Inf. dnia** 12:20 **Katolicyca tożsamości Europy** 13:05 **Mateczniki Polskości** 13:20 **Przeгляд Tyg. „Niedziela”** 13:30 **Msza św.** 14:35 <

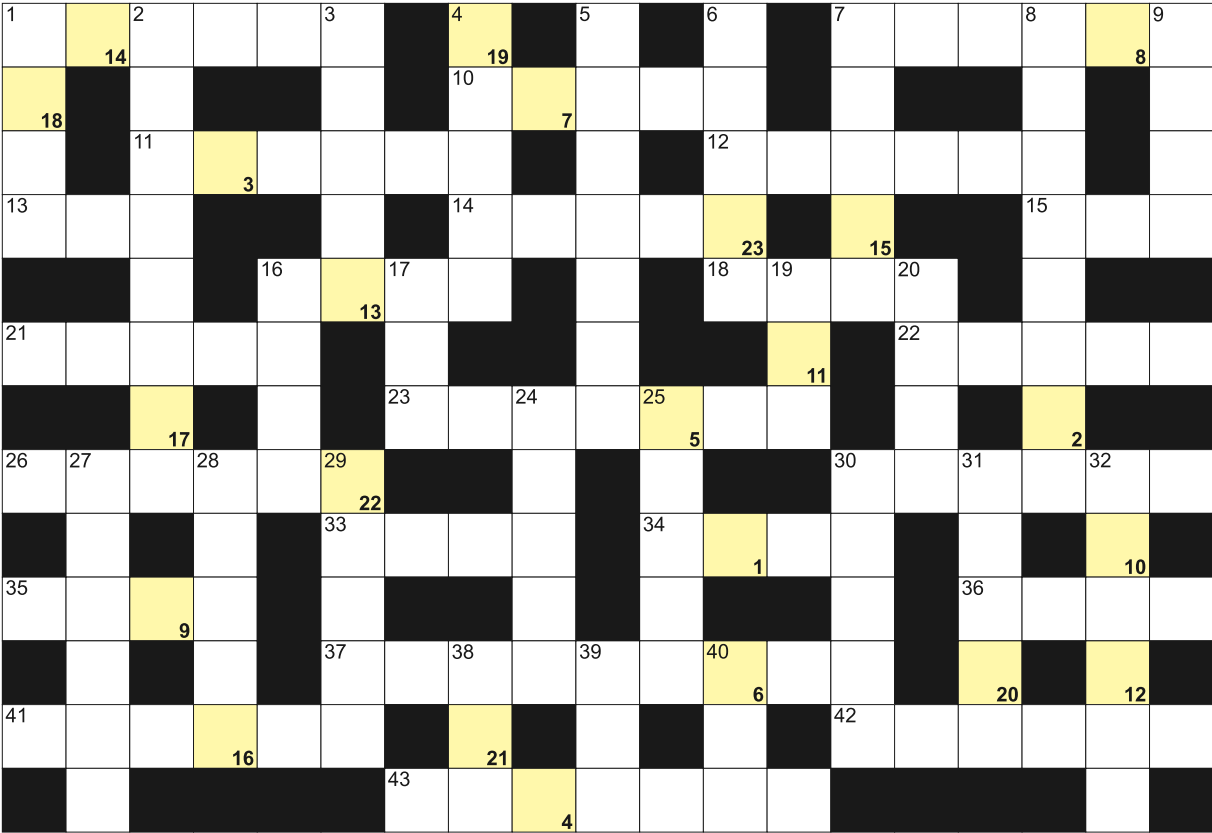
POZIOMO: 13) Jaworska, Miss Polonia 1984; 14) wywar z kury z makaronem; 16) nocna świeca, roślina; 17) Południowa z Seulem; 18) pierwiastek Sc; 19) czarny proszek w kominie; 20) broń rycerza; 21) Cr dla chemika; 22) dalekiego zasięgu lub tenisowa; 24) koszona na siano; 25) Berlin, Paryż lub Pekin; 30) piętnaście minut inaczej; 33) pierwiastek Sb; 36) Władysław, były generał i premier Polski; 38) rozwiłitka; 39) szklany z miodem; 40) strój treningowy; 41) ... urogallus, głuszec wyczajny; 42) przychodnia dla zwierząt; 44) okrągły kotłecik mielony; 46) austriacki land z Klagenfurtem; 48) francuski samochód; 52) skorupka na ranie; 55) inna nazwa Wysp Złodziejskich; 58)

uboczny przy leczeniu; 59) kwarcowa w solarium; 60) Neruda, chilijski poeta; 61) indyjska złotówka; 62) cynamonowiec wonny krócej; 64) z licznikiem w ułamku; 65) zielona część pietruszki; 66) dramat autorstwa Tadeusza Różewicza. **PIONOWO:** 1) Wawelski z Krakowa; 2) korniszon lub gruntowy; 3) japońska sztuka walki; 4) Justyna, Miss Polonia 2000; 5) węgielny pod budowę; 6) śledczy z celami; 7) "... pierścieni", książka Tolkiena; 8) jedna z faz księżycy; 9) Stefan, autor "Ludzi bezdomnych"; 10) Koszalin i Wrocław; 11) nie gorzki; 12) rzeka w Pomiechówku; 15) odsiaduje zasądzony wyrok; 22) dawny talar szwedzki; 23) jej stolica Dżakarta; 26) zakon ks. Ignacego Kłó-

potowskiego; 27) film rysunkowy; 28) szparagowa lub po bre-
tońsku; 29) najwyższy szczyt Karkonoszy; 31) Edward, były
prezydent Malty; 32) egzaminacyjna na uczelni; 34) stolica Ja-
ponii; 35) król, który zamieniał wszystko w złoto; 36) dawna kar-
czma; 37) mały statek rybacki; 43) dostarczanie gotowych po-
traw na przyjęcia; 45) pod oknem z doniczkami; 47) elementy
wypożyczenia łazienki; 49) przetwory mleczne; 50) badacz lata-
jących talerzy; 51) fotele dla plażowiczów; 52) pęka w gitarze;
53) wyborczy na ścianie; 54) mała Emilia; 56) kieruje uniwersy-
tetem; 57) przepływa przez Amsterdam; 60) konkuruje z Adida-
sem; 63) Chaczaturian, słynny kompozytor.

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 23 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

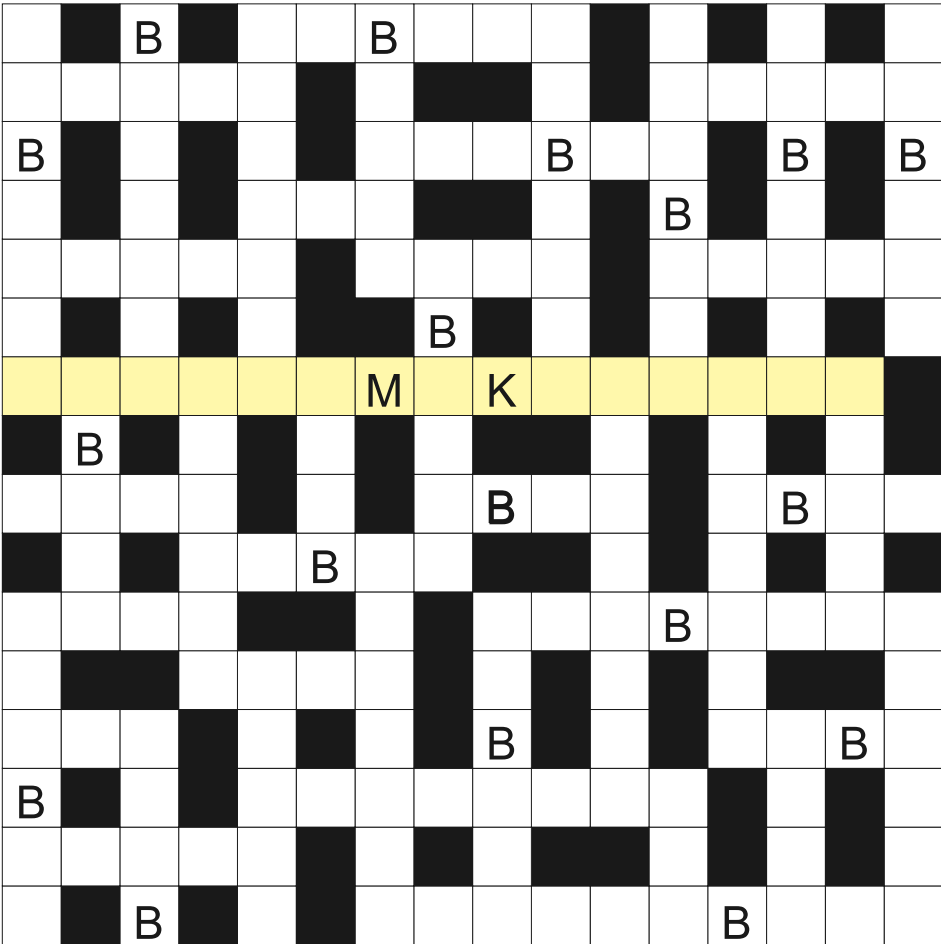

POZIOMO: 1) obchód pilnowanego terenu; 7) święty patron lekarzy; 10) w czosnku; 11) hamulec w aucie; 12) Dykiel, polska aktorka; 13) mała Urszula; 14) Osaka, japońska tenisistka; 15) wrodzona zdolność, talent; 16) syn córki; 18) Chaczaturian, ormiański kompozytor; 21) regionalna odmiana języka; 22) trzecia litera alfabetu greckiego; 23) Husni, były prezydent Egiptu; 26) królowa na szachownicy; 30) waluta Gambii; 33) odrażający zapach; 34) zatarg, waśń; 35) kamyki w betonie; 36) kaustyczna do mycia; 37) tytułowi bracia z powieści Dostojewskiego; 41) górską to kupałnik, bylina; 42) list bez nadawcy; 43) Sb dla chemika.

PIONOWO: 1) kraj z Limą; 2) TB dla informatyka; 3) największa wyspa Filipin; 4) dawna oberża, gospoda; 5) stoper na boisku piłkarskim; 6) ze stolicą w Trypolisie; 7) piętrowe do spania; 8) uczelnia dla malarzy i grafików; 9) świątynia protestancka; 16) ciężar ciała; 17) miasto Alberta Einsteina; 19) kończy się Sylwestrem; 20) ogranicza widoczność kierowcom; 24) bok statku; 25) wyspa z wulkanem Erebus; 27) Heath, były brytyjski premier; 28) płacili nimi Niemcy; 29) trzecia zmiana w pracy; 30) płynie przez Złocieniec; 31) powieść kryminalna Joanny Chmielewskiej; 32) na boisku z gwizdkiem; 38) przepływa przez Bonn; 39) Karl, napisał "Winnetou"; 40) przeciwieństwo dobra.

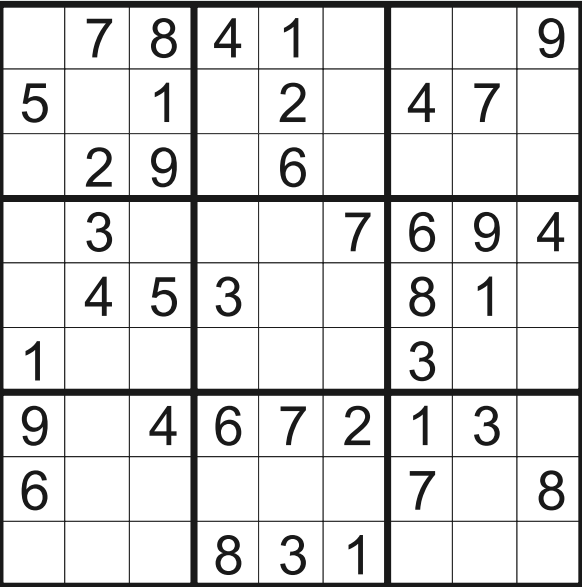
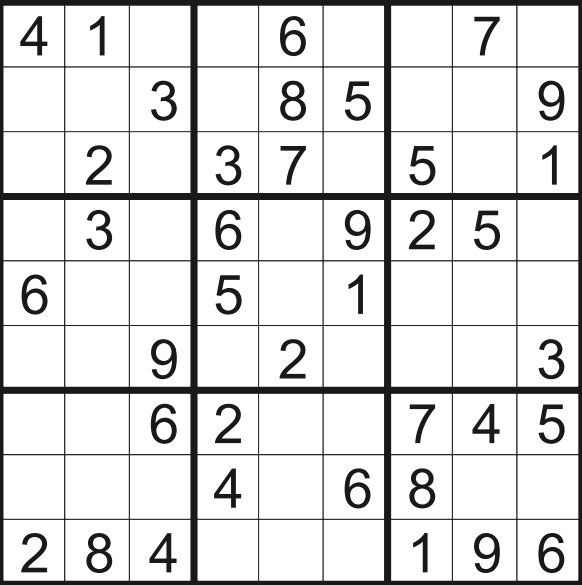
JOLKA z HASŁEM

Wyrazy z kolorowych pól czytane poziomo, utworzą rozwiązanie:

Ujawniliśmy samogłoski "B". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól - czytanych poziomo.

... Saudyjska, kraj w Azji; jest nią gąsienica; Da Vinci, twórca "Mona Lisy"; 100 lat; stolica Serbii; mityczna moneta dla Charona; pierwszy występ artysty; Dania dla Duńczyka; odłamki cegieł i kamieni; Y w polskim alfabecie; państwo z Asmarą; góry z Mont Blanc; najdłuższa rzeka Francji; wadium inaczej; obrazy w cerkwiach; odbijana w badmintonie; Narutowicz, były prezydent Polski; nietykalny, zakazany temat; osoba nieumiejąca czytać i pisać; aktor pantomimy; wypełniany w zębie; deszcz nawalny krócej; stan w USA z Montgomery; pierwiastek Tb; Brandenburska w Berlinie; drzewo z papierówkami; przeciwnik w dyskusji; kapeador inaczej; inaczej ubranie, strój; mieszkaniec kraju z Taszkentem; dyskusja kandydatów na prezydenta; rzeka w hiszpańskiej Saragossie; wyrabia i sprzedaje biżuterię; mafia japońska; kolorowa, sensacyjna gazeta; część sztuki teatralnej; narzędzie do zgarniania liści; Republika Południowej Afryki; zostawia je listonosz w skrzynce; osoba chora na cukrzycę; inaczej o samochodzie; przepływa przez Berno; kapitan z powieści "Moby Dick".

WYKREŚLANKA: poniżej ukryliśmy 20 pierwiastków chemicznych. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: beryl, magnez, siarka, krzem, potas, skand, wanad, mangan, kobalt, selen, nikiel, german, krypton, rubid, ruten, berkel, ksenon, chrom, astat, ameryk.

